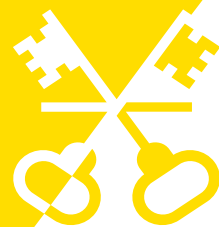

G E M E E N T E

WADDINXVEEN

Programmabegroting 2024 – 2027

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Leeswijzer	7
1. Juiste zorg voor iedereen	10
2. Ruimte voor iedereen	15
3. Groeiende gemeente	21
4. Aantrekkelijke gemeente	31
5. Slagvaardige gemeente	37
6. Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	43
Paragraaf 1 Lokale heffingen	51
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	57
Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen	63
Paragraaf 4 Financiering	67
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	72
Paragraaf 6 Verbonden partijen	75
Paragraaf 7 Grondbeleid	78
Paragraaf 8 Duurzaamheid (klimaatactie en biodiversiteit)	86
Financiële begroting	
Staat van baten en lasten	90
Toelichting op het overzicht van baten en lasten	91
Staat van incidentele baten en lasten	96
Toelichting op het overzicht van incidentele baten en lasten	97
Uiteenzetting van de financiële positie	99
Bijlage	
Bijlage 1: Samenvatting nieuw beleid 2024 - 2027	106
Bijlage 2: Meerjareninvesteringsprogramma 2024-2027	107
Bijlage 3: Overzicht reserves 2024-2027	109
Bijlage 4: Structurele mutaties reserves 2024-2027	116
Bijlage 5: Staat van voorzieningen 2024-2027	117
Bijlage 6: Taakvelden	121
Bijlage 7: Subsidies	123
Bijlage 8: Overzicht prestatie-indicatoren programmabegrotingen	124
Bijlage 9: Gemeenteraad en Griffie	125

Voorwoord

'Groeien aan de Gouwe: Samen bouwen aan een toekomstbestendig Waddinxveen', dat is waar we aan werken. Daarom gaan we gestaag en in een flink tempo door met de bouw van (betaalbare) woningen, we spannen ons in voor een duurzamer en groener Waddinxveen, passende maatschappelijke voorzieningen en we sturen op de juiste zorg en ondersteuning voor de mensen die dat nodig hebben. We kiezen ervoor veel aandacht te hebben voor deze thema's. Dit heeft tot gevolg dat we inspanningen op het gebied van natuur & recreatie en verkeer & vervoer niet uitbreiden, behalve als dit echt nodig is.

In deze structureel sluitende meerjarenbegroting 2024 – 2027 werken we hard aan de lijnen die zijn uitgezet in het collegeprogramma 'Thuis in Waddinxveen'. We geven u een financiële doorkijk naar de komende jaren. In dit voorwoord lichten we graag een aantal thema's uit.

Het aantal woningen in 2024 groeit

In de afgelopen jaren is een flink aantal woningen opgeleverd. We verwachten dat deze trend ook in 2024 doorzet. Wel staat dit onder druk als gevolg van de opgelopen rente en kosten voor bouwmaterialen. Veel woningen worden opgeleverd in Triangel en we treffen voorbereidingen voor de transformatie van de Noordkade. We zetten daarbij in op tweederde betaalbare woningen. Om bij te dragen aan een aantrekkelijke woon- en leefomgeving ontwikkelen we de Vredenburgzone. We richten ons ook op de periode na 2030 en gaan aan de slag met een integrale visie voor de gemeente. Zo nemen we zelf regie over hoe we als gemeente in 2050 eruit willen zien. En kunnen we inspanningen en initiatieven voor de langere termijn richting geven en mogelijk maken. Tegelijkertijd moeten we ook rekening houden met keuzes die provincies en het Rijk maken. Het gaat dan om beslissingen over het landelijke gebied en de ruimtelijke puzzel, die veel gevolgen kunnen hebben, zowel voor Waddinxveen als de regio.

Passende en voldoende maatschappelijke voorzieningen

We werken aan voorzieningen die passen bij het aantal inwoners dat we hebben in Waddinxveen, nu en in de komende jaren. We zetten ons in voor onderwijshuisvesting. We werken aan gedegen sportfaciliteiten, denk aan de verbouwing van de tennishal en de bouw van de Gouwehal. Voor de langere termijn gaat de visie op maatschappelijke voorzieningen meer richting geven en helpen bij het creëren van een passend aanbod. De financiële gevolgen van de uitvoering van de visie maatschappelijke voorzieningen zijn nog niet bekend.

In 2024 werken we aan alle aspecten van de duurzaamheidskoers

We werken aan de energietransitie, klimaatadaptatie, het herstel van biodiversiteit en een circulaire economie. Dit doen we met zowel makkelijke uitvoerbare acties als grote inspanningen. Met de kleine acties werken we aan bewustwording en het creëren van een breed maatschappelijke beweging (denk aan 'pietere tuinen', geveltuintjes en het uitdelen van bomen). De grote inspanningen gaan bijvoorbeeld over het opwekken en gebruik van schone energie en energiebesparing. Voor duurzaamheid zijn de middelen die het Rijk heeft toegekend voorlopig fors ontoereikend om de doelstellingen te halen.

De juiste zorg voor iedereen krijgt veel aandacht

We versterken de regionale samenwerking waardoor we mensen nog beter kunnen helpen bij het vinden van werk en het inzetten van talenten en kwaliteiten. Op het gebied van het sociaal domein werken we aan de beheersing van de kosten en zetten hier in 2024 en 2025 extra op in. We houden rekening met de groei van Waddinxveen en de recente loon- en prijsstijgingen in de zorg. We stellen in 2024 jeugdbeleid op, met als doel om jongeren zich thuis te laten voelen in Waddinxveen en te ondersteunen in hun ontwikkeling. De financiële tekorten op de jeugdzorg zijn nog niet opgelost.

In 2024 stellen we veiligheidsbeleid op

Thuis in Waddinxveen, daar hoort ook veiligheid bij. We richten ons onder andere op digitale veiligheid, ondermijning, jeugdproblematiek en een veilige woonomgeving. We werken ondertussen ook aan de aanwezigheid en zichtbaarheid van buitengewoon opsporingsambtenaren op straat en in de buurt. We investeren daarbij in het ophalen van signalen om zo de aanpak voor veiligheid te verbeteren.

We streven naar de laagste woonlastendruk in de regio

De Onroerende Zaakbelasting (OZB) en de begraafrechten verhogen wij niet voor 2024. De afvalstoffenheffing (gemeentelijke belasting voor afval) stijgt wel door toenemende kosten voor het verwerken van met name restafval. De rioolheffing stijgt in lijn met het Gemeentelijk waterplan 2021-2025.

Wat nog meer in 2024?

Het Rijk heeft gedeeltelijk duidelijkheid gegeven over de nieuwe financieringssystematiek. De structurele daling vanaf 2026 blijft onverminderd hoog. Met de recente val van het kabinet verwachten we dat hier op korte termijn geen oplossing voor komt. Hierdoor is de verwachting dat veel gemeentes geen structureel sluitende meerjarenbegroting kunnen presenteren. In Waddinxveen is dit wel het geval door in de Kaderbrief 2024-2027 nieuw beleid te minimaliseren en doordat de sterkere groei van Waddinxveen financiële ruimte met zich meebrengt. De structurele ruimte loopt meerjarig fors terug met een positief saldo in 2024 van € 5.834.000 aflopend tot € 181.000 positief in 2027.

Bij de sterke groei van Waddinxveen hoort een heroriëntatie op de inrichting en samenstelling van de organisatie. De uitwerking hiervan vindt plaats in 2024, maar de verwachting is dat structureel financiële middelen nodig zijn om de organisatie toekomstbestendig te houden.

De financiële onzekerheden en de teruglopende structurele ruimte vragen om voorzichtig begroten om zo financieel gezond te blijven. We houden nadrukkelijk aandacht voor bovenstaande en de ambities uit het collegeprogramma 2022 - 2026. We gaan de uitdagingen die voor ons staan met vertrouwen tegemoet en doen er alles aan om zoveel mogelijk te realiseren. Zo maken we ook in de komende jaren de gemeente weer een stukje mooier: een thuis voor alle inwoners van Waddinxveen.

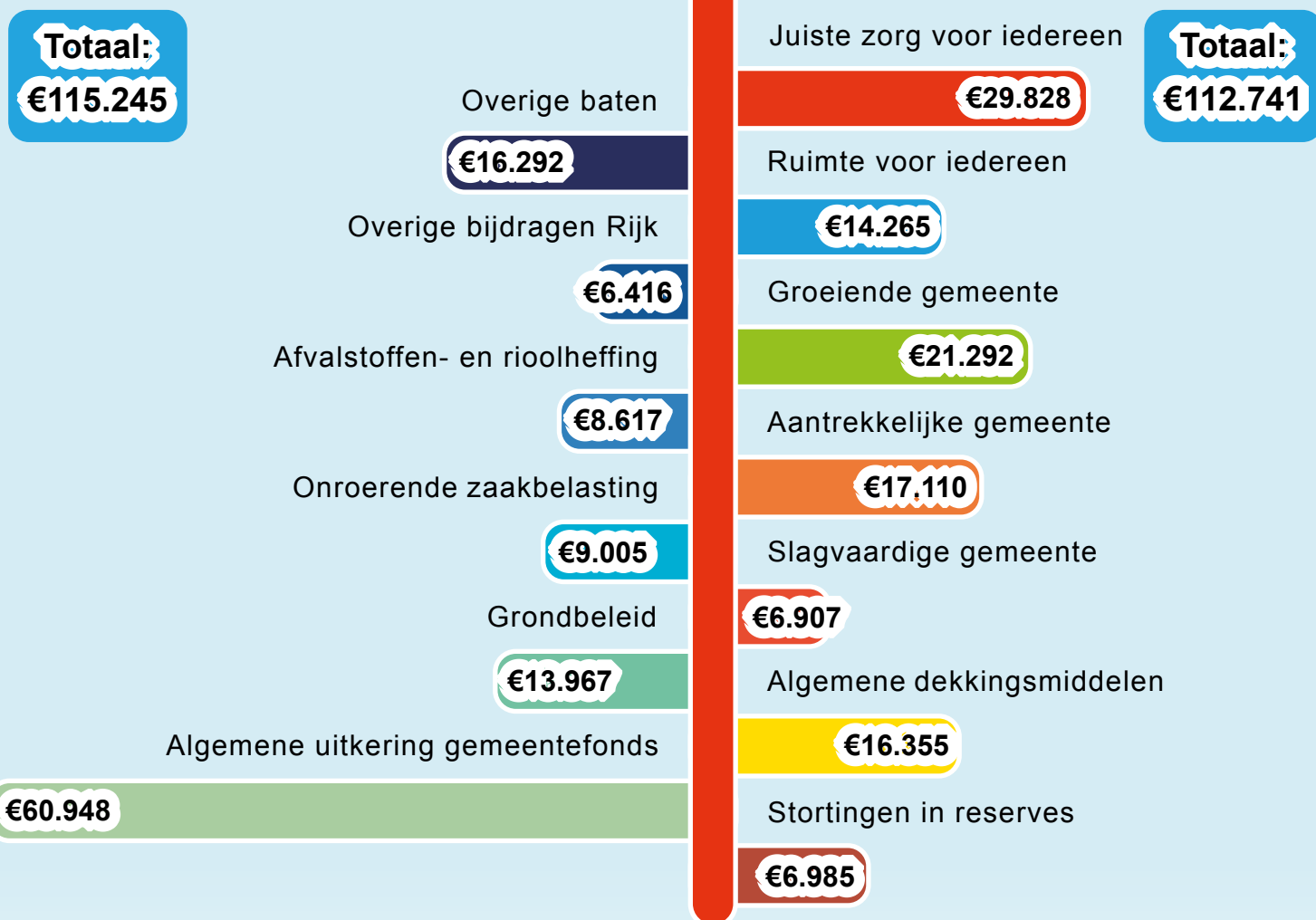

Begroting 2024 in één oogopslag

De begroting van 2024 van de gemeente Waddinxveen in één oogopslag: Het laat zien hoeveel geld er binnenkomt, waar we het aan uitgeven en wat we allemaal gaan doen in het nieuwe jaar. Voor wie meer wil weten: de volledige begroting staat op onze website.

Verwachte inkomsten 2024 x €1.000,-

Verwachte uitgaven 2024 x €1.000,-

Waddinxveen is financieel gezond. We zijn blij dat we een structureel sluitende begroting kunnen presenteren. Het aantal inwoners van de gemeente groeit. Daardoor krijgen we meer geld van het Rijk. En omdat we voorzichtig zijn met nieuwe plannen gaat dit goed. Er blijven wel grote uitdagingen. Vanaf 2026 gebruikt het Rijk een nieuwe financieringssysteem om de bijdragen aan gemeenten te berekenen. Voor Waddinxveen wordt de bijdrage lager. De financiële tekorten op de jeugdzorg zijn nog niet opgelost. We willen de maatschappelijke voorzieningen mee laten groeien met de groei van Waddinxveen. We moeten dus extra investeren in meer voorzieningen. De bijdrage van het Rijk voor duurzaamheid is niet voldoende om onze doelstellingen te halen. Door de groei van de gemeente en de krappe arbeidsmarkt staat ook de gemeentelijke organisatie onder druk. We houden nadrukkelijk aandacht voor de ambities uit het collegeprogramma 2022 - 2026. We gaan de uitdagingen die voor ons staan met vertrouwen tegemoet. Zo maken we ook in de komende jaren de gemeente weer een stukje mooier: een thuis voor alle inwoners van Waddinxveen.

Juiste zorg voor iedereen

€ 29.828

We willen dat iedereen in Waddinxveen mee kan doen. En we willen dat iedereen die echt zorg nodig heeft, die zorg ook krijgt. Daarom is het nodig dat zorg beschikbaar en betaalbaar blijft. En we willen het voor iedereen mogelijk maken om bij te dragen aan verduurzaming.

Wat gaan we doen in 2024?

- Met nieuw op te stellen jeugdbeleid geven we Waddinxveense jongeren een duidelijke eigen plek en ondersteunen in hun ontwikkeling naar zelfstandige en actieve volwassenen
- We ondersteunen huishoudens die problemen hebben met het betalen van hun energierekening. Dat doen we door de inzet van energiecoaches en (kleine) maatregelen om energie te besparen
- We onderzoeken of de organisatievorm van Wadwijzer aangepast moet worden om de juiste en beste hulp te bieden aan inwoners
- We gaan verder aan de slag met het ondersteunen van mantelzorgers en vrijwilligers die aan anderen ondersteuning geven

Ruimte voor iedereen

€ 14.265

We willen een passend en gevarieerd aanbod van voorzieningen als sport, kunst, cultuur, zwembad, onderwijs, kinderopvang, gezondheid, evenementen en ontmoeting. Dat meegroeit met het aantal inwoners. Zo zorgen we ervoor dat iedereen in Waddinxveen op een prettige, gezonde manier kan wonen.

Wat gaan we doen in 2024?

- De visie op maatschappelijke voorzieningen is de basis waarmee we zorgen dat we voldoende maatschappelijke voorzieningen hebben, ook bij een groeiend aantal inwoners
- We geven uitvoering aan het leefstijlplan van GALA
- We maken onze gebouwen met een publieke functie gasloos
- We ontwerpen een nieuw zwembad en zijn gestart met de voorbereidingen

Aantrekkelijke gemeente

€ 17.110

We willen dat de openbare ruimte aantrekkelijk is en toegankelijk voor iedereen. We behouden natuur- en recreatiegebieden en waar mogelijk verbinden we deze gebieden met elkaar. We willen de hoeveelheid restafval naar beneden brengen. Ook gaan we zwerfafval in de openbare ruimte tegen.

Wat gaan we doen in 2024?

- We laten de hoeveelheid openbaar groen en het aantal bomen in eigendom van de gemeente meegroeien met de groei van Waddinxveen
- We maken plannen voor het Behoud van de Identiteit van de Plasweg
- We stellen nieuw parkeerbeleid op
- We maken een plan hoe we met de natuur- en recreatiegebieden in Waddinxveen om willen gaan en werken verder aan natuur- en recreatiegebied Vredenburghzone
- We scheiden het aangeleverde afval beter op het Grondstoffenplein
- We gaan zwerfafval tegen en stimuleren inwoners om afval te scheiden

Groeiende gemeente

€ 21.292

We werken aan een goede balans tussen woningbouw, maatschappelijke voorzieningen, een groene en gezonde leefomgeving, de energietransitie en bedrijvigheid. Door de groei van Waddinxveen blijft dit een uitdaging. Er is een grote vraag naar passende en betaalbare woonruimte. Ook voor de verkeersveiligheid en bereikbaarheid zijn aanpassingen nodig. We werken samen met provincie en gemeente in het programma Beter Bereikbaar Gouwe (BBG). Bedrijven zitten niet altijd op de beste locatie voor henzelf of de omgeving. Daardoor kan een spanning tussen bedrijvigheid en leefbaarheid ontstaan.

Wat gaan we doen in 2024?

- We vertalen de uitkomsten van de regionale woonzorgvisie naar lokaal beleid en we maken afspraken over wat voor soort woningen we de komende jaren willen bouwen
- We voeren samen met het bedrijfsleven het economisch koersdocument uit en we starten met een plan om bedrijventerreinen duurzamer te maken
- We maken een plan waarin we beschrijven hoe Waddinxveen er in 2050 uit kan zien
- We blijven inzetten op duurzaamheidsdoelen zoals klimaatadaptie en biodiversiteit

Slagvaardige gemeente

€ 6.907

We betrekken de jeugd beter bij de lokale politiek met een kinderburgemeester en een kindercomité. We werken aan het tegengaan van illegale activiteiten van legale bedrijven en diensten (ondermijning). We denken mee met onze inwoners om hun initiatieven tot stand te brengen. Samen maken we een levendig Waddinxveen.

Wat gaan we doen in 2024?

- We installeren de vijfde kinderburgemeester
- We voeren scans uit op bedrijventerreinen om ondermijning tegen te gaan
- We helpen inwoners met initiatieven die Waddinxveen levendiger maken. Soms met een duwtje in de rug, soms met een helpende hand

Leeswijzer

Structuur

Programma's

Het collegeprogramma en de begroting is opgebouwd rondom de volgende programma's:

- 1: Juiste zorg voor iedereen
- 2: Ruimte voor iedereen
- 3: Groeiende gemeente
- 4: Aantrekkelijke gemeente
- 5: Slagvaardige gemeente.

Elk programma kent onderliggende beleidsproducten.

Programma	Beleidsproducten
Juiste zorg voor iedereen	Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) Jeugd Werk Inkomen
Ruimte voor iedereen	Volksgezondheid Educatie Nieuwe en kwetsbare groepen Kunst en cultuur Sport
Groeiende gemeente	Ruimtelijke ordening Grondbeleid Verkeer Duurzaamheid & Milieu Economie Wonen
Aantrekkelijke gemeente	Groen en water Wegen Rioering Afval
Slagvaardige gemeente	Algemeen bestuur Dagelijks bestuur Publiekszaken Openbare orde en veiligheid Wijkregie Brandweer

Alle programma's zijn inhoudelijk op dezelfde wijze ingedeeld. Vanuit het maatschappelijk vraagstuk kaderen we op hoofdlijnen onze opgave. Deze is ingevuld op basis van de 3 W-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Wat gaat het kosten?

Hierbij worden de beleidsmatige en financiële gevolgen van nieuw beleid inhoudelijk toegelicht.

Bij de toelichting op de vraag 'Wat gaat het kosten?' zijn er de volgende aandachtspunten:

- De informatie over welke taakvelden bij een programma behoren is opgenomen in de Bijlage Taakvelden;
- De informatie over welke toekomstige investeringen bij een programma behoren is opgenomen in de Bijlage Meerjareninvesteringsprogramma 2024 – 2027;
- De toelichtingen op de reserves en voorzieningen bij een programma staan in Bijlage Overzicht reserves 2024 – 2027 en de Bijlage Staat van voorzieningen 2024 – 2027 en
- De toelichting op de risico's bij een programma zijn opgenomen in de Paragraaf Weerstandsvormogen en risicobeheersing.

Verwerking 1e Burap 2023

In de Staat van baten en lasten en de financiële toelichtingen bij de vraag 'Wat gaat het kosten?' zijn in deze begroting de begrotingswijzigingen meegenomen tot en met de raadsvergadering van 8 juli 2023. In de begrotingscijfers 2024 – 2027 zijn tevens de structurele gevolgen van de 1e Burap 2023 meegenomen, waarover de raad heeft besloten in de raadsvergadering van 20 september 2023.

De financiële toelichtingen bij de vraag 'Wat gaat het kosten?' hebben met name betrekking op de verschillen tussen de begrotingsjaren 2023 – 2024.

Paragrafen

In dit onderdeel worden onderwerpen behandeld die van belang zijn voor het inzicht in de financiële positie van de gemeente. Er is specifiek aandacht voor onderwerpen waar politieke of financiële risico's aan verbonden zijn.

De paragraaf Duurzaamheid is programma overstijgend en het beleid wat daaruit voortvloeit staat beleidsmatig en met financieel gevolg in de programma's toegelicht.

Financiële begroting

De financiële begroting bevat specifieke financiële overzichten en toelichtingen op exploitatie en balansposten. Het betreft onder andere het overzicht van baten en lasten, een toelichting op het overzicht van baten en lasten, overzicht van incidentele baten en lasten, toelichting op het overzicht incidentele baten en lasten en een uiteenzetting van de financiële positie.

Bijlagen

De Programmabegroting wordt gecombineerd met een aantal bijlagen.

Programma: Juiste zorg voor iedereen

1. Juiste zorg voor iedereen

Iedereen telt mee en doet mee

De vraag naar zorg en ondersteuning is in de afgelopen jaren toegenomen. De verwachting is dat de groei van onze gemeente leidt tot meer gebruik van noodzakelijke zorg. Vergrijzing leidt tot meer inwoners met dementie. Ook zien we een toename van psychosociale problematiek en eenzaamheid. Door deze ontwikkelingen stijgen de kosten van de zorg. Daarnaast constateren we dat het kunnen betalen van de energierekening of het kunnen investeren in verduurzaming niet voor iedereen haalbaar is.

Wat willen we bereiken?

We willen dat iedereen in Waddinxveen op een gelijke manier mee kan doen

Niet voor iedereen is dat mogelijk. In die gevallen is het belangrijk dat onze inwoners hulp en zorg krijgen die hen goed helpen om mee te kunnen doen in de samenleving.

We willen dat iedereen kan meedoen aan verduurzaming van de gebouwde omgeving

De duurzaamheidskoers is leidend voor de energietransitie. Het vraagstuk van energiearmoede en het voor iedereen mogelijk maken om bij te dragen aan verduurzaming van de gebouwde omgeving nemen we daarin mee. Het omlaag brengen van het energiegebruik moet uiteindelijk ook bijdragen aan het verminderen van de energiearmoede.

We willen dat iedereen die echt zorg nodig heeft, die zorg ook krijgt

Om ook in de toekomst de noodzakelijke zorg te kunnen blijven bieden, is het belangrijk dat de zorg betaalbaar blijft. Een rechtvaardige en tegelijk zorgvuldige aanpak in het sociaal domein vraagt om een stevige sturing. We monitoren en sturen sterk op onder andere het voorkomen en op tijd verminderen van zwaardere zorg. We werken samen met andere gemeenten in de regio om dit te bereiken en letten hierbij ook op het behalen van onze eigen gestelde doelen. Dit vraagt om een gemeente die hier zowel lokaal als regionaal aandacht voor heeft. De vraag naar zorg en ondersteuning neemt al jaren toe. Dit komt onder andere door de veranderingen in de samenstelling van de bevolking (zoals steeds meer ouderen).

We zetten in op effectieve preventie. Dat betekent dat we preventie niet als doel op zich zien, maar dat we laten zien hoe preventie kan helpen bij lichtere, veilige zorg. We zetten ons in voor een veilige leefomgeving voor mensen met dementie.

We kiezen daar waar mogelijk voor zorg vanuit (eigen) netwerk en de samenleving. Zo normaliseren we de hulpvraag. We ondersteunen diegenen die de informele zorg verlenen.

We vinden het mentaal welzijn van onze inwoners belangrijk. Meer ouderen in vergelijking met jongeren leidt tot vragen over bijvoorbeeld dementie en/of eenzaamheid. Door nieuwbouw, zoals in Triangel, komen er steeds meer jeugdigen naar de gemeente. Dit zien we terug in de maatschappelijke ondersteuning in de jeugdzorg.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

Iedereen telt mee en doet mee

We willen dat iedereen tot zijn recht komt en zichzelf kan redden in de samenleving

Dit is één van de doelstellingen uit de Visie Sociaal Domein 2024-2028 die in 2023 is vastgesteld. Op basis van deze nieuwe visie gaan verder aan de slag met het geven van zorg en ondersteuning aan inwoners.

We stellen jeugdbeleid op

In 2024 stellen we een beleidsnota vast waarin het jeugdbeleid is verwoord. Doel van het jeugdbeleid is om jongeren thuis te laten voelen in Waddinxveen en te ondersteunen in hun ontwikkeling naar zelfstandige, actieve en verantwoordelijke burgers.

We helpen bij het vinden van werk

We helpen inwoners die aan het werk willen. Zo verbinden we werkzoekenden en lokale ondernemers die op zoek zijn naar personeel. We werken daarin samen met het regionale Werkgevers Servicepunt (WSP) en de arbeidsmarktregio. Binnen de arbeidsmarktregio stemmen we werkgeversinstrumenten, zoals job coaching of proefplaatsingen op elkaar af.

We ondersteunen in het zo goed mogelijk inzetten van talenten en kwaliteiten

Op basis van een in 2023 uitgevoerde nulmeting zetten we in op het verder ondersteunen van werkzoekenden bij het inzetten van hun talenten en kwaliteiten. Hiervoor zetten we bijvoorbeeld begeleiding op de werkplek in of een sollicitatietraining, maar ook de inzet van een taaltraject of een sportabonnement.

We zorgen voor passende dagbesteding

Voor inwoners die niet (zelfstandig) kunnen werken, zorgen we voor passende dagbesteding. Met dagbesteding wordt inwoners structuur geboden en kan de zelfstandigheid waar mogelijk worden vergroot.

We stellen vertrouwen in inwoners

We gaan uit van vertrouwen in inwoners bij het verstrekken van de juiste of volledige informatie met betrekking tot het recht op een bijstandsuitkering. We treden alleen hard op waar dat nodig is. We doen dit op basis van vastgesteld beleid waarin oog is voor de inwoner en de situatie.

Minimabeleid

We zetten een geactualiseerd minimabeleid in

We gaan aan de slag met de aanbevelingen uit het evaluatieonderzoek naar het gemeentelijk minimabeleid. Dat betekent onder andere dat wij inwoners met een laag inkomen breed ondersteunen op de verschillende levensdomeinen. We blijven investeren in de samenwerking met onze ketenpartners. We geven voorlichting over de mogelijkheden van de minimaregelingen.

We ondersteunen bij het betalen van de energierekening

We ondersteunen inwoners die problemen hebben met het betalen van hun energierekening. Dat doen we door de inzet van energiecoaches en (kleine) maatregelen om energie te besparen. Huiseigenaren binnen de doelgroep worden (financieel) ondersteund om grotere maatregelen te nemen. Ook werken we actief samen met onder andere de woningcorporatie en andere sociale organisaties in Waddinxveen.

Zorg krijgen wanneer nodig

We optimaliseren kostenbeheersing en sturing binnen het sociaal domein

We zetten de in 2023 gestarte programmatische benadering van het beheersen van de uitgaven in het sociaal domein voort. Dat doen we door bestaande en nieuwe sturingsinstrumenten en beheersmaatregelen in samenhang in te zetten. Denk hierbij aan het overzicht over beschikkingen en preventieve inzet. We zetten hiervoor in 2024 en 2025 extra ambtelijke capaciteit (1,0 fte) in. De kosten (€ 102.000) per jaar worden in 2024 en 2025 gedekt vanuit de Egalisatiereserve Sociaal Domein.

Naast het gemeentelijk sociaal team hebben de Gecertificeerde Instellingen (GI's) mandaat om zorg te beschikken. De samenwerking met de GI's is beperkt. Door de samenwerking te versterken willen we meer grip krijgen op de zorgtrajecten en de kosten die hiermee gepaard gaan. In 2024 zetten we in op extra ambtelijke capaciteit (1 fte) kosten € 100.000. Deze kosten worden gedekt vanuit de Egalisatiereserve Sociaal Domein.

We gaan zorg (jeugdhulp en Wmo) opnieuw inkopen

De regio Midden-Holland, waar Waddinxveen onderdeel van uit maakt, koopt sinds 2015 de jeugdhulp en Wmo voorzieningen in. In 2024 wordt een nieuwe aanbesteding voorbereid. Met ingang van 2025 worden nieuwe contracten gesloten met zorgaanbieders voor jeugdhulp en Wmo voorzieningen.

Effectieve preventie

We versterken effectieve preventie

We versterken effectieve preventie om de vraag naar specialistische hulp te verminderen en de kosten te verlagen. Hiervoor maken we inzichtelijk welke inspanningen bijdragen aan welke beleidsdoelen. Vervolgens stellen we indicatoren vast en gaan deze monitoren. Op deze manier weten we welke activiteiten effectief zijn. We implementeren het herijkte subsidiebeleid waarin de monitoring van de beoogde maatschappelijke effecten centraal staat. We bekijken samen met de netwerkorganisatie Wadwijzer of de huidige organisatievorm passend is bij de actuele ontwikkelingen of dat bijstelling nodig is.

Mantelzorgers

We ondersteunen mantelzorgers en zorgvrijwilligers

Met de toename van de zorgvraag neemt ook het beroep op informele zorg toe. Dit brengt een toenemende belasting van mantelzorgers en vrijwilligers met zich mee. In 2024 werken we verder aan de ondersteuning van inwoners met dementie en hun mantelzorgers op basis van de in 2023 uitgevoerde dementiescan en het opgestelde plan van aanpak. We vergroten de dementievriendelijkheid van onze gemeentelijke organisatie en werken samen met zorgaanbieders en welzijnsorganisaties aan de lokale en regionale netwerkaanpak van dementie. We stellen subsidie beschikbaar voor activiteiten die gericht zijn op inwoners met dementie.

Onze cultuurmakelaar en de lokale aanpak 'Eén tegen Eenzaamheid' werken actief aan de ondersteuning en organisatie van activiteiten die eenzaamheid in Waddinxveen tegengaan. Deze activiteiten kunnen ook in aanmerking komen voor subsidie.

Sterke regionale samenwerking sociaal domein

We versterken de regionale samenwerking

In het sociaal domein werken we met vele partijen samen aan verschillende opgaven, vaak op regionaal niveau. De basis van de samenwerking in Midden-Holland is de door de gemeenteraden vastgestelde notitie "Samen scherper aan de wind. Een helder perspectief op regionale samenwerking jeugd en Wmo in Midden-Holland 2021-2024". Deze samenwerking is bekrachtigd in een overeenkomst.

De regiogemeenten hebben afgesproken om de kosten voor personeel en overhead die volgen uit het versterken van de samenwerking via een verdeelsleutel te verdelen. Het gaat hier om structurele lasten van € 148.000 vanaf 2024.

Beleidsindicatoren

Jeugd

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.
Werkloze jongeren	2021	% werklozen 16-22 jarigen	1	1
Kinderen in een uitkeringsgezin	2021	% kinderen tot 18 jaar	3	5
Jongeren met jeugdhulp	2022	% van alle jongeren tot 18 jr	11,6	12,9
Jongeren met delict voor rechter	2021	% 12-21 jarigen	1	1
Jongeren met jeugdbescherming	2022	% van alle jongeren tot 18 jr	1,2	1,4
Jongeren met jeugdreclassering	2022	% van alle jongeren 12-23 jr	0,2	NB

Wmo

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo	2022	Aantal per 10.000 inwoners	450	586

Werk en inkomen

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.
Banen	2022	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	742,7	716,7
Netto arbeidsparticipatie	2022	% werkzame beroepsbevolking t.o.v. (potentiële) beroepsbevolking	75,4	74,1
Lopende re-integratie voorzieningen	2022	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	66,6	142,3
Personen met een bijstandsuitkering	2021	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	202,9	289,2

Verbonden partijen

Promen

We streven naar een inclusieve arbeidsmarkt

Werk is belangrijk om mee te kunnen doen in de samenleving en zelfstandig een inkomen te verdienen. De gemeente Waddinxveen neemt deel in de Gemeenschappelijke regeling Promen. Promen voert het werkdeel uit van de Participatiewet. Dit betekent dat Promen een (beschutte) werkplek kan bieden en ondersteunt bij het ontwikkelen van passende (garantie-) banen. Hiermee draagt Promen bij aan een inclusieve samenleving en het verminderen van het aantal inwoners in de bijstand.

Overige samenwerking

Regionale samenwerking sociaal domein

De uitvoeringsorganisatie Regionale Dienstverlening Sociaal Domein (RDS) bij de gemeente Gouda doet voor de gemeenten in Midden-Holland de inkoop en het contractmanagement bij de aanbieders van maatwerkvoorzieningen jeugdhulp en Wmo. Daarnaast levert het RDS de rapportage en analyse van het zorggebruik en coördineert de verantwoording en bijbehorende bestuurs-/ accountantsverklaringen.

De RDS gaat in 2024 over in de Regionale WerkOrganisatie (RWO) die in 2023 is opgestart.

We werken regionaal samen met de andere gemeenten in Midden-Holland bij centrumtaken die de gemeente Gouda overdraagt. Het gaat om taken op het gebied van maatschappelijke zorg, wat een verzamelnaam is voor zorg en ondersteuning aan mensen met een psychische kwetsbaarheid.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 1	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	-30.142	-30.057	-29.478	-28.560	-28.462	-28.442
Baten	6.159	6.340	5.896	5.896	6.114	6.106
Nieuw beleid						
Lasten			-350	-251	-148	-148
Baten						
Saldo voor bestemming	-23.983	-23.716	-23.932	-22.915	-22.496	-22.483
Bestaand beleid						
Stortingen	-825					
Onttrekkingen	186	184	82	0		
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen			212	107		
Saldo na bestemming	-24.622	-23.533	-23.638	-22.807	-22.496	-22.483

Bedragen x €1.000

Toelichting

Lagere lasten en baten door bestrijding (energie)armoede

In 2024 zijn de baten en lasten € 202.000 lager, omdat voor bestrijding van energiearmoede in 2023 een specifieke rijksuitkering is ontvangen en wordt ingezet. In 2024 zijn de lasten lager doordat in 2023 extra middelen beschikbaar zijn voor armoedebestrijding € 108.000.

Lagere lasten en baten door harmonica voorziening De Break

In 2024 zijn de lasten € 101.000 lager door een incidentele bijdrage in 2023 voor het opzetten van pilotvoorziening De Break. Deze pilotvoorziening was echter aangevraagd voor 2023 en 2024 en de lasten worden gedekt vanuit de Egalisatiereserve Sociaal Domein. In de 1e Burap is alleen 2023 verwerkt en 2024 wordt meegenomen in de 2e Burap 2023. Doordat de lasten gedekt worden vanuit de Egalisatiereserve heeft dit geen invloed op het gepresenteerde saldo 2024 in de Programmabegroting 2024 - 2027.

Lagere lasten en baten door incidentele compensatieregeling beschermd wonen

In 2024 zijn de baten en lasten € 225.000 lager door een compensatie voor overbruggingszorg die lokaal is ingezet. De decentralisatie van beschermd wonen is uitgesteld naar 2025. In de 2e Burap 2023 nemen we incidenteel de lasten en baten (budgettair neutraal) mee voor het jaar 2024 in afwachting van definitieve besluitvorming wat betreft de decentralisatie beschermd wonen.

Lagere lasten door ontwikkelen woonzorgvisie

In 2024 zijn de lasten € 55.000 lager, omdat voor ontwikkelen van een woonzorgvisie in 2023 een éénmalig bedrag beschikbaar was.

Verschil Cao gemeenten

Vanaf 2024 zijn de lasten € 243.000 hoger dan in 2023. Dit komt doordat de nieuwe Cao Gemeenten die in is gegaan vanaf 2023 nu nog geraamd staat bij overige dekkingsmiddelen en onvoorzien. In de 2e burap 2023 wordt dit naar de programma's doorbelast.

Overig

In 2024 zijn de lasten lager door het beschikbaar stellen van aanvullende middelen in 2023 voor leerlingenvervoer € 30.000, inburgeringsvoorzieningen € 47.000 en crisisdienst jeugd GGZ € 45.000.

Programma: Ruimte voor iedereen

2. Ruimte voor iedereen

De voorzieningen groeien mee met de groei van Waddinxveen

Waddinxveen groeit snel. Een aantal maatschappelijke voorzieningen is daar nog niet op afgestemd. Bovendien wonen mensen langer zelfstandig thuis.

Wat willen we bereiken?

We willen dat de voorzieningen meegroeien met de groei van het aantal inwoners

Waddinxveen is de afgelopen jaren hard gegroeid. En ook de komende jaren groeit Waddinxveen fors. Het aanbod van voorzieningen in Waddinxveen is daar op dit moment niet op ingericht. We willen een passend en gevarieerd aanbod van voorzieningen als sport, kunst, cultuur, zwembles, onderwijs, kinderopvang, gezondheid, evenementen en ontmoeting. Hier zijn goede plekken en gebouwen voor nodig.

We willen voor het basis- en het voortgezet onderwijs kwalitatief goede en voldoende huisvesting

Om een toekomstbestendige huisvesting van scholen te garanderen, hebben we blijvend aandacht voor het Integraal Huisvestingsplan Primair Onderwijs.

We willen de positieve gezondheid van onze inwoners bevorderen

Positieve gezondheid gaat over meer dan alleen lichamelijke gezondheid. Het gaat ook over een betekenisvol leven hebben. Een betere positieve gezondheid staat voor een hogere kwaliteit van leven. Dit doen we onder andere door een passend en laagdrempelig formeel en informeel beweegaanbod te stimuleren. Mensen die voldoende bewegen, zitten beter in hun vel en hebben minder kans op overgewicht en chronische aandoeningen.

We willen dat iedereen die cultureel actief wil zijn dat zoveel mogelijk lokaal kan doen

Dit doen we door het culturele aanbod zo veel mogelijk kenbaar en toegankelijk te maken op lokaal niveau. Bij voorkeur is dit aanbod uitdagend, kritisch, vernieuwend en verbindend. Het aanbod moet blijven bestaan uit verschillende disciplines, genres en allerlei mengvormen daartussen. Deze veelzijdigheid zorgt ervoor dat de kunst in de gemeente van, voor en door iedereen is.

We willen voor ons maatschappelijk vastgoed de energietransitie maken

Daar waar voorzieningen de vorm hebben van maatschappelijk vastgoed, houden we rekening met de energietransitie.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

Maatschappelijke voorzieningen

We stellen een visie op maatschappelijke voorzieningen vast

De visie geeft aan wat nodig is op diverse beleidsterreinen om als groeiende gemeente gezond en sociaal te zijn en te blijven. Met de visie wordt het voorzieningenprogramma vastgesteld.

We vertalen de visie op maatschappelijke voorzieningen door in andere plannen

Bij het opstellen van een globaal kader voor de ontwikkeling van een gebied (een zogenaamde gebiedsvisie) wordt rekening gehouden met de visie op de maatschappelijke voorzieningen. Een gebiedsvisie bevat de uitgangspunten voor een omgevingsplan. Dus ook in een omgevingsplan komen de uitgangspunten van de visie op maatschappelijke voorzieningen terug. In Programma 3 wordt hier meer over verteld.

We vertalen de visie op maatschappelijke voorzieningen naar geld en ruimte

De financiële consequenties van de visie op maatschappelijke voorzieningen worden, voor zover mogelijk, verwerkt in een meerjarig investeringsplan. Dat is een overzicht waarin alle investeringen voor de komende vier jaren staan. Daarnaast wordt de visie standaard gebruikt als richtlijn bij het (her)ontwikkelen van gebieden.

Gezondheid en Sport

We geven uitvoering aan het leefstijlplan van GALA

In 2023 is een plan van aanpak opgesteld om uitvoering te geven aan het Gezond en Actief Leven akkoord (GALA). Een centrale doelstelling van het GALA is een sterkere verbinding tussen lokaal gezondheidsbeleid en sport- en beweegbeleid. In het plan geven we aan wat onze lokale doelstellingen op het gebied van volksgezondheid zijn en wat we gaan doen om de leefstijl en gezondheid van onze inwoners te verbeteren. Ook geven we aan hoe we uitvoering geven aan de doelstellingen van het GALA, het Sportakkoord II en de Brede Regeling Combinatiefuncties.

We gaan verder met de voorbereiding van het nieuwe zwembad

We gaan verder met de onderzoeken en het ontwerpteam voor het ontwerp voor een nieuw zwembad. Hiervoor is in 2023 een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Dit bedrag is onderdeel van de totale investering voor het nieuwe zwembad en is bestemd voor de noodzakelijke voorbereidingen (o.a. honoraria architect, constructeur, adviseurs) om te komen tot de aanbesteding van de bouw van een nieuw zwembad.

We zorgen voor personele uitbreiding om het beheer van de binnensport goed te kunnen uitvoeren

In de corona periode is de binnensport overgenomen van Sportpunt Gouda. Hier heeft destijds geen personele uitbreiding tegenover gestaan, omdat tijdens de corona periode er weinig gebruik werd gemaakt van de binnensport. Nu de binnensport weer is aangetrokken blijkt personele uitbreiding van 0,33 fte noodzakelijk. De lasten hiervoor zijn vanaf 2024 structureel € 19.000.

We gaan vier nieuwe korfbalvelden aanleggen voor Korfbalvereniging Korbis

De komende periode worden de voorbereidingen getroffen voor de aanleg van vier korfbalkunstgrasvelden bij korfbalvereniging Korbis. Dit wordt gedaan in nauw overleg met de korfbalvereniging. De aanleg vindt plaats na afloop van het buitenseizoen. De velden zijn dan klaar voor de start van het buitenseizoen 2024/2025 in maart 2025.

We gaan de sporthal Gouwehal bouwen

Onlangs is de aannemingsovereenkomst voor de bouw van de Gouwehal ondertekend. In het derde kwartaal 2023 is de bouw van start gegaan. Beoogd wordt om aan het begin van het nieuwe sportseizoen 2024/2025 de hal beschikbaar te kunnen stellen voor het onderwijs en sportverenigingen.

We gaan nieuwe beheerplannen voor de buitensport opstellen

In 2024 wordt gestart met het opstellen van de nieuwe beheerplannen Buitensport voor de periode 2025-2028.

Onderwijshuisvesting

We bereiden de bouw van een nieuw schoolgebouw, kinderopvang en gezondheidscentrum voor

Het gaat hierbij om een nieuw gebouw voor basisschool TOV op de locatie Park Vredenburg in Park Triangel. We willen hierbij ook ruimte voor kinderopvang en huisartsen realiseren. Zo mogelijk in combinatie met andere paramedische zorgverleners, zoals fysiotherapeuten, diëtisten of apothekers. Voor de realisatie van ruimte voor kinderopvang en (para) medische zorg zijn wij afhankelijk van investeringen vanuit die partijen.

We realiseren maatschappelijk voorzieningen in Park Triangel

We starten met de realisatie van een sportzaal, buurthuis, sportkantine en ruimte voor kinderopvang.

We beoordelen aanvragen voor meer capaciteit op basis van het IHP (Integraal HuisvestingsPlan)

Aanvragen van schoolbesturen (zowel basisonderwijs als voortgezet onderwijs) voor uitbreiding van de bestaande capaciteit worden mede op basis van het nieuwe IHP beoordeeld. Bij de vaststelling van het huisvestingsprogramma worden de besluiten genomen over de uitbreiding van de capaciteit.

We maken het aangekochte perceel ten behoeve van de uitbreiding van de Theo Thijssenschool bouwrijp en dragen de eigendom over aan het schoolbestuur

We hebben grond aangekocht om de Theo Thijssenschool uit te breiden. Het bouwrijp maken en overdragen van het eigendom van de grond is de volgende stap in de realisatie van de benodigde uitbreiding met vier schoollokalen (c.a. 460m²). Voordat we de aangekochte grond bouwrijp kunnen maken moet het bedrijf dat daar nu is gevestigd wel zijn verhuisd.

We stellen de verordening “voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Waddinxveen 2017” bij

Gewijzigde wet- en regelgeving (onder andere functie IHP en toevoeging huisvestingsvoorziening “renovatie”) noodzaakt tot een bijstelling van de huidige verordening.

Kinderopvang

We faciliteren en handhaven kwalitatief goede kinderopvang

Voor de ontwikkeling van jonge kinderen is kinderopvang belangrijk. Daarom hebben we extra aandacht voor de kwaliteit van kinderopvang. Naast het uitvoeren van onze wettelijke handhavingstaken zetten we in op de continuering van Alert4You en uitbreiding van het aantal VVE-plekken.

Cultuur

We voeren het cultuurbeleid uit

We bieden cultuureducatie in samenwerking met de Cultuurgroep Leiden. Daarnaast gaan we verder met de opbouw en uitbouw van het maatschappelijk cultuurplatform ‘KunstKade.’ Door middel van het cultuurplatform willen we culturele activiteiten stimuleren en aan elkaar verbinden en zo een actief cultureel leven Waddinxveen stimuleren. In de uitvoering van het cultuurbeleid besteden we aandacht aan huisvestingsvraagstukken.

Maatschappelijk vastgoed

We stellen een nota maatschappelijk vastgoed op

Op basis van de visie op maatschappelijke voorzieningen wordt een nota over maatschappelijk vastgoed opgesteld. Hierin wordt aangegeven aan wie wij ons vastgoed verhuren en onder welke voorwaarden. Ook wordt in de nota het gewenste kwaliteitsniveau van ons vastgoed bepaald en benoemd wat er nodig is om dat te realiseren.

We gaan een meerjarig onderhoudsplan voor de verduurzaming van ons vastgoed maken

We hebben een voorbeeldfunctie in de duurzaamheidstransitie. Daarom gaan we voor het maatschappelijk vastgoed een meerjaren onderhoudsplan maken voor het onderhoud en de verduurzaming van onze gebouwen.

We gaan door met het gasloos maken van ons vastgoed

Dat doen we op basis van het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid. We streven naar volledig gasloos maatschappelijk vastgoed in deze bestuursperiode.

Duurzaamheid

We besteden aandacht aan de duurzaamheid en ventilatie van schoolgebouwen

Op basis van een in 2024 uitgevoerde nulmeting naar het niveau van de voorzieningen "duurzaamheid en ventilatie" in de gebouwen van de scholen voor het basisonderwijs bekijken we welke voorzieningen in de gebouwen nodig zijn om het (dan actuele) wettelijke minimale niveau of het gewenste beleidsniveau te bereiken.

Stichting nieuwe basisschool

Wij zorgen voor adequate onderwijshuisvesting

Een schoolbestuur kan een aanvraag bij het ministerie indienen voor de stichting van een nieuwe basisschool. Indien de minister besluit de aanvraag voor de stichting van een nieuwe basisschool in te willigen, zorgen wij voor adequate huisvesting.

Beleidsindicatoren

Sport

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.
Niet-sporters	2020	%	52,6	50,3

Onderwijs

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.
Absoluut verzuim	2021	Aantal niet ingeschreven leerplichtigen per 1.000 inwoners 5-18 jr	0	0
Relatief verzuim	2022	Aantal leerplichtigen wel ingeschreven, maar ongeoorloofd afwezig, per 1.000 inwoners 5-18 jaar	53	49
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	2021	% deelnemers aan VO en MBO	1,6	1,5

Verbonden partijen

Hecht

Hecht werkt aan gezondheid, veiligheid en kansen voor iedereen in Hollands Midden

In de regio Hollands Midden werken we met zeventien andere gemeenten samen in de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Hollands Midden (GGD HM), die onderdeel uitmaakt van Hecht. Het doel van de GGD HM is om de gezondheid en de veiligheid van inwoners in de regio te bewaken en te verbeteren.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 2	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	-10.083	-12.543	-14.246	-14.327	-14.860	-15.261
Baten	2.752	3.330	2.935	2.966	2.877	2.380
Nieuw beleid						
Lasten			-19	-19	-19	-19
Baten						
Saldo voor bestemming	-7.330	-9.213	-11.330	-11.380	-12.002	-12.901
Bestaand beleid						
Stortingen	-576	-14.187	-2.898	-3.452	-25	-25
Onttrekkingen	1.721	13.390	2.417	2.551	2.222	2.936
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-6.185	-10.010	-11.811	-12.281	-9.805	-9.990

Bedragen x €1.000

Toelichting

Hogere structurele lasten en baten Gouwehal

Vanaf 2024 zijn de exploitatielasten (€ 591.000) en baten (€ 104.000) van de Gouwehal opgenomen in de begroting. Deze lasten schuiven voor een groot deel een jaar doorschuiven. Het grootste deel van deze exploitatielasten namelijk afschrijving € 390.000 wordt gecorrigeerd in Onderdeel 6 Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. In de 2e Burap krijgt dit verder vorm en wordt het aangepast naar de juiste programma's.

Hogere structurele lasten tennishal Sniepweg 13F (oude tennishal)

Vanaf 2024 zijn de exploitatielasten € 106.000 hoger door de ingebruikname van deze hal als sportaccommodatie voor diverse doeleinden.

Hogere structurele lasten buitensportaccommodaties

Vanaf 2024 zijn de kapitaallasten € 108.000 hoger als gevolg van de investering kunstgrasveld Be Fair en uitvoering beheerplannen.

Lagere incidentele lasten sloop Peter Zuidlaan 3

In 2024 zijn de lasten € 53.000 lager door de éénmalige kosten sloop Peter Zuidlaan 3.

Hogere structurele lasten wijkaccommodaties

Vanaf 2024 zijn de lasten € 295.000 hoger door investeringen pand Mauritslaan 55.

Hogere structurele lasten onderwijshuisvesting

In 2024 stijgen de (kapitaal)lasten met € 608.000 vanwege de uitvoering van het Integraal Huisvestingsplan, voornamelijk vanwege het Coenecoop College.

Lagere incidentele baten en lasten eigendomsoverdracht

In 2024 zijn de baten lager door een éénmalige inkomst eigendomsoverdracht Oude Dreef 6 in 2023 van € 435.000. Dit bedrag wordt gestort in de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen.

Lagere incidentele lasten visie maatschappelijke voorzieningen

In 2024 dalen de lasten door een éénmalig bedrag van € 115.000 in 2023 voor een onderzoek naar de maatschappelijke voorzieningen om het aanbod van deze voorzieningen beter aan te laten sluiten op de groei van de gemeente.

Hogere structurele lasten volksgezondheid

Vanaf 2024 stijgen de lasten met € 166.000 door een hogere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Hecht.

Lagere incidentele lasten volksgezondheid

In 2024 dalen de lasten door éénmalige lasten in 2023 voor het opstellen van het lokaal preventieakkoord met € 75.000 en inventarisatie/vervanging loden leidingen € 50.000.

Hogere structurele lasten zwembad

Vanaf 2024 stijgen de lasten met € 69.000 voornamelijk vanwege kapitaallasten vervangingsinvesteringen en verduurzamingsmaatregelen.

Vershil Cao Gemeenten

Vanaf 2024 zijn de lasten € 51.000 hoger dan in 2023. Dit komt doordat de nieuwe Cao Gemeenten die in is gegaan vanaf 2023 nu nog geraamd staat bij overige dekkingsmiddelen en onvoorzien. In de 2e burap 2023 wordt dit naar de programma's doorbelast.

Stortingen en onttrekkingen reserves

In 2023 zijn diverse afschrijvingsreserves ten laste van de algemene bedrijfsreserve algemene dienst ingesteld ten behoeve van investeringen locatie Parklaan en Park Vredenburg, voorkeursscenario zwembad en tennishal (€ 12,3 miljoen). In 2024 wordt er voor de kapitaallasten van diverse in 2023 afgeronde onderwijsinvesteringen een bedrag van € 826.000 uit de reserves gehaald. De incidentele storting in de reserve zwembad stijgt in 2024 met € 500.000.

Programma: Groeiende gemeente

3. Groeiende gemeente

Een passende woonruimte voor iedere Waddinxvener en ruimte voor ondernemerschap in een goed bereikbaar Waddinxveen

We werken aan een goede balans tussen woningbouw, maatschappelijke voorzieningen, een groene en gezonde leefomgeving, de energietransitie en bedrijvigheid. Dit blijft een uitdaging, onder andere door de groei van Waddinxveen. Er is een grote vraag naar passende en betaalbare woonruimte. Daarnaast heeft Waddinxveen verschillende vraagstukken op het gebied van verkeersveiligheid en bereikbaarheid. Bedrijven zitten niet altijd op de beste locatie voor henzelf of de omgeving. Daardoor ontstaat er mogelijk een spanning tussen bedrijvigheid en leefbaarheid.

Wat willen we bereiken?

Wonen

We willen bouwen naar behoefte en voor iedere Waddinxvener een passende woonruimte

We willen bouwen naar behoefte en voor iedere Waddinxvener passende woonruimte. Nu én in de toekomst. We willen daarom bouwen en verbouwen voor alle doelgroepen, waaronder starters op de woningmarkt. Daarbij kan sprake zijn van flexibele en vaste oplossingen. Innovatieve oplossingen gaan we niet uit de weg. Ook transformatie van bestaande gebouwen of gebieden is een optie. Daarnaast is ons doel het bevorderen van de doorstroom, waar mogelijk binnen de eigen wijk, bijvoorbeeld door het realiseren van levensloopbestendige huurwoningen.

Bereikbaarheid

We willen dat Waddinxveen goed bereikbaar en fietsvriendelijk is

Waddinxveen is goed bereikbaar en fietsvriendelijk. Ook in de toekomst moet het verkeer goed doorstromen. Aandacht voor verkeersveiligheid staat daarbij niet ter discussie. We geven prioriteit aan het oplossen of beheersbaar maken van een aantal verkeersknelpunten. Autoverkeer rondom scholen willen we nog meer terugdringen.

We willen minder en schonere voertuigkilometers realiseren

We stimuleren en ondersteunen de overstap naar duurzame vormen van mobiliteit. Waar nodig reguleren we dit. De gemeente wil dit bereiken door deelmobiliteit te vergroten en meer schone (bestel)auto's en door minder zakelijke kilometers binnen de gemeentegrens te laten rijden.

Economie

We willen dat bedrijven zich op de meest wenselijke plek kunnen vestigen

De bedrijvigheid in Waddinxveen ontwikkelt zich goed. Soms levert dit een spanningsveld op met de leefbaarheid van het dorp. We willen dat een groene en prettige leefomgeving niet wordt aangetast door bedrijven.

We willen dat winkels en horeca nabij en toegankelijk zijn voor inwoners

De situering van detailhandel moet passen, mede gelet op de groei van Waddinxveen. Winkels en horeca moeten toegankelijk zijn voor inwoners en nabij inwoners zijn, zeker als zij minder mobiel zijn.

Ruimtelijke ordening

We willen een goede balans tussen het behoud van de beste eigenschappen en groei van Waddinxveen

We streven naar een goede balans tussen woningbouw, ruimte voor maatschappelijke voorzieningen, een groene en gezonde leefomgeving, de energietransitie en bedrijvigheid. Daarnaast willen we op de korte en middellange termijn inzetten op het ontwikkelen van inbreidingslocaties. Op wijkniveau willen we voldoende (groene) voorzieningen.

Duurzaamheid

We willen deze periode flinke stappen zetten in het realiseren van de doelstellingen uit het koersdocument duurzaamheid

De transities op het gebied van warmte en energie, klimaatadaptie, biodiversiteit en grondstoffengebruik zijn ingrijpend voor iedereen. De doelstellingen die eraan gekoppeld zijn, zijn ambitieus en vergen van inwoners, het bedrijfsleven en alle overheden serieuze inspanningen. De vraagstukken zijn complex en kennen verschillende mogelijke oplossingsrichtingen met bijbehorende onzekerheden. Een integrale inzet op alle vier de transities is daarbij belangrijk. Immers de transities versterken elkaar. Aandacht voor haalbaarheid en betaalbaarheid voor inwoners is van groot belang. Ook moet het voor inwoners en verenigingen van eigenaren duidelijk zijn welke duurzaamheidsmaatregelen op welk moment zinvol zijn.

We willen onzekerheden die gepaard gaan met de energie- en warmtetransitie zoveel mogelijk wegnemen voor inwoners en ondernemers

Wat betekent bijvoorbeeld het voldoen aan onze energieopgave voor onze leefomgeving? Dit vergt duidelijke en tijdige keuzes van de gemeente op het gebied van de energie-infrastructuur op wijkniveau. In deze bestuursperiode perspectief bieden aan onze inwoners weegt daarbij het zwaarst.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

Wonen

We voeren het uitvoeringsprogramma van de woonzorgvisie uit

De gemeente Waddinxveen heeft de 'Woonzorgvisie Waddinxveen 2035' in december 2022 vastgesteld. In de woonzorgvisie staan de ambities van de gemeente voor de lange termijn. Het uitvoeringsprogramma hoort bij de woonzorgvisie. In het uitvoeringsprogramma is aangegeven welke maatregelen in de jaren tot en met 2027 worden genomen om de ambities uit de woonzorgvisie te realiseren. We passen het uitvoeringsprogramma aan wanneer nodig. Bijvoorbeeld omdat er door ontwikkelingen nieuwe maatregelen nodig of mogelijk zijn. Ook evalueren we de maatregelen elk jaar: zo wordt duidelijk wat er al is bereikt en wat extra aandacht nodig heeft.

We actualiseren het woningbouwprogramma

In het woningbouwprogramma laten we zien welke verschillen in woningen (type en prijsklasse) en woonmilieu we in Waddinxveen willen bereiken in de komende jaren. Het woningbouwprogramma is steeds in beweging en wordt elk jaar bijgewerkt. Bij het bijwerken gaan we uit van ontwikkelingen in de markt en de vraag in Waddinxveen en de regio Midden-Holland. Het lokale woningbouwprogramma maakt onderdeel uit van de Regionale Projectenlijst Woningbouw (RPW) Midden-Holland. Elk jaar wordt de regionale projectenlijst naar de Provincie Zuid-Holland gestuurd voor goedkeuring. Het woningbouwprogramma moet namelijk aansluiten bij de woningbehoefte in Zuid-Holland. Het goedkeuren van de projectenlijst door de provincie is een belangrijke eerste stap in het proces tot het realiseren van woningbouwplannen.

We maken jaarlijks prestatieafspraken

We hebben onze partners nodig om tot uitvoering van het woonbeleid te komen. Woonpartners en de stichting Huurdersbelangen Regio Hollands-Midden (HRHM) zijn onze partners op het gebied van wonen. In vervolg op de Woonzorgvisie is eind 2023 een raamovereenkomst prestatieafspraken 2024-2027 gesloten met Woonpartners Midden-Holland en HRHM. In de raamovereenkomst staat wat er nodig is om jaarlijks tot prestatieafspraken te komen. Prestatieafspraken zijn samenwerkingsafspraken. Woonpartners en HRHM geven in de prestatieafspraken aan hoe zij een bijdrage leveren aan de uitvoering van de Woonzorgvisie. Elk jaar opnieuw wordt door Woonpartners en HRHM aangegeven hoe ze de uitvoering van het woonbeleid mogelijk willen maken.

We ronden de notitie tijdelijke huisvesting af

De woningmarkt is op dit moment ingericht op mensen die de tijd hebben om te zoeken naar een woning. Bij spoed is het lastig om (snel) een woning te vinden. Naast traditionele woningbouw, kijken we ook naar minder traditionele oplossingen om de wooncrisis tegen te gaan. Dit is noodzakelijk omdat de woningbehoefte groot is. We brengen in beeld welke doelgroepen geholpen kunnen zijn bij tijdelijke huisvesting en welke oplossing dit kan bieden voor de korte en middellange termijn. Voor bijvoorbeeld arbeidsmigranten en spoedzoekers biedt tijdelijke huisvesting uitkomst. Denk bijvoorbeeld aan flexwoningen. Meestal kan een project met flexwoningen in een kortere tijd worden gerealiseerd dan het ontwikkelen van een regulier bouwproject. We maken duidelijk waar in de gemeente tijdelijke huisvesting mogelijk is.

We onderzoeken of het 'Woonwagenebeleid 2016' geactualiseerd moet worden

In de woonzorgvisie zijn onder andere de woonwagenebewoners als aandachtsgroep benoemd. Het Woonwagenebeleid richt zich op behoud of versterking van de leefbaarheid en kwaliteit van wonen op de woonwagene locaties. We gaan in 2024 onderzoeken of het gemeentelijke 'Woonwagenebeleid 2016' aan actualisatie toe is door het lokale beleid te toetsen aan 'Beleidskader gemeentelijk woonwagene- en standplaatsenebeleid' van het Rijk.

We vertalen de uitkomsten van de regionale woonzorgvisie naar lokaal beleid

De regio Midden-Holland heeft eind 2022 een analyse afgerond naar wonen en zorg in de vijf regiogemeenten (onderzoek 'Nog Langer Thuis in Midden-Holland'). De doelgroep van de analyse zijn ouderen met een (toekomstige) lichte of zware zorgbehoefte en mensen met lichamelijke, verstandelijke en psychische beperking. In 2023 wordt een regionale woonzorgvisie opgesteld en opgeleverd in 2024. In de regionale visie worden, naast de regionale opgaven, ook de opgaven op gebied van wonen en zorg per gemeente geformuleerd. Dit kan betekenen dat lokaal beleid aangepast of nieuw opgesteld moet worden. Hiervoor is een budget van € 25.000 nodig in 2024 en mogelijk formatie voor de uitvoering hiervan vanaf 2025.

We geven uitvoering aan nieuwe landelijke wetgeving op gebied van wonen

Naar verwachting treedt de nieuwe Wet versterking regie volkshuisvesting in werking op 1 januari 2024. We brengen de consequenties van deze nieuwe wetgeving in beeld. Zodat we onze projecten en beleid kunnen aanpassen. Denk hierbij aan het bijstellen van woningbouwprogramma's, de woonzorgvisie en de huisvestingsverordening. Hiervoor is budget van € 50.000 nodig in 2024 en mogelijk formatie voor de uitvoering hiervan vanaf 2025.

Bereikbaarheid

We werken samen met provincie en gemeenten in Beter Bereikbaar Gouwe (BBG)

We werken samen met gemeenten in de buurt, de Regio Midden-Holland en de Provincie Zuid-Holland om de bereikbaarheid en leefbaarheid in het gebied op en rond de Gouwe te verbeteren. Hiervoor zijn verschillende maatregelen in voorbereiding, zoals nieuwe fietspaden en vaarwegmaatregelen aan de Gouwe.

We stellen een uitvoeringsplan op om een doorfietsroute in Waddinxveen te verbeteren. Bij de uitvoering proberen we zoveel mogelijk aan te sluiten bij geplande herinrichtingen en gebiedsontwikkelingen. In 2023 wordt het regionaal plan van aanpak opgesteld en in 2024 wordt dit uitgewerkt in een lokaal uitvoeringsplan.

We ondersteunen de provincie bij de vaststelling van het inpassingsplan N207-Zuid

Het project N207 Zuid heeft als doel dat Boskoop, Hazerswoude-Dorp en Waddinxveen bereikbaar, leefbaar en verkeersveilig blijven. De komende jaren wordt dit gebied steeds drukker en vinden er diverse gebiedsontwikkelingen plaats. De N207-Zuid voorziet in de aanleg van de Bentwoudlaan, Verlengde Bentwoudlaan, Verlengde Beethovenlaan, een aantal maatregelen in Hazerswoude-Dorp, een ecologische verbindingzone langs de Bentwoudlaan en de Kleikade en fietspaden langs de Kleikade en Maaltocht. De aanleg van deze wegen kan pas plaatsvinden nadat o.a. het inpassingsplan N207-Zuid is vastgesteld en onherroepelijk is geworden.

We werken continue aan de verbetering van de verkeersveiligheid in Waddinxveen

We nemen deel aan de regionale werkgroep om verkeersveiligheid te verbeteren. Via deze regionale werkgroep worden verkeersveiligheidsacties georganiseerd, waar we ook in Waddinxveen aan meedoen. We vragen hierbij specifiek aandacht voor veiligheid in schoolzones en op rotondes. In 2023 hebben we de motie om een aantal verkeersknelpunten bij rotondes op te lossen uitgevoerd. De financiële gevolgen worden niet, zoals in de motie gevraagd, meegenomen bij deze begroting. Deze worden meegenomen bij de tweede Burap van 2023.

In deze begroting zijn alle budgetten voor het oplossen van verkeersknelpunten reeds geormerkt als oplossen verkeersknelpunten. Hiermee geven we uitvoering aan de motie hierover die bij de kaderbrief is aangenomen.

Omschrijving:	Soort budget	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
Oplossen verkeersknelpunten	Investering	90	100	100	100	100	490
Onderzoekskosten verkeersknelpunten	Exploitatie	15					15
Totaal beschikbaar		105	100	100	100	100	505

Bedragen x €1.000

We stellen een verkeerscirculatieplan op

In vervolg op de visie op mobiliteit stellen we een verkeerscirculatieplan op. Hierin worden de maatregelen opgenomen die nodig zijn om de doelstellingen uit de visie op mobiliteit te halen.

We gaan verder aan de slag met het gebied tussen Gouwe en Reeuwijk-Dorp

We ronden het plan van aanpak af voor de haalbaarheid van de maatregelen uit het verkeersonderzoek naar de verkeersknelpunten op de Brugweg en omgeving. Op basis daarvan werken we de meest haalbare maatregelen uit.

We stellen een Regionale Visie Deelmobiliteit op

In samenwerking met regiogemeenten stellen we een visie op om deelmobiliteit te stimuleren.

Economie

We starten met een lokale visie op duurzame bedrijventerreinen

In aanvulling op de regionale bedrijventerreinenstrategie starten we met het opstellen van een lokale bedrijventerreinvisie. Deze lokale visie gaat in op de plaatsing en kwaliteit van bedrijventerreinen en de relatie tot de leefomgeving.

We spreken met 75% van de winkels en horeca in deze bestuursperiode

We moedigen winkels en horeca aan om maatregelen te treffen die de fysieke toegankelijkheid verbeteren. Dit doen we door hierover in gesprek te gaan met koppelorganisaties en vertegenwoordigers en knelpunten te benoemen.

We voeren samen met het bedrijfsleven en het onderwijs het Economisch Koersdocument uit

In 2022 is door de stuurgroep van het Economisch Koersdocument het uitvoeringsprogramma vastgesteld. Door het koersdocument samen met de ondernemers uit te voeren versterken we het economisch klimaat in de gemeente en zorgen we ervoor dat Waddinxveen een ondernemersvriendelijke gemeente is en blijft.

We werken samen met ondernemers om het tuinbouwcluster in het Oostland te versterken

In 2020 is het werkboek 'kansen voor de glastuinbouw Oostland' vastgesteld door de colleges van de Oostland gemeenten (Lansingerland, Pijnacker-Nootdorp, Waddinxveen en Zuidplas). Het beschrijft kansen om het tuinbouwcluster in het Oostland te versterken. We werken samen met de ondernemers aan de uitwerking van die kansen.

Ruimtelijke ordening

Perspectief Waddinxveen 2050: visie op groei

Met de huidige gebiedsontwikkelingen zijn de woningbouwlocaties in Waddinxveen rond 2030 volgebouwd. Waddinxveen zal dan ongeveer 40.000 inwoners tellen. Willen we verder groeien, dan is het noodzakelijk nu een richtinggevende keuze te maken in verband met een voorbereidingstijd van ongeveer 10 jaar. Bovendien is de vraag actueel omdat enkele gebieden om een gebiedsontwikkeling vragen. Een verdere groei heeft effect op meerdere beleidsterreinen en op de gemeentelijke organisatie. In 2024 buigen we ons over deze vraag zodat de raad in het eerste kwartaal van 2025 een richtinggevende keus kan maken over een eventuele groei. Besluiten die nodig zijn rond kavels of onderdelen om huidige plannen en ontwikkelingen door te zetten, stellen we niet uit.

We stellen een gebiedsvisie De Sniep op

Op sportpark De Sniep zijn veel ontwikkelingen gaande. Om de ontwikkelingen in goede banen te leiden is een eindbeeld nodig. Op basis van dit eindbeeld kan gestuurd en geïnvesteerd worden. Er wordt in 2024 gewerkt aan de visie.

We nemen het thema langer zelfstandig wonen mee in gebiedsvisies en ruimtelijke projecten

Het aantal mensen dat zelfstandig woont en een zorgvraag heeft, groeit snel. Dit komt bijvoorbeeld door verandering in de langdurige zorg en het landelijke beleid dat mensen langer zelfstandig moeten blijven wonen. De klassieke verzorgingshuizen bestaan (bijna) niet meer. Langer zelfstandig wonen is een van de thema's in de woonzorgvisie. Een groot deel van deze groep bestaat uit ouderen, maar ook anderen die hulp en/of zorg nodig hebben bij het zelfstandig wonen vallen onder deze doelgroep. In gebiedsvisies en ruimtelijke projecten is het thema langer zelfstandig thuis wonen een van de kaders. Denk aan levensloopbestendige woningen en de nabijheid van voorzieningen.

We maken bij alle ruimtelijke ontwikkelingen afspraken met de initiatiefnemer

In grondexploitaties en overeenkomsten met initiatiefnemers leggen we vast welk programma er op een locatie gerealiseerd wordt. Er worden onder andere afspraken gemaakt over het woningbouwprogramma, de hoeveelheid en de inrichting van het groen en de hoeveelheid parkeerplaatsen. Het gemeentelijk vastgestelde beleid is hierbij altijd het uitgangspunt. Ook staan in deze overeenkomsten afspraken over kostenverhaal, de rol van de gemeente en de rol van de ontwikkelaar, bijvoorbeeld bij participatie. Per project worden afspraken gemaakt over de wijze van participatie. Hiermee geven we uitvoering aan de toezegging aan de raad van 28 juni 2023 om meer structuur aan te brengen in het participatieproces.

We actualiseren de nota grondbeleid

In de nota grondbeleid nemen we mee welke vormen van grondbeleid er zijn en in welke gevallen deze het beste kunnen worden ingezet. Per ontwikkelgebied/ontwikkellocatie kijken we welke vorm het beste past. We passen het grondbeleid aan, zodat deze toekomstbestendig is en past bij de doelstellingen die we als gemeente hebben. Hiermee stellen we kaders voor actief en faciliterend grondbeleid. Onderdeel van de nota grondbeleid zijn ook de grondprijzen en gronduitgifte.

We actualiseren de nota kostenverhaal

De komst van de omgevingswet zorgt ervoor dat de nota kostenverhaal geactualiseerd moet worden. Hierbij wordt ook gekeken naar het Fonds Bovenwijkse Voorzieningen en de mogelijkheden voor verevening van onder andere sociale woningbouw, groen en parkeren binnen gebiedsontwikkelingen.

Klimaatactie en biodiversiteit (Duurzaamheid)

We blijven inwoners helpen bij energie besparen

We voeren de Transitievisie warmte uit en het meerjarenprogramma gemeente brede aanpak energiebesparing inwoners. We zetten stevig in op het vraagstuk van Energiearmoede door energiecoachgesprekken en (financiële) ondersteuning bij grotere maatregelen voor koopwoningen (isolatie en zonnepanelen). We benutten de verstrekte en nog te verstrekken Rijksmiddelen (NIP, SPUK). In 2024 is het doel dat er bij 100 woningen ten minste 1 bouwdeel wordt geïsoleerd. Daarnaast informeren we inwoners via de website van de gemeente en andere communicatiekanalen over hun mogelijkheden van verduurzaming in relatie tot de planning van de transitie naar aardgasvrije woningen.

We gaan door om de eerste buurt aardgasvrij te maken

We gaan verder met het aardgasvrij maken van de eerste buurt. We hebben in de transitievisie warmte gekozen voor een integrale aanpak. Daarom kijken we ook naar andere (duurzaamheids-)opgaven in de buurt. We nemen de inwoners in de startbuurt mee in de verandering. We gaan verder met de participatie in de eerste buurten van GVPH.

We gaan door met de energietransitie glastuinbouw Zuidplaspolder

De Glastuinbouw in de Zuidplaspolder wil hun energievoorziening verduurzamen. We werken mee met het energieakkoord Greenport West-Holland en de Warmte Samenwerking Oostland. We werken met hen verder aan de regionale restwarmte infrastructuur Oostland met concrete koppeling aan WarmtelinQ en het doortrekken B3 Hoekleiding naar Zuidplaspolder met de gemeente Zuidplas en de Warmtecoöperatie ZPP.

We blijven werken aan regionale schone energieopwekking

We werken door aan de Regionale Energie Strategie. Deze strategie moet concrete zoeklocaties opleveren voor het opwekken van duurzame energie. We nemen deze waar mogelijk op in de omgevingsvisie en het omgevingsplan. Initiatiefnemers kunnen volgens het regionale programma Zon op veld initiatieven indienen voor nieuwe zonne-energieprojecten. Verder monitoren we landelijke ontwikkelingen. Binnen de RES ondersteunen we het Servicepunt Energie Transitie bedrijven (SEB) Midden-Holland om ondernemers en bedrijventerreinen te helpen verduurzamen met energiebesparing en zon op daken. We werken samen met ondernemersplatform, SEB en de netbeheerders aan oplossingen voor aanleg van zon op dak binnen de beperkingen van netcongestie.

We gaan voor meer (divers) groen in plaats van stenen bij onze inwoners thuis

Door samen te werken met maatschappelijke partijen en het opbouwen van een vrijwilligersnetwerk gaan we verder aan slag met het inwoners en ondernemers vertrouwd maken met onderwerpen als klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulair leven. We zorgen voor kortdurende initiatieven om te kijken wat werkt. En we zorgen voor veel verschillende initiatieven om zoveel mogelijk inwoners te bereiken. Door op deze manier in gesprek te gaan streven we ernaar dat in 2025 ruim 200 huishoudens extra hun privéterrein geschikt hebben gemaakt voor het klimaat van de toekomst en meer biodiversiteit. Zo bouwen we aan de beweging

We maken het inzicht in de toekomstige ondergrondse infrastructuur af

We spelen in op de toekomstige behoefte van onze eigen ondergrondse infrastructuur en op de behoefte van de marktpartijen. We reserveren ruimte voor het aanbrengen van nieuwe structuren zoals een warmtenet en het elektrisch laden van auto's.

We zetten de circulaire economie in beweging bij ondernemers en inwoners

Schone Buurt Coaches gaan inwoners helpen om de kwaliteit van de grondstoffen te waarborgen. Samen met Cyclus en de buurgemeenten Gouda, Bodegraven-Reeuwijk en Krimpen aan den IJssel werken we aan initiatieven voor Circulaire Ambachtcentra. Alle scholen in Waddinxveen worden benaderd om afvalvrij te werken.

We starten nieuwe of faciliteren bestaande initiatieven om bij ondernemers de circulaire economie te bevorderen. We zetten daarbij in op een diversiteit aan initiatieven om zo veel mogelijk ondernemers te bereiken. Zo maken we onderscheid in initiatieven ten behoeve van een specifiek thema of sector (zoals de circulaire maakindustrie), en initiatieven waar ondernemers in brede zin over circulariteit en duurzaamheid kunnen discussiëren, leren en ontwikkelen (zoals intervisie groepen voor ondernemers en Living Lab Glastuinbouw). We zetten daarbij in op het vormen van samenwerkingsverbanden tussen ondernemers, hogescholen en universiteiten. We brengen waar mogelijk de initiatieven in, in hun brede onderzoeksprogramma van meerdere jaren om relevante kennis te ontwikkelen en naar Waddinxveen te brengen.

We monitoren integraal de voortgang en organiseren een jaarlijks transitiegesprek met de gemeenteraad

Transities gaan niet vanzelf en kennen onzekerheden. We ontwikkelen stapsgewijs een instrument om de voortgang te volgen (monitoring). We monitoren de voortgang van de 4 transitievisies. We blijven in gesprek met de gemeenteraad of wij en de samenleving verder komen in de transitievisies. Periodiek beoordelen we of de gekozen rol nog het beste past. Waar we negatieve ontwikkelingen zien (zoals energiearmoede) stellen we beleidsmaatregelen voor of haken we in op landelijke maatregelen.

We schuiven de actualisatie van de Transitievisie Warmte 1 jaar op

In het Collegeprogramma 2022-2026 waren we van plan om al in 2024 te starten met de actualisatie van de Transitievisie Warmte, straks onder de omgevingswet. Omdat de actualisatie pas in 2026 vereist is, schuiven we dit 1 jaar op.

We doen nader onderzoek naar droogte

Droogte is een relatief nieuw verschijnsel in Nederland waarvan we nog onvoldoende specifiek de risico's voor inwoners, ondernemers en de gemeenten inzichtelijk hebben.

We integreren de duurzaamheidsopgaven in onze werkprocessen

Veel duurzaamheidsvraagstukken zijn innovatief en nieuw. Op basis van wat we hebben geleerd en wat we ook vanuit nationaal beleid kunnen verwachten gaan we de duurzaamheidsopgaven al verwerken in onze werkprocessen en in de eventuele impact op de grondexploitatie. We werken dit in 2024 verder uit voor de processen rondom gebiedsontwikkeling en gebiedsreconstructie.

We maken een integrale gebiedsgerichte planning

De 4 sociale transitievisies maken dat we bewust beweging in gang zetten in de samenleving. Daar liggen kansen op versterking tussen projecten van verschillende in- en externe partners. Daarom zetten we in op integrale gebiedsgerichte planning. Deze integrale planning wordt ook gebruikt om thematische detailplanningen op te stellen. Een voorbeeld hiervan is het projectenboek Openbare Ruimte (Programma 4).

Beleidsindicatoren

Economie

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.
Funcziemenging	2022	Verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).	52,6	51
Vestigingen (van bedrijven)	2022	Aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar	162,4	174,8

Wonen

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.
Woningvoorraad	2021	Gewenste woningvoorraadtoename volgend de trendraming 2020	356	295

Grondbeleid

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.
Nieuw gebouwde woningen	2022	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	31,2	11,3

Duurzaamheid

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.
Hernieuwbare elektriciteit	2021	% Elektriciteit afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld	18,7	14

Ruimtelijke ordening

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.
Demografische druk	2023	% personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	75,9	76,1

Verbonden Partijen

Omgevingsdienst Midden-Holland

De Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) draagt bij aan een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving

Dit doet de ODMH door milieutaken en bouw- en woningtoezichttaken uit te voeren die zijn vastgelegd in het jaarprogramma. Hieronder vallen in ieder geval vergunningen die aangevraagd worden op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en diverse milieuwetgeving. Ook het toezicht en de handhaving op die vergunningen voert de ODMH uit. Daarnaast voert de ODMH taken uit als milieud adviseur in ruimtelijke procedures en binnen het duurzaamheidsveld.

De Omgevingswet treedt per 1 januari 2024 in werking. De taken die de ODMH uitvoert blijven grotendeels gelijk. Door de wet verandert de grondslag op basis waarvan de ODMH haar werkzaamheden verricht. Zowel de ODMH als de (regio)gemeenten zijn grotendeels klaar voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De financiële gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden neutraal ingeschat. Wanneer er meer zicht is op de financiële gevolgen wordt hierover gecommuniceerd. De jaren 2024 - 2027 zullen in het teken staan van het leren werken met de Omgevingswet, werkprocessen opstellen én perfectioneren.

Grondbank RZG Zuidplas

De gemeente Waddinxveen werkt samen in een gemeenschappelijke Grondbank in het gebied van de Zuidplaspolder

De Grondbank is in 2004 opgericht met als doelstelling strategische grondverwerving in de Zuidplaspolder. De gemeente Waddinxveen is voor 5% eigenaar van de Grondbank. We doen dit samen met de gemeente Rotterdam (40%), Gouda (6%), Zuidplas (9%) en de provincie Zuid-Holland (40%). Het eigendom van de Grondbank zijn grote percelen grond m.u.v. 1 ha in de gemeente Waddinxveen dat naar verwachting in 2023 aan Waddinxveen zal worden verkocht. Deze zijn bedoeld voor de ontwikkeling van een groot nieuw dorp in de gemeente Zuidplas.

Op 1 juli 2021 is een overeenkomst gesloten met de gemeente Zuidplas dat ze de Grondbank gaat overnemen. Er is hiervoor een bestuurlijke overeenkomst gesloten en een verkoopovereenkomst. Hierin zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van het nieuwe dorp en de prijs van de grond. Dit betekent dat de formele samenwerking gaat stoppen. Het is de bedoeling dat dit gebeurt met ingang van 2025. De gemeente Waddinxveen betaalt vanaf 2021 niet meer voor de samenwerking (deelnemersbijdrage).

GEM CV Park Triangel

Voor de ontwikkeling van de wijk Park Triangel is een Gemeenschappelijke Exploitatiemaatschappij opgericht (GEM) Inmiddels is de ontwikkeling van de Triangel al fors gevorderd en is ongeveer voor 65% van de totale woningbouwopgave gerealiseerd.

De afronding van het project staat gepland voor 2028, maar is afhankelijk van de marktomstandigheden.

Stichting Greenport regio Boskoop

Stichting Greenport regio Boskoop versterkt de boomteelt- en sierteeltsector

De stichting zorgt ervoor dat deze sector en de regio als een aantrekkelijke markt- en vestigingsplaats en kennisbron wordt gezien. Ook heeft de stichting als doel dat de boomteelt- en sierteeltsector op een goede manier past in de regio. Hier houden we rekening met de thema's:

- Wonen
- Water
- Natuur
- Recreatie
- Landschap

Waddinxveen maakt onderdeel uit van het bestuur van de Stichting Greenport regio Boskoop. Het bestuur bestaat uit vertegenwoordigers van:

- Gemeente Alphen aan den Rijn
- Gemeente Bodegraven-Reeuwijk
- Gemeente Waddinxveen
- Hoogheemraadschap van Rijnland

De provincie Zuid-Holland is als adviseur betrokken. Vijf mensen vanuit de Stichting Belangenbehartiging Greenport Boskoop vertegenwoordigen het bedrijfsleven.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 3	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	-26.232	-20.731	-21.208	-29.212	-27.787	-23.629
Baten	25.471	14.865	16.762	25.248	23.352	20.462
Nieuw beleid						
Lasten			-83	-8	-8	-8
Baten						
Saldo voor bestemming	-761	-5.866	-4.530	-3.972	-4.443	-3.175
Bestaand beleid						
Stortingen	-7.729	-5.605	-4.087	-6.094	-1.642	-4.337
Onttrekkingen	3.885	4.777	2.649	4.289	672	2.624
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-4.604	-6.693	-5.968	-5.776	-5.413	-4.888

Bedragen x € 1.000

Waarvan overige beleidsproducten:

Programma 3	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	-7.537	-8.292	-7.070	-6.924	-6.663	-5.932
Baten	5.356	914	887	870	870	870
Nieuw beleid						
Lasten			-83	-8	-8	-8
Baten						
Saldo voor bestemming	-2.182	-7.378	-6.265	-6.062	-5.801	-5.070
Bestaand beleid						
Stortingen	-3.632	-3.741	-2.017	-3.719	0	-1.624
Onttrekkingen	1.617	4.543	2.391	4.081	464	1.882
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-4.197	-6.575	-5.891	-5.700	-5.336	-4.811

Bedragen x € 1.000

Waarvan grondexploitaties:

Programma 3	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	-18.695	-12.439	-14.139	-22.288	-21.124	-17.697
Baten	20.116	13.951	15.875	24.378	22.482	19.592
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	1.421	1.512	1.736	2.091	1.357	1.895
Bestaand beleid						
Stortingen	-4.097	-1.864	-2.070	-2.375	-1.642	-2.713
Onttrekkingen	2.268	234	258	208	208	742
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-407	-118	-76	-76	-76	-76

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Lagere incidentele lasten woningen en panden

In 2024 zijn de lasten van panden € 125.000 lager. Dit komt o.a. door de sloop van de panden Peter Zuidlaan 2 en 5 in 2023 (€ 173.000), welke lasten gedekt worden door een onttrekking aan de algemene bedrijfsreserve algemene dienst. De structurele lasten stijgen o.a. door aankoop grond Henegouwerweg (€ 39.000).

Lagere incidentele lasten economische ontwikkeling

In 2024 zijn de lasten lager omdat er in 2023 € 140.000 beschikbaar is voor ontwikkeling economische agenda en lokale visie bedrijventerreinen.

Hogere structurele lasten economische ontwikkeling

Vanaf 2024 stijgen de lasten € 60.000 vanwege de uitvoering van het economische koersdocument.

Lagere incidentele lasten ruimtelijke ordening

In 2024 zijn de lasten € 1.288.000 lager omdat in 2023 o.a. budgetten opgenomen zijn voor implementatie van de omgevingswet (tlv reserve), scouting Klimop, opstellen gebiedsvisies en stedenbouwkundig plan Noordkade.

Hogere structurele lasten strategisch vastgoed

Vanaf 2024 zijn de lasten € 104.000 hoger door kapitaallasten Kerkweg-Oost 226 (Hotel de Unie). Dit pand wordt gebruikt voor de opvang van Oekraïners en wordt meegenomen in de exploitatie 2024 die verwerkt wordt in de 2e Burap 2023.

Vershil Cao gemeenten

Vanaf 2024 zijn de lasten € 183.000 hoger dan in 2023. Dit komt doordat de nieuwe Cao Gemeenten die in is gegaan vanaf 2023 nu nog geraamd staat bij overige dekkingsmiddelen en onvoorzien. In de 2e burap 2023 wordt dit naar de programma's doorbelast.

Grondbedrijfsfunctie

De grondexploitaties, facilitaire projecten en bovenwijkse voorzieningen worden toegelicht in paragraaf 7 (grondbeleid) en zijn hierboven weergegeven in een aparte tabel. De bovenwijkse voorzieningen maken onderdeel uit van het investeringsprogramma 2024-2027. Door investeringen in bovenwijkse voorzieningen en de vorming van afschrijvingsreserves zijn er veel wijzingen in de reserves in 2024.

Programma: Aantrekkelijke gemeente

4. Aantrekkelijke gemeente

Een schone en veilige openbare ruimte die voor iedereen toegankelijk is

Het is belangrijk dat de openbare ruimte aantrekkelijk en toegankelijk is. Zwerfafval hoort in die ruimte niet thuis. Natuur- en recreatiegebieden hebben een belangrijke recreatieve waarde. Die waarde neemt toe als deze gebieden meer dan nu met elkaar verbonden zijn. Daarnaast is het belangrijk dat de hoeveelheid restafval afneemt.

Wat willen we bereiken?

We willen een aantrekkelijke openbare ruimte die voor iedereen toegankelijk is

Inwoners willen niet alleen passende woonruimte. Ze willen ook naar buiten. Daarom is het belangrijk dat de openbare ruimte aantrekkelijk en toegankelijk is. Dat vraagt in de inrichting en het beheer om aandacht voor gebruik, bereikbaarheid en veiligheid van de openbare ruimte.

We willen het openbaar groen laten meegroeien met de groei van Waddinxveen

Het is belangrijk om het openbaar groen te laten meegroeien met de groei van Waddinxveen, met het oog op de realisatie van doelen op het gebied van klimaatverandering. Tegelijk willen we in het openbaar groen meer biodiversiteit.

We willen minder en schonere voertuigkilometers realiseren

Dit doen we door de overstap naar duurzame vormen van mobiliteit te stimuleren, te ondersteunen en waar nodig te reguleren. We willen daarom dat inwoners in hun eigen wijk en bij maatschappelijke voorzieningen hun auto kunnen opladen, waarbij voldoende aanbod op wijkniveau leidend is.

We willen een verantwoorde parkeerbalans

We willen dat de hoeveelheid parkeerplekken zoveel mogelijk overeenkomen met vastgestelde parkeernormen.

We willen behoud en waar mogelijk verbinding van natuurgebieden

Het groen om onze gemeente heen heeft vaak ook een recreatieve waarde. We willen de natuur- en recreatiegebieden die er zijn behouden en waar mogelijk met elkaar verbinden. Dit geldt ook voor nieuwe natuur- en recreatiegebieden.

We willen de hoeveelheid restafval verder naar beneden brengen

Ter bevordering van onze doelen op het gebied van een circulaire economie moet de hoeveelheid restafval verder naar beneden.

We willen zwerfafval in de openbare ruimte tegengaan

Zwerfafval hoort in de openbare ruimte niet thuis. Daarom streven we naar een vermindering van zwerfafval.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

Openbare ruimte

We stellen onderdelen op van de Visie Duurzame Leefomgeving

De Visie Duurzame Leefomgeving wordt gebaseerd op uitgangspunten van verschillende onderdelen in de openbare ruimte. In deze visie staan aantrekkelijkheid, toegankelijkheid, bereikbaarheid, veiligheid en duurzaamheid van de openbare ruimte centraal. In 2024 beschrijven we de uitgangspunten voor passende typen natuurvriendelijke oevers en onze uitgangspunten voor ecologisch beheer van bermen en gazons.

We inventariseren de belemmeringen als het gaat om de toegankelijkheid van de openbare ruimte

Op basis van het in 2023 opgestelde proces inventariseren we jaarlijks de toegankelijkheid van de openbare ruimte in samenspraak met de samenleving. Waar mogelijk nemen we belemmeringen weg. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij integrale projecten of regulier onderhoud in de openbare ruimte. We verhelpen tenminste 50% van de belemmeringen uit de jaarlijkse top 10.

We delen en evalueren van alle projecten in de openbare ruimte de participatiemomenten via het participatieplatform

We maken bij projecten in de openbare ruimte gebruik van het participatieplatform Waddsup. Op die manier kunnen inwoners, bedrijven en andere belanghebbenden wensen kenbaar maken. Waar mogelijk nemen we deze mee in onze projecten. Ook evalueren we deze participatiemomenten.

We optimaliseren het proces voor het gebruik van het meldingssysteem openbare ruimte

Via ons meldingssysteem Fixi kunnen gebruikers meldingen maken over de staat van de openbare ruimte. In 2024 gaan we verder met het traject om het proces van meldingen maken te verbeteren.

We geven verder uitvoering aan de Pilot ‘Samen Beslissen Speelruimteplan’

In 2023 heeft de raad kaders meegegeven als uitgangspunt bij het nieuwe speelruimteplan, dat via deze pilot opgesteld en vastgesteld wordt door de samenleving. In 2024 geven we hier aan de hand van de vastgestelde participatieplan verder uitvoering aan.

We gaan verder met het project behoud identiteit Plasweg

In 2024 werken we op basis van het vastgestelde plan van aanpak Behoud Identiteit Plasweg verder aan de planvoorbereiding om te komen tot een ontwerp voor de Plasweg. Bij de totstandkoming van het ontwerp betrekken we bewoners en andere belanghebbenden. Voor de uitvoering van dit project is uitvoeringsbudget nodig. Bij de actualisatie van het integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) nemen we dit mee. Op basis hiervan wordt in de loop van 2024 duidelijk of en hoeveel aanvullend uitvoeringsbudget nodig is om dit project volledig uit te kunnen voeren. In deze programmabegroting is daarom nog geen rekening gehouden met de financiële gevolgen.

We planten jaarlijks ongeveer 300 nieuwe bomen

Bomen vormen een belangrijk onderdeel van ons openbaar groen. De komende 10 jaar planten we jaarlijks gemiddeld 300 bomen

We voeren de activiteiten van het Uitvoeringsplan Groen 2021-2024 uit

In 2024 gaan we aan de slag met de uitvoeringsactiviteiten ‘foerageergebieden vleermuizen’, ‘boomfeestdag’ ‘opfleurplekken’, ‘vergroenen van speelplekken’ en ‘kansen voor biodiversiteit’. Voor de realisatie van dit uitvoeringsplan zetten we een gedeelte van de middelen in die door het rijk beschikbaar zijn gesteld vanuit de Impulsregeling Ruimtelijke Adaptatie.

We koppelen 3% van ons rioolstelsel af

We treffen klimaatadaptieve maatregelen aan onze riool- en watervoorzieningen. Hierdoor verdwijnt minder regenwater in het riool. Deze maatregelen worden zo veel mogelijk meegenomen bij de integrale projecten.

We zetten in op een overgang naar Ledverlichting voor onze openbare verlichting in 2030

Voor de openbare verlichting zijn we aan de slag met de overgang naar led lichtbronnen.

Parkeren

We geven uitvoering aan het beleid voor de plaatsing van openbare laadinfrastructuur

In 2021 is het beleid voor de plaatsing van openbare laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen door de raad vastgesteld. Dit beleid is onze visie op de gewenste laadinfrastructuur voor elektrische auto's.

We gaan verder met het opstellen van nieuwe parkeerbeleid

Er is in Waddinxveen veel veranderd sinds de vaststelling van ons huidige parkeerbeleid. Daarom is het nodig nieuw parkeerbeleid met nieuwe normen op te stellen. We hebben in 2023 een parkeeronderzoek uitgevoerd, waarna we zijn begonnen met het opstellen van nieuw parkeerbeleid.

We gaan verder met het onderzoek naar een parkeerzone in het centrumgebied

Er wordt parkeeroverlast ervaren in het centrumgebied. Met het onderzoek naar een parkeerzone onderzoeken we of we deze overlast weg kunnen nemen met een parkeerzone in het centrumgebied.

Natuur en recreatie

We gaan verder met het opstellen van een visie op natuur- en recreatiegebieden

We willen behoud en waar mogelijk verbinding van natuur- en recreatiegebieden. Daarnaast moeten we anticiperen op een andere rol voor de gemeente in het ontwikkelen en onderhouden van natuur- en recreatiegebieden doordat de provincie Zuid-Holland in 2018 uit de Groenalliantie is gestapt. We zijn daarom in 2023 gestart met de ontwikkeling van een visie op natuur- en recreatiegebieden in Waddinxveen. Hiervoor is in 2024 incidenteel € 50.000 extra nodig. De structurele gevolgen van de ambities uit de visie zijn nog niet bekend en daarom niet meegenomen in deze programmabegroting.

We ontwikkelen natuur- en recreatiegebied Vredenburgzone

We gaan verder met de werving van grond in de Vredenburgzone. Daarnaast richten we verschillende percelen in als natuur- en recreatiegebied. Dit zijn de percelen die de gemeente in eigendom heeft langs de Zuidelijke Rondweg, de Tweede Bloksweg en de Vredenburglaan. Ook richten we het perceel langs het Moerkapellepad in als hondenlooppad.

We werken samen met de Stuurgroep Bentwoud aan de ontwikkeling van het Bentwoud

In 2022 heeft de Stuurgroep Bentwoud, bestaande uit Provincie Zuid-Holland, Staatsbosbeheer en de gemeenten Zoetermeer, Alphen aan den Rijn en Waddinxveen, het Ontwikkelperspectief Bentwoud vastgesteld en als vervolg hierop in 2023 een uitvoeringsprogramma. Op basis van het uitvoeringsprogramma wordt een samenwerkingsovereenkomst opgesteld waarin de beheerkosten worden verdeeld over de verschillende partijen. We schatten in dat we € 40.000 structureel gaan bijdragen aan de totale beheerkosten van het Bentwoud.

Afval

We leggen aan onze inwoners uit wat het nut is van goed afval scheiden

We informeren onze inwoners actief door de inzet van Schone Buurt Coaches als onderdeel van onze gedragsbeïnvloedingscampagne. Onze inwoners weten dan waarom zij afval scheiden en welke nieuwe producten er van gemaakt worden.

We scheiden het afval op het Grondstoffenplein beter

Door bruikbare materialen uit het afval te halen, daalt de hoeveelheid (grof)huishoudelijk afval. Via onze gedragsbeïnvloedingscampagne vragen we meer aandacht voor het thuis voorscheiden van afval voor een efficiënt bezoek aan het grondstoffenplein. Ook wordt samenwerking gezocht met de maakindustrie om materialen circulair in te zetten.

We gaan samen met Cyclus aan de slag met de motie 'afval in bakken en niet in zakken'

Uit de jaarlijkse evaluatie van ons afvalbeleid moeten wijzigingen in het inzamelen en verwerken van afval helpen om de doelstellingen voor het verminderen van de overlast door zwerfafval als gevolg van PMD-inzameling te realiseren. In 2024 bereiden we een andere manier van inzamelen voor zodat we nieuwe inzameling kunnen uitrollen in 2025. Incidentele lasten die hiermee gemoeid zijn in 2024 worden onttrokken aan de egalisatievoorziening afvalstoffenheffing.

We voeren ons plan van aanpak Zwerfafval en de gedragsbeïnvloedingscampagne uit

In het plan van aanpak Zwerfafval zijn kaders opgenomen om zwerfafval verder terug te dringen. Ook in onze gedragsbeïnvloedingscampagne is er aandacht voor zwerfafval. Met de inzet van Schone Buurt Coaches worden inwoners actief opgezocht en geïnformeerd over waarom het belangrijk is de openbare ruimte schoon te houden. Ook onderzoeken we de mogelijkheden voor containertuintjes om dumpingen en bijplaatsingen te voorkomen.

Beleidsindicatoren

Openbare ruimte

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Streefwaarde (2026)
Aantal bomen	2021	Stuks	10.026	13.046

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Streefwaarde (2026)
Oppervlakte openbaar groen	2023	m2 per inwoner	45,57	48,00

Parkeren

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland	Streefwaarde (2026)
Aantal laadpalen	2023	Laadpalen per 1.000 inwoners	10,8	7,6	13

Afval

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Fijn huishoudelijk restafval	2022	Kg per inwoner	101	124

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Afval per inwoner (grof en fijn huishoudelijk)	2022	Kg	120	143

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Midden-Holland
Scheidingspercentage	2022	Percentage van het gescheiden ingezameld huishoudelijk afval	70%	68%

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Streefwaarde (2026)
Kg restafval	2023	Kg per inwoner	140	120

Indicator	Jaar	Eenheid	Waddinxveen	Streefwaarde (2026)
Fixi-meldingen zwerfafval	2023	Stuks	35	35

Verbonden Partijen

Groenalliantie Midden Holland (hierna Groenalliantie)

Groenalliantie zet zich in voor het onderhoud en de ontwikkeling van natuur- en recreatiegebieden

Dit doet de Groenalliantie voor verschillende gemeenten. Voor gemeente Waddinxveen is de Groenalliantie verantwoordelijk voor het onderhoud en ontwikkeling van het Gouwebos en 't Weegje. Groenalliantie beschermt de belangen van natuur en recreatie en draagt positief bij aan maatschappelijke opgaven als bewegen, gezondheid, biodiversiteit, klimaatadaptatie en de energietransitie.

Groenalliantie krijgt de komende jaren minder inkomsten en moet vanaf 2026 andere keuzes maken

De provincie Zuid-Holland is per 1 januari 2018 uit de Groenalliantie gestapt (en ook uit alle andere provinciale natuur-recreatieschappen). Vanaf 2022 ontvangt de Groenalliantie hierdoor minder middelen van de provincie voor het onderhoud van de gebieden. Dit vangt de Groenalliantie op met een extra bijdrage van de gemeente Krimpenerwaard. Hoe de provinciale bijdrage voor het onderhoud er vanaf 2026 uit gaat zien is nog niet duidelijk. Er zijn gesprekken met de provincie over de manier waarop de provincie een bijdrage blijft leveren aan het onderhoud van de gebieden van de Groenalliantie.

Cyclus N.V. (hierna Cyclus)

Cyclus haalt in Waddinxveen afval op en draagt zorg voor de verwerking van afval en grondstoffen

We maken jaarlijks afspraken met Cyclus over inzamelen en verwerken van afval. Cyclus verzorgt het contact met inwoners en de communicatie rondom afvalinzameling. Ook adviseert Cyclus de gemeente over de manier van afvalinzameling. Samen met Cyclus werken we aan de doelen in het Uitvoeringsprogramma VANG Huishoudelijk Afval.

We geven uitvoering aan het Rijksprogramma 'Van Afval naar Grondstoffen' (VANG)

Pilots, nieuwe ontwikkelingen en successen uit andere gemeenten worden besproken met Cyclus. En bij gebleken geschiktheid samen met Cyclus uitgevoerd in Waddinxveen. We onderzoeken de mogelijkheden om onze grondstoffen zoveel als mogelijk circulair te maken en daarmee het recycling percentage omhoog te krijgen. De VANG- en circulaire doelstelling van Waddinxveen realiseren betekent ook dat er capaciteit nodig is. Deze incidentele lasten in 2024 worden onttrokken aan de equalisatievoorziening afvalstoffenheffing.

We moeten rekening houden met een stijging van de verbrandingsbelasting en de introductie van een CO2-tax op restafval

De verbrandingsbelasting en de CO2-tax worden geheven over de hoeveelheid restafval die we verbranden. Vanaf 2024 stijgt de hoogte van de verbrandingsbelasting. De CO2-tax houdt in dat de overheid uitstoot van koolstofdioxide gaat doorbelasten op basis van een wettelijke maatregel aan restafval verwerkende verbrandingscentrales. Deze CO2-tax wordt zeer waarschijnlijk een-op-een doorbelast aan de gemeente. Dit zal dan op termijn leiden tot een verhoging van de afvalstoffenheffing.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 4	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	-13.802	-15.517	-17.020	-16.983	-17.188	-17.319
Baten	8.942	9.186	10.016	10.091	10.166	10.235
Nieuw beleid						
Lasten			-90	-40	-40	-40
Baten						
Saldo voor bestemming	-4.860	-6.331	-7.094	-6.932	-7.062	-7.124
Bestaand beleid						
Stortingen	-2.455	-1.650				
Onttrekkingen	2.873	1.945	409	255	200	144
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-4.443	-6.036	-6.684	-6.676	-6.862	-6.980

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Hogere structurele lasten openbaar groen en wegen

Vanaf 2024 stijgen de kapitaallasten met ruim € 500.000 door investeringen vanuit het beheerplan groen. Vanaf 2024 dalen de kosten regulier onderhoud groen met € 85.000 door bijstellingen in 2023. Voor de kosten van areaaluitbreiding is een aanvullend bedrag opgenomen van € 369.000.

Lagere incidentele lasten wegen

In 2024 zijn de lasten lager omdat er in 2023 € 147.000 beschikbaar is voor behoud identiteit Plasweg.

Lagere structurele baten snippergroen

Vanaf 2024 zijn de opbrengsten verkoop snippergroen € 140.000 lager dan in 2023.

Hogere structurele lasten en baten riolering

Vanaf 2024 nemen de kapitaallasten met € 209.000 toe. De opbrengsten uit rioolheffing nemen vanaf 2024 toe met € 95.000. De onttrekking aan de voorziening volgend uit de kostendekkendheid riolering is in 2024 € 139.000 hoger dan in 2023.

Hogere structurele lasten en baten afval

Vanaf 2024 stijgen de kosten afvalverwerking met € 478.000. De opbrengsten uit afvalstoffenheffing nemen vanaf 2024 toe met € 626.000. De opbrengsten glas/papier/ijzer stijgen met € 183.000. De onttrekking aan de voorziening volgend uit de kostendekkendheid afvalstoffenheffing is in 2024 € 57.000 lager dan in 2023.

Verschil Cao gemeenten

Vanaf 2024 zijn de lasten € 209.000 hoger dan in 2023. Dit komt doordat de nieuwe Cao Gemeenten die in is gegaan vanaf 2023 nu nog geraamd staat bij overige dekkingsmiddelen en onvoorzien. In de 2e burap 2023 wordt dit naar de programma's doorbelast.

Stortingen en onttrekkingen reserves

In 2023 is de afschrijvingsreserve Vredenburgzone aangevuld ten laste van de reserve bovenwijkse voorzieningen. Vanaf 2024 vinden onttrekkingen aan de afschrijvingsreserve Vredenburg plaats.

Programma: Slagvaardige gemeente

5. Slagvaardige gemeente

Een toegankelijke en transparante gemeente

Inwoners voelen zich niet altijd gehoord of genoeg betrokken door de overheid. Ook voelen inwoners zich niet altijd veilig.

Wat willen we bereiken?

We willen heldere en transparante participatieprocessen

Voorwaarde voor goede samenlevingsparticipatie is dat de samenleving kan volgen wat de gemeente doet met haar inbreng. Vooraf moeten de kaders voor het participatieproces duidelijk zijn. Achteraf moet duidelijk zijn waarom de gemeente iets wel of niet doet. Wanneer participatie onderdeel is van een college- en/of raadsvoorstel, maken we de vooraf gestelde kaders en de achteraf genomen beslissingen ook duidelijk voor het college en/of de gemeenteraad.

We willen dat inwoners prettig kunnen wonen, werken en leven in Waddinxveen

Inwoners willen in een buurt of wijk wonen die schoon, veilig en levendig is. Het is belangrijk dat onze inwoners zich verantwoordelijk voelen voor de leefbaarheid van hun directe woonomgeving en we stimuleren en faciliteren een actieve bijdrage daaraan. Inwoners willen namelijk ook meer betrokken worden bij de aanpak van leefbaarheid (bron: Burgerpeiling Waarstaatjegemeente 2021).

We willen het veiligheidsgevoel van onze inwoners vergroten en overlast verminderen

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor het welzijn van inwoners. En is continue aan verandering onderhevig. We hebben daarin naar de inwoners een stimulerende, faciliterende en ondersteunende rol. Die rol vullen wij onder andere door de inzet van boa's. We willen dan ook dat inwoners ervaren dat de zichtbaarheid van de boa's is vergroot. Daarnaast willen wij voorkomen dat door criminele activiteiten de veiligheid en de leefbaarheid wordt aangetast.

We willen onze dienstverlening verbeteren

We willen dat onze inwoners contact krijgen met iemand die hen helpt. En dat ze niet verdwalen in de bureaucratie van de overheid. De overheid is namelijk niet altijd even toegankelijk. Soms lopen mensen vast in de wirwar van regels. Of ze maken mee dat overheden, domeinen of ketenpartners naar elkaar wijzen.

Ook moeten alle inwoners ons gemakkelijk en snel kunnen bereiken. En moeten ze eenvoudig zaken met ons kunnen afhandelen. We blijven oog houden voor mensen die moeite hebben met de digitalisering van de samenleving. Zoals mensen die niet zo goed met een computer of mobiele telefoon kunnen omgaan. Digitale diensten zijn namelijk niet voor iedereen te begrijpen. Door daar rekening mee te houden, sluiten we niemand uit en kan iedereen meedoen. We helpen inwoners bij het vinden van de juiste (digitale) weg.

Wat gaan we daarvoor doen in 2024?

Bestuurlijk

We zijn betrokken op en in verbinding met onze omgeving

Het college wil betrokken en zichtbaar in verbinding met de inwoners en ondernemers staan. We hebben richtlijnen en uitgangspunten voor de representatie van onze gemeente bij bepaalde gelegenheden. Door het beschrijven van deze uitgangspunten wordt een duidelijk, gerechtvaardigd en uniform beeld gemaakt.

We benoemen een kinderburgemeester

Sinds een aantal jaren heeft de gemeente een kinderburgemeester en is er een ambitie voor verdere betrokkenheid van kinderen bij de lokale politiek. Met het installeren van een kinderburgemeester wordt geprobeerd kinderen op vroege leeftijd in aanraking te brengen met lokale democratie. Ook kan de kinderburgemeester een brug vormen tussen lokale politiek en basisschoolleerlingen. In 2024 installeren we de vijfde kinderburgemeester. We inventariseren de behoefte aan een kinderraad en verbinden daar in 2025 conclusies voor het vervolg aan.

Samenlevingsparticipatie

We maken de kaders voor participatieprocessen duidelijk

In 2023 zijn en worden diverse acties ondernomen om hieraan te werken en medewerkers hierin te trainen. Het resultaat is in 2024 terug te zien in de participatieprocessen waar inwoners, ondernemers, organisaties en verenigingen aan deelnemen. In programma 3 wordt onder ruimtelijke ordening beschreven waar we aan werken bij participatie in het ruimtelijke domein.

De verordening samenlevingsparticipatie gaat in

Vanuit landelijke wet- en regelgeving en vanwege de komst van de Omgevingswet is het nodig om een verordening over samenlevingsparticipatie vast te stellen. Deze verankert het huidige participatiebeleid in de lokale wet- en regelgeving. We stellen een participatieverordening op en leggen deze aan de gemeenteraad voor. Vooraf voeren we met de gemeenteraad het gesprek over zijn rol bij participatie. We zorgen dat de participatieverordening in lijn is met het wetsvoorstel Versterking participatie op decentraal niveau. Dit wetsvoorstel wordt naar verwachting later vastgesteld dan de participatieverordening. Langer wachten is in verband met het ingaan van de Omgevingswet echter niet verstandig.

Wijkregie

We gaan werken met een gecoördineerde buurtgerichte aanpak

Door deze aanpak verbeteren we met gerichte acties de leefbaarheid en sociale verbinding in de wijk. Dat doen we samen met onze inwoners en ketenpartners zoals woonconsulenten van Woonpartners, wijkagenten, jongerenwerk en maatschappelijk werk. De wijkregisseurs voeren hierop de regie. We starten met de buurten in Waddinxveen Noord. We beogen hiermee bij te dragen aan prettig wonen en leven in buurten en wijken in Noord.

We gaan bewonersinitiatieven op buurt- en wijkniveau aanmoedigen en faciliteren

We richten ons daarbij op de zelfsturing van onze inwoners. Dit doen we door inwoners te stimuleren om bijvoorbeeld openbaar groen of afvalbakken te adopteren. We stellen wijkbudget beschikbaar om bewonersinitiatieven en activiteiten mogelijk te maken. Door meer inwoners meer verantwoordelijk te geven voor hun directe woonomgeving wordt de binding met de buurt beter en ontstaat een hogere kwaliteit van de openbare ruimte. En door samen de openbare ruimte te onderhouden ontstaan meer sociale contacten. Daarnaast steunen we Stichting Wijkwallet met subsidie om activiteiten te stimuleren die de sociale samenhang en de levendigheid in de buurten en wijken vergroten.

We helpen initiatiefnemers de juiste wegen te vinden om hun initiatief uit te kunnen voeren. Soms met meer regie als dat nodig is, soms met duwtjes in de rug van initiatiefnemers. We stellen hiervoor aanvullend geld beschikbaar. We breiden hiervoor onze formatie uit met 0,5 fte en hebben structureel budget voor gebiedspromotie. Dat lasten hiervan zijn vanaf 2024 € 52.000.

De wijkregisseurs gaan meer in de wijken werken

Hierdoor komen we meer te weten wat er in de samenleving speelt. Door in de wijken inloopsprekuren te houden en te werken, kunnen inwoners laagdrempeliger contact leggen met de gemeente. We kunnen hen ook helpen bij het vinden van de juiste weg binnen de gemeentelijke organisatie.

Veiligheid

We stellen het beleidsplan veiligheid 2024-2027 vast

In dit beleidsplan staan onze doelen voor de komende 4 jaar. Aan de hand van dit beleidsplan stellen we ons uitvoeringsprogramma voor 2024 en 2025 op. Hierin worden concrete acties vastgesteld die bijdragen aan het behalen van onze doelen voor de komende 4 jaar.

We vergroten de aanwezigheid en zichtbaarheid van de boa's

Door de aanwezigheid van de boa's op straat, bij evenementen en bijeenkomsten met inwoners en/of buurtpreventierondes zijn de boa's zichtbaar. Door meer informatie-gestuurd te werken op basis van meldingen en eigen waarnemingen, kunnen de boa's gerichter worden ingezet in gebieden waar de kans op een (mogelijke) overlast groter is. In de aanpak van overlast gaan we de samenwerking met ketenpartners verder versterken.

We investeren in het ophalen van signalen en meldingen van onze inwoners

Op het gebied van ondermijning richten wij ons op het naar binnen halen van signalen. Hiervoor gaan wij actief naar onze inwoners en ondernemers toe. Wij bieden een mogelijkheid om meldingen door te geven aan de gemeente. Hierbij bieden wij ook een mogelijkheid om dit anoniem te doen. Ook zorgen wij voor een verdere verbetering van de bestuurlijke aanpak van ondermijning. We breiden hiervoor onze formatie uit met 1,0 fte. Dat kost per jaar structureel € 95.000.

We voeren onze beleidslijn Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) verder in

Op grond van de Wet Bibob is het mogelijk een diepgaand onderzoek te doen naar de achtergrond van een persoon of onderneming die bijvoorbeeld een vergunning aanvraagt of betrokken is bij een vastgoedtransactie. Met de in 2023 vastgestelde Beleidslijn Wet Bibob is er de mogelijkheid om de Bibob-toets op meerdere terreinen toe te passen. We gaan verder met de gefaseerde invoering van de nieuwe beleidslijn op de diverse terreinen.

Dienstverlening

We voeren ons beleid rondom dienstverlening uit

Daarbij maken we gebruik van het uitvoeringsplan dienstverlening 2024-2025. Dit plan kan in 2024 vastgesteld worden. We willen onze dienstverlening hiermee verder ontwikkelen. Ook pakken we het extra werk voor het organiseren van verkiezingen op. We breiden hiervoor onze formatie uit met 0,5 fte. De lasten hiervan zijn vanaf 2024 € 50.000.

We vangen de extra druk op de balie op

We verwachten in 2024 meer paspoort aanvragen Dat komt ten eerste door stijging van het aantal inwoners in Waddinxveen. Ten tweede is de geldigheidsduur van paspoorten in 2014 verlengd van 5 naar 10 jaar, deze paspoorten worden in 2024 vernieuwd. Een derde oorzaak ligt in de verandering van het namenrecht in 2024. Daardoor kunnen ouders hun kind bij geboorte de achternaam van de moeder, de vader of van beiden geven. Ook dit zal incidenteel extra druk op de balie geven. We proberen dit op te vangen binnen de bestaande capaciteit en de flexibele schil. Als dit niet toereikend blijkt treffen wij uiteraard gepaste maatregelen voor het behoud van een goede dienstverlening en een acceptabele wachttijd. Wij informeren u hier dan over in de bestuursrapportage.

Beleidsindicatoren

Dienstverlening

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Samenwerking met inwoners	2021	Burgerpeiling waarstaatjegemeente	5,9	6,0

Bron: burgerpeiling waarstaatjegemeente

Dienstverlening

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen
Serviceregels	Q4 2022	% binnen de nieuwe serviceregels afgehandelde aanvragen of meldingen	72%

Bron: serviceregels gemeente Waddinxveen

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Gemeenten 25.000-50.000 inwoners
Dienstverlening van de gemeente	2021	13 vragen over afhandelingstijd, meedenken, inleven, deskundigheid, verrassende service en taalgebruik	6,7	6,7
Dienstverlening van de gemeente	2019	13 vragen over afhandelingstijd, meedenken, inleven, deskundigheid, verrassende service en taalgebruik	6,74	6,74
Dienstverlening aan de balie	2019	16 vragen over openingstijden, bereikbaarheid, wachttijden, vriendelijkheid, deskundigheid, inleven, privacy en kosten	8,32	N.v.t.

Bron: burgerpeiling waarstaatjegemeente

Veiligheid

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Eenheid Den Haag	Nederland
Leefbaarheid in de woonbuurt	2019	Veiligheidsmonitor	7,5	7,4	7,6
Leefbaarheid in de woonbuurt	2019	Veiligheidsmonitor	7,7	7,5	7,6

Bron: Trendanalyse Veiligheidsmonitor Waddinxveen 2021

Openbare orde en veiligheid

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H
Verwijzingen Halt	2022	Per 1.000 jongeren	6,8	6,8
Winkeldiefstallen	2022	Per 1.000 jongeren	0,4	1,6
Geweldsmisdrijven	2022	Per 1.000 jongeren	2,2	2,7
Diefstallen uit woningen	2022	Per 1.000 jongeren	0,4	1,2
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	2022	Per 1.000 jongeren	2,5	3,6

Bron: Gemeenterapportage Halt 2022, Tabellenboek politie

Verbonden Partijen

Regio Midden-Holland

We werken samen met Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard en Zuidplas

Dat doen we op basis van een gemeenschappelijke regeling, het betreft een lichte netwerksamenwerking. We werken samen op de thema's:

- Economie, Onderwijs en Arbeidsmarkt;
- Verkeer en Vervoer;
- Ruimte en Wonen;
- Duurzaamheid;
- Cultuur (later toegevoegd als taak);
- Sociaal Domein (op basis van de samenwerkingsovereenkomst Jeugd en Wmo 2022-2024).

Het werk binnen de gemeenschappelijke regeling richt zich vooral op lobby en belangenbehartiging van de regio. Het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regio heeft op basis van een onderzoek van Berenschot en de Rijksuniversiteit Groningen naar het Bestuurlijk Regionaal Ecosysteem in de regio Midden-Holland besloten te werken aan een Verhaal van Midden-Holland. De uitvoeringscapaciteit is in 2023 verstevigd om zo tot meer realisatie te komen. Afhankelijk van de besluitvorming in de raden wordt de formatie in 2024 uitgebreid, het gaat dan om uitvoerings- en lobbycapaciteit.

Voor de uitvoering van geïndiceerde hulp in het kader van de Jeugdwet en de Wmo is een robuuste regionale werkorganisatie (RWO) ingericht. In 2024 wordt besloten over de rechtsvorm van deze organisatie. Gedacht wordt vooralsnog over de vorming van een afzonderlijke GR. Voorstellen hierover worden aan de raden voorgelegd.

Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM)

Bescherming van onze inwoners tegen rampen en crises blijft belangrijk

Op basis van de Wet Veiligheidsregio's (Wvr) maken we onderdeel uit van de VRHM. Het doel van de wet is het realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie. De belangrijkste taak van de VRHM is het beschermen van de inwoners tegen de risico's van rampen en crises.

De Wvr schrijft voor dat het bestuur van de veiligheidsregio ten minste éénmaal in de vier jaar een beleidsplan vaststelt.

De opgaven waaraan de veiligheidsregio in de beleidsperiode 2024-2027 gaat werken, zijn het:

- staan voor onze rol als deskundig partner en adviseur in (fysieke) veiligheid;
- verder bouwen aan een moderne en daadkrachtige hulpverlenings- en crisisorganisatie;
- tonen van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid;
- werken aan een wendbare organisatie die is ingericht op veranderende en complexere opgaven.

Wat gaat het kosten

Financieel overzicht programma met toelichting

Programma 5	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	-7.533	-6.170	-6.710	-6.695	-6.814	-6.783
Baten	4.068	617	754	754	754	754
Nieuw beleid						
Lasten			-197	-197	-197	-197
Baten						
Saldo voor bestemming	-3.466	-5.553	-6.153	-6.138	-6.258	-6.226
Bestaand beleid						
Stortingen	-19					
Onttrekkingen						
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-3.484	-5.553	-6.153	-6.138	-6.258	-6.226

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Hogere structurele lasten veiligheid

De bijdrage aan de Veiligheidsregio Hollands-Midden is € 363.000 hoger dan in 2023.

Hogere structurele baten en lasten leges

Vanaf 2024 zijn de lasten € 81.000 en baten € 137.000 op persoonsdocumenten hoger dan in 2023.

Lagere lasten Griffie

In 2024 zijn de kosten van Griffie € 32.000 lager door een incidentele bijstelling in 2023.

Giro 555

In 2024 zijn de lasten € 33.000 lager doordat er € 1 per inwoner is gedoneerd in 2023.

Verschil Cao gemeenten

Vanaf 2024 zijn de lasten € 182.000 hoger dan in 2023. Dit komt doordat de nieuwe Cao Gemeenten die in is gegaan vanaf 2023 nu nog geraamd staat bij overige dekkingsmiddelen en onvoorzien. In de 2e burap 2023 wordt dit naar de programma's doorbelast.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

6. Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Een solide en gedegen financieel beleid om blijvend te kunnen investeren in goede voorzieningen

Dit onderdeel van de Programmabegroting heeft betrekking op de onderwerpen die niet in andere programma's zijn opgenomen.

Lokale heffingen

In dit deel van de begroting zijn de lokale heffingen opgenomen. De lokale heffingen zijn de onroerendezaakbelasting en de toeristenbelasting. Deze heffingen zijn niet opgenomen in andere delen van de begroting. De besteding is namelijk niet toe te wijzen aan een bepaald onderdeel in de begroting. Een uitleg op deze heffingen kunt u lezen in Paragraaf 1 Lokale heffingen.

Beleidsindicatoren

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Midden-H.
Gemiddelde WOZ waarde	2022	* 1.000 euro	€ 319	€ 322
Gemeentelijke woonlasten Eenpersoonshuishouden	2023	euro	€ 937	€ 1.020
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	2023	euro	€ 963	€ 1.080

Verbonden Partijen

Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland

De Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland (BSGR) zorgt ervoor dat we onze belastingen betaald krijgen.

De BSGR regelt de heffing en invordering van alle lokale belastingen en de meeste retributies. De BSGR doet dit zoveel mogelijk geautomatiseerd. Bezwaren worden zo eenvoudig mogelijk afgewikkeld. De BSGR heeft hiermee een hoge kwaliteit en service tegen lage kosten.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.1	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	-421	-457	-527	-527	-527	-527
Baten	9.374	9.038	9.038	9.038	9.038	9.038
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	8.952	8.581	8.511	8.511	8.511	8.511
Bestaand beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	8.952	8.581	8.511	8.511	8.511	8.511

Bedragen x € 1.000

Toelichting

De deelnemersbijdrage aan de BSGR is vanaf 2024 € 70.000 hoger door indexering.

Algemene uitkering

Met de algemene uitkering krijgen gemeenten geld uit het gemeentefonds van het rijk. Hiermee kunnen gemeenten een deel van hun lasten betalen. Gemeenten bepalen zelf waar ze dit geld aan besteden. Hoeveel geld gemeenten via de algemene uitkering uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van diverse kenmerken en de belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen en wordt bepaald door de totale WOZ-waarde van alle woningen en niet-woningen in de gemeente. Naast de algemene uitkering ontvangen gemeenten ook integratie- of decentralisatie- of specifieke uitkeringen.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar informatie over de gemeentefondsuitkeringen in een circulaire:

- In mei op basis van de Voorjaarsnota;
- In september op basis van de Miljoenennota;
- In december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

De circulaire bevatten ook actuele informatie die op een later tijdstip in de rijksbegroting wordt verwerkt. De mededelingen in de circulaire zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

In deze begroting zijn de gevolgen van de Meicirculaire 2023 verwerkt.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.2	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten						
Baten	55.550	56.316	60.948	60.638	55.765	55.025
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	55.550	56.316	60.948	60.638	55.765	55.025
Bestaand beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen	319					
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	55.868	56.316	60.948	60.638	55.765	55.025

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Meicirculaire

De ramingen van de baten algemene uitkering hebben we gebaseerd op de Meicirculaire 2023 en de op dat moment bekende areaal gegevens. Dit is inclusief onze verwachting van het aantal woningen en inwoners per 1 januari 2023. Over de gevolgen van deze circulaire voor de begrotingsjaren 2023 – 2027 is de raad met een memo bij de 1e Burap 2023 geïnformeerd.

In de meicirculaire en deze begroting zijn ook de herverdeeffecten van de herijking verdeling gemeentefonds en de gevolgen voor de algemene uitkering vanaf 2023 verwerkt. Dit inclusief het bijbehorend ingroeipad.

De VNG, het IPO en het Rijk hebben daarna verdere afspraken gemaakt over de verwerking van de Hervormingsagenda Jeugd in de begrotingsjaren 2024 tot en met 2026. Deze afspraken zijn verwerkt. Een meer diepgaande toelichting is opgenomen in de Toelichting op het overzicht baten en lasten in deze begroting.

Treasury inclusief aandelen en dividend

In Paragraaf 4 – Financiering van deze begroting geven we uitleg over het rentebeleid. Dit rentebeleid staat in de Notities Grondexploitaties 2016 en Rente 2017 van de commissie BBV. Het rentebeleid voor de gemeente Waddinxveen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2017. Vanaf 2017 komen op de exploitatie in de gemeente Waddinxveen alleen nog rentelasten voor op rente die gaat over het vreemd vermogen en de rente van de Reserve bovenwijkse voorzieningen. Een goed beeld over de ontwikkeling van de financieringsbehoefte is hierbij noodzakelijk. Dit beeld kregen we uit de ontwikkeling van de meerjarige uitgaande en inkomende kasstromen.

De renteomslag zoals deze in paragraaf 4.2 van de Paragraaf 4 - Financiering is opgenomen heeft in dit onderdeel van de begroting zijn weerslag. Het saldo van dit onderdeel van de begroting heeft betrekking op het 'Renteresultaat op het taakveld Treasury' inclusief aandelen en dividend.

We bezitten aandelen in de BNG Bank N.V., Oasen N.V. en Cyclus N.V. Ook hebben we deelnemingen in de Commanditair BV Triangel, de GEM Triangel Beheer BV en de GEM CV Park Triangel.

Verbonden Partijen

BNG Bank N.V.

De BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang

De BNG loopt een klein risico bij het geven van leningen. Dit komt omdat:

- Gemeenten, provincies en de Staat eigenaar zijn van deze bank;
- De statuten bepalen dat er een kleine groep van klanten is.

De BNG voegt de verschillende vragen van klanten samen tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd.

Door de combinatie van beide onderdelen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen. Het dividend in 2021 bedroeg € 2,28 per aandeel.

Oasen N.V.

Oasen N.V. is een drinkwaterbedrijf met een maatschappelijke taak

Door verbetering en innovatie wil Oasen een betere kwaliteit leveren. Beter drinkwater, een beter transportsysteem en betere klantinteractie. Schoon drinkwater is belangrijk voor onze inwoners.

Cyclus N.V.

Een toelichting op deze verbonden partij staat in Programma 4 Aantrekkelijke gemeente.

GEM CV Park Triangel

Een toelichting op deze verbonden partij staat in Programma 3 Groeiende gemeente.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.3	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	-1.751	-1.868	-2.764	-2.836	-2.937	-2.930
Baten	2.073	2.440	3.126	3.300	3.423	3.220
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	322	572	362	464	486	290
Bestaand beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	322	572	362	464	486	290

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Renteresultaat (budgettair neutraal)

De renteomslag zoals deze in Paragraaf 4 – Financiering onder 4.2 is opgenomen heeft in dit onderdeel van de begroting zijn weerslag. De rekenrente voor 2024 is ongewijzigd op 1,5% vastgesteld. In de begroting 2024 is ook rekening gehouden met de lasten voortvloeiend uit het aantrekken van nieuwe langlopende financieringsmiddelen in verband met het grote investeringsvolume.

Overige algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.4	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	-144	-442	-2.114	-2.604	-2.602	-2.586
Baten	62					
Nieuw beleid						
Lasten			-25	-20	-15	-15
Baten						
Saldo voor bestemming	-83	-442	-2.139	-2.624	-2.618	-2.601
Bestaand beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-83	-442	-2.139	-2.624	-2.618	-2.601

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Voor een toelichting op het nieuw beleid en beleidskeuzes, inclusief financiële gevolgen, verwijzen we naar de betreffende onderdelen van de begroting. Hieronder worden de lasten 2024 specifiek toegelicht omdat vergelijken met 2023 geen informatieve waarde heeft.

Stelpost prijspeil kosten derden (inclusief indexering subsidies)

In deze begroting is een aparte structurele stelpost voor prijsontwikkeling opgenomen van circa € 1.279.000.

Stelpost loonstijgingen

In deze begroting is voor cao gemeenten 2024 en volgende jaren een structurele stelpost voor loonontwikkeling opgenomen van € 867.000. Deze stelpost is gebaseerd op de verwachte ontwikkeling van de loonvoet sector overheid in 2024 (volgens Meicirculaire 2023) van +/- 5,2%.

Stelpost onderuitputting afschrijvingen

In deze begroting wordt rekening gehouden met een stelpost voor de te verwachten lagere afschrijvingen op investeringen in 2024, omdat het achterblijven van het investeringsvolume hier aanleiding toe geeft.

Stelpost onvoorzien

Deze stelpost is met ingang van 2020 gesteld op € 1 per jaar.

Stelpost garantiebannen

De middelen die met ingang van 2024 structureel beschikbaar zijn voor garantiebannen zijn € 200.000.

Stelpost kantoorkosten

De structurele stelpost voor kantoorkosten bedraagt vanaf 2024 € 176.000 aflopend tot € 125.000 in 2027.

Overhead

De definitie van overhead in het BBV is duidelijker gemaakt en moet het voor de vergelijkbaarheid afzonderlijk zichtbaar worden gemaakt. Overhead is "het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces". De kosten van overhead bestaan uit kosten voor personeel, huisvesting, ICT en verbonden partijen die overheadtaken uitvoeren.

In een apart hoofdstuk van de begroting en jaarrekening staan alle bedrijfskosten verzameld op het taakveld overhead. Het is niet mogelijk deze kosten direct toe te rekenen aan een programma.

De totale kosten voor overhead in de jaren 2024-2027 zijn begroot op:

	2024	2025	2026	2027
Totale overhead	-11.505	-11.514	-11.359	-11.331

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Investerings, grondbedrijf en groot onderhoud

Aan investeringen, het grondbedrijf en groot onderhoud dat ten laste komt van een voorziening (beheerplannen) is een deel van de overhead toegerekend. In dit hoofdstuk staan de kosten vermeld die worden toegerekend aan deze producten. De toerekening van overhead vindt plaats door overheadtoeslag op het aantal direct productieve uren dat aan de producten wordt besteed. De berekening is, de totale begrote kosten van overhead gedeeld door het aantal begrote productieve uren voor besteding van externe producten. Het tarief uit deze berekening is vermenigvuldigd met het aantal begrote uren voor de specifieke producten waarvoor toerekening nog mogelijk is. Hieruit komen bedragen die aan de producten zijn toegerekend.

Het gaat hierbij om de volgende bedragen:

Overhead toegerekend aan beheerplannen, investeringen en het grondbedrijf	2024	2025	2026	2027
• Groot onderhoud ten laste van de voorziening	-287	-287	-287	-287
• Investerings	-	-	-	-
• Grondbedrijf	-308	-308	-308	-308
Totaal	-595	-595	-595	-595

Bedragen x € 1.000

Na aftrek van de overhead, die wordt toegerekend aan de hierboven genoemde producten, blijven onderstaande begrote bedragen over op het taakveld overhead. Dit is de overhead die in de betreffende jaren ten laste komt van de exploitatie van de algemene dienst.

	2024	2025	2026	2027
Saldo overhead op taakveld overhead	-10.910	-10.919	-10.764	-10.736

Bedragen x € 1.000

Producten met een kostendekkende heffing

De inkomsten uit de rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten mogen de kosten die voor deze producten gemaakt worden maximaal voor honderd procent dekken. De kosten van overhead mogen bij de berekening van de kostendekkendheid meegenomen worden. Voor de berekening van overhead die wordt meegerekend als kosten van de genoemde producten gebruiken we dezelfde methodiek als eerder is beschreven voor investeringen, het grondbedrijf en groot onderhoud.

Dit geeft de volgende kosten van overhead voor kostendekkende producten:

Overheadkosten kostendekkende producten	2024	2025	2026	2027
• Rioolheffing	-359	-359	-359	-359
• Afvalstoffenheffing	-246	-246	-246	-246
• Begraafrechten	-96	-96	-96	-96
Totaal	-701	-701	-701	-701

Bedragen x € 1.000

Indicator	Jaar	Eenheid	W'veen	Trend meerjarig
Formatie	2023	fte per 1.000 inwoners	8,4	8,3
Bezetting	2023	fte per 1.000 inwoners	7,4	7,4
Apparaatskosten	2023	kosten per inwoner	€ 715	2024: € 696
Externe inhuur	2023	% van totale kosten personeel	13,08%	2024: 8,14%
Overhead	2023	% van totale lasten	11%	2024: 9,7%

Verbonden Partijen

Streekarchief Midden-Holland (SAMH)

Het Streekarchief Midden-Holland is werkzaam als het historisch documentatiecentrum voor de aangesloten gemeenten. Het streekarchief verleent een complete dienst bij het opvragen van informatie voor inwoners en andere belangstellenden. De Programmabegroting 2024 - 2027 van Streekarchief Midden-Holland heeft een tweetal speerpunten: het duurzaam bewaren van de digitale overheidsinformatie en het e-depot vergroten met de digitale dienstverlening aan burger en deelnemende gemeentes.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.5	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	-10.590	-12.063	-10.877	-10.886	-10.764	-10.736
Baten	223					
Nieuw beleid						
Lasten			-34	-34		
Baten						
Saldo voor bestemming	-10.367	-12.063	-10.910	-10.919	-10.764	-10.736
Bestaand beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen	13					
Nieuw beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Saldo na bestemming	-10.355	-12.063	-10.910	-10.919	-10.764	-10.736

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Cao gemeenten

De totale lasten overhead 2024 laten een sterke daling zien ten opzichte van 2023. Dit is geen reële vergelijking, omdat bij de 2e Burap 2023 de hogere salarislasten door de hogere Cao gemeenten 2023 zullen worden doorbelast naar de verschillende programma's en nu in overhead staan.

Formatie

Het in de Kaderbrief 2024-2027 gepresenteerde nieuw beleid en formatiegroei Waddinxveen resulteert in een uitbreiding van de formatie in 2024 met 5 fte, waarvan 3 structureel.

Wet Vennootschapsbelasting (Vpb)

Vanaf 1 januari 2016 is de Vennootschapsbelasting (Vpb) voor overheden ingevoerd. De Vpb-last wordt verwacht vanuit de grondbedrijfsfunctie.

Financieel overzicht met toelichting

Programma 6.6	Rekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bestaand beleid						
Lasten	180	-15	-15	-15	-15	-15
Baten						
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo voor bestemming	180	-15	-15	-15	-15	-15
Bestaand beleid						
Stortingen						
Onttrekkingen						
Nieuw beleid						
Lasten						
Baten						
Saldo na bestemming	180	-15	-15	-15	-15	-15

Bedragen x € 1.000

Toelichting

Op basis van de huidige berekeningen zal er naar verwachting in de jaren 2024-2027 nagenoeg geen vennootschapsbelasting worden betaald.

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1. Inleiding

In het Europees Handvest voor Lokale autonomie, waaraan ook Nederland zich heeft gebonden, is bepaald, dat lokale overheden ten minste voor een deel van hun inkomsten dienen te beschikken over een eigen belastinggebied. Dit belastinggebied wordt gevormd door heffingen die een belangrijk onderdeel vormen van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente (onroerendezaakbelasting en toeristenbelasting) en heffingen die een belangrijk onderdeel vormen van de specifieke dekkingsmiddelen van de gemeente (afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges).

De “Paragraaf lokale heffingen” bevat de beleidsvoornemens voor de lokale heffingen en een overzicht in hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen, een toelichting op de opbouw van heffingen die maximaal kostendekkend mogen zijn, een duiding van de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

1.2. Beleidskaders

In het kader van het beleid voor lokale heffingen zijn onder andere de volgende onderwerpen van belang:

- druk van de lokale belastingen en heffingen.
- kostendekkendheid.
- kwijtscheldingsbeleid.

1.3. Overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen

In dit onderdeel wordt de ontwikkeling van de geraamde opbrengsten van de onroerendezaakbelastingen, de toeristenbelasting, de precariobelasting, de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de begraafrechten nader toegelicht. Daarnaast wordt gekeken naar de kostendekkendheid van de heffingen en leges waarop dit van toepassing is, dit als gevolg van de vernieuwing van het BBV.

Kostendekkendheid leges

Vanaf 1 januari 2013 wordt gestreefd naar een kostendekkingsgraad van 99% per leges titel. Uit de tabellen bij onderdeel 1.3.4. blijkt dat dit uitgangspunt in deze begroting niet volledig wordt gerealiseerd. Dit heeft onder andere te maken met de tarieven van persoonsdocumenten, deze tarieven worden vastgesteld door het Rijk.

Toerekening kosten straatreiniging

In 2020 is het Gemeentelijk Riolerings Plan geactualiseerd (dit heet hierna Gemeentelijk Waterplan (GWP)). Naar aanleiding van dit plan is de toerekening van kosten straatreiniging geactualiseerd. Van straatvegen wordt 50% naar riolering en 50% naar de afval doorbelast. De kosten voor verzorgend onderhoud wegen wordt gelijkmatig verdeeld tussen riolering, afval, wegen en groen.

1.3.1. Precariobelasting

Precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen

De precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen van nutsbedrijven is per 1 juli 2017 afgeschaft.

Voor gemeenten die op 10 februari 2016 een verordening met tarief hadden vastgesteld voor de precariobelasting op kabels en leidingen geldt een overgangstermijn tot 1 januari 2022, zodat gemeenten in deze periode de effecten van de inkomstenderving kunnen opvangen. De gemeente Waddinxveen voldoet hieraan. Onder de overgangsregeling van 5 jaar kan een gemeente maximaal heffen naar het tarief zoals dat gold op 10 februari 2016, de datum waarop het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting is aangekondigd.

De gemeente Waddinxveen heft deze precariobelasting in volledige vorm tot en met het begrotingsjaar 2021. Vanaf 2022 valt in de periode 2022-2026 de reservering cumulatief vrij dalend met 10%. In 2024 valt 30% vrij aflopend naar 10% in 2026.

1.3.2. Onroerendezaakbelastingen en toeristenbelasting

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de opbrengsten onroerendezaakbelastingen:

	2023	2024	2025	2026	2027
Woningen eigenaren	4.328	4.328	4.328	4.328	4.328
Niet-woningen gebruikers	1.948	1.948	1.948	1.948	1.948
Niet-woningen eigenaren	2.729	2.729	2.729	2.729	2.729
Totaal	9.005	9.005	9.005	9.005	9.005

Bedragen x € 1.000

De Waddinxveense ondernemersverenigingen werken mee aan het ondernemersfonds met ingang van het begrotingsjaar 2023 is er een extra opslag op de OZB niet woningen opgenomen. De opslag bedraagt € 30 per € 100.000 WOZ-waarde.

De opbrengsten Onroerendezaakbelastingen en de gevolgen voor de algemene uitkering wijzigen in 2024 niet ten opzichte van 2023. De actualisatie van 2023 en de gevolgen voor 2024 en verder zullen worden meegenomen in de 2e Burap 2023.

Het tarief voor de toeristenbelasting in Waddinxveen bedraagt met ingang van 2024 € 1 per persoon per overnachting. We blijven daarmee onder het landelijk gemiddelde van € 3,07 en hebben in de regio het laagste tarief.

De bovenstaande ramingen zijn gebaseerd op een statische begroting. Dit betekent dat hierin voor de jaren 2024 tot en met 2027 nog geen rekening is gehouden met opbrengsten uit areaaluitbreidingen.

1.3.3. Heffingen die onderdeel vormen van de specifieke dekkingsmiddelen

De gemeente Waddinxveen heeft als uitgangspunt dat de tarieven voor afvalstoffenheffing, rioolheffing en begraafrechten 100% kostendekkend dienen te zijn. Indien deze tarieven al 100% kostendekkend zijn, worden de tarieven niet automatisch gecorrigeerd voor inflatie. Dit is op grond van de Gemeentewet niet toegestaan. De tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn inclusief compensabele BTW op de kosten van derden.

Om schoksgewijze tariefsaanpassing over de jaren te voorkomen zijn voor de heffingen die onderdeel uitmaken van de specifieke dekkingsmiddelen egalisatievoorzieningen in het leven geroepen. Overhead wordt door de vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) met ingang van 2017 niet meer doorbelast naar externe producten, maar mag voor de heffingen nog wel extracomptabel als last worden meegerekend bij de berekening van de kostendekkendheid.

1.3.3.1 Afvalstoffenheffing

We monitoren de effecten van de ingezette activiteiten. En sturen bij, om de afname van de hoeveelheid afval en de overlast van afvaldumpingen te maximaliseren. We starten samen met andere aandeelhoudende gemeenten een demontagehal. Om nog meer waardevolle grondstoffen uit grof huishoudelijk afval te halen.

We beheren het nieuwe contract dat is afgesloten met Cyclus NV. Het nieuwe contract is de basis voor de Dienstverleningsovereenkomst 2024. De kosten van het DVO stijgen ten opzichte van 2023 met € 140.000. Dit wordt veroorzaakt door marktwerking, gevolgen van de wijziging van de cao van medewerkers Cyclus NV. En Cyclus zal overgaan op een milieuvriendelijke brandstof voor brandstof aangedreven voertuigen. De extra kosten worden gedekt uit de egaliseringsreserve en een stijging van het vaste en variabele tarief van de afvalstoffenheffing. De definitieve hoogte van de afvalstoffenheffing wordt in december vastgesteld.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrote opbrengsten:

	2023	2024	2025	2026	2027
Afvalstoffenheffing	4.715	5.341	5.341	5.341	5.341
Totaal	4.715	5.341	5.341	5.341	5.341

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendeckendheid van de afvalstoffenheffing ziet er voor 2024 als volgt uit:

Berekening van kostendeckendheid van de afvalstoffenheffing	
Kosten afvalverwerking inclusief omslagrente	-4.792
Inkomsten afvalverwerking exclusief heffingen	380
Netto kosten afvalverwerking	-4.412
Toe te rekenen kosten afvalverwerking:	
Overhead	-176
BTW	-832
Totale kosten afvalverwerking	-5.420
Opbrengst afvalstoffenheffing	5.341
Ottrekking aan de egalisatievoorziening tarieven afvalstoffenheffing	79
Totale opbrengst afvalverwerking	5.420
Dekkingspercentage	100%

Bedragen x € 1.000

Het verwachte verloop van de egalisatievoorziening is als volgt begroot:

	2023	2024	2025	2026	2027
Verwachte stand Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing per 31-12	504	425	346	267	188

Bedragen x € 1.000

1.3.3.2 Rioolheffing

In 2020 is het Gemeentelijk waterplan 2021-2025 door de raad vastgesteld. Hierin wordt ook een inzicht gegeven in de ontwikkeling van het tarief.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrote opbrengsten:	2023	2024	2025	2026	2027
Rioolheffing	3.180	3.275	3.275	3.275	3.275
Totaal	3.180	3.275	3.275	3.275	3.275

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendeckendheid van de rioolheffing ziet er voor 2024 als volgt uit:

Berekening van kostendeckendheid van de rioolheffing	
Kosten rioleringstaak inclusief omslagrente	-2.836
Inkomsten rioleringstaak exclusief heffingen	2
Netto kosten rioleringstaak	-2.833
Toe te rekenen kosten rioleringstaak:	
Overhead	-346
BTW	-390
Totale kosten rioleringstaak	-3.569
Rioolheffing	3.275
Onttrekking aan de egalisatievoorziening tarieven rioolrechten	294
Totale opbrengst rioolheffing	3.569
Dekkingspercentage	100%

Bedragen x € 1.000

	2023	2024	2025	2026	2027
Verwachte stand Egalisatievoorziening tarieven rioolrechten per 31-12	1.876	1.583	1.546	1.102	582

Bedragen x € 1.000

1.3.3.3 Begraafrechten

In januari 2022 is het beheerplan begraafplaatsen 2022-2026 vastgesteld.

De opbrengsten/tarieven van de begraafrechten worden in 2024 gehandhaafd op het niveau van 2023.

Het volgende overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de begrote opbrengsten:

	2023	2024	2025	2026	2027
Begraafrechten	366	373	381	381	381
Totaal	366	373	381	381	381

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de begraafrechten ziet er voor 2024 als volgt uit:

Berekening van kostendekkendheid van de begraafrechten	
Kosten begraafplaats inclusief omslagrente	-332
Inkomsten begraafplaats exclusief heffingen	-
Netto kosten begraafplaats	-332
Toe te rekenen kosten begraafplaats:	
Overhead	-96
Totale kosten begraafplaats	-427
Begraafrechten	373
Onttrekking aan de egalisatievoorziening begraafplaatsen	54
Totale opbrengst begraafplaats	427
Dekkingspercentage	100%

Bedragen x € 1.000

De berekening van de kostendekkendheid van de begraafrechten ziet er voor 2024 als volgt uit:

	2023	2024	2025	2026	2027
Verwachte stand Egalisatievoorziening begraafplaatsen per 31-12	295	242	196	150	110

Bedragen x € 1.000

1.3.4. Leges

De begrote kostendekkendheid van de leges is als volgt:

Kostendekkendheid van leges Titel I			
Hoofdstuk	Lasten	Baten	Kostendekking %
Huwelijk	-46.342	41.981	90,59%
Persoonsdocumenten	-445.344	406.419	91,26%
Verstrekkings en Nasporingen	-22.394	16.831	75,16%
Huisvesting	-0	0	0,00%
Handel en (APV-)vergunningen	-4.082	2.232	54,67%
Telecommunicatie	-33.335	42.202	126,60%
Verkeer en vervoer	-15.674	3.304	21,08%
Rioolaansluiting	- 1.920	2.448	127,50%
Totaal	-569.091	515.417	90,57%

Kostendekkendheid van leges Titel II			
Hoofdstuk	Lasten	Baten	Kostendekking %
Bouwvergunningen	-772.030	772.030	100,00%
Totaal	-772.030	772.030	100,00%

Kostendekkendheid van leges Titel III			
Hoofdstuk	Lasten	Baten	Kostendekking %
Horeca	-2.258	2.316	102,57%
Organiseren evenementen of markten	-7.779	5.484	70,50%
Brandbeveiligingsverordening	-	-	-
Totaal	-10.037	7.800	77,71%

1.4. Kwijtscheldingsbeleid

Bij de beoordeling van een verzoek tot kwijtschelding is de betalingscapaciteit bepalend. Onder betalingscapaciteit wordt verstaan het positieve verschil tussen het netto-bestedbare inkomen en de door het Rijk genormeerde kosten van bestaan. Het netto-bestedbare inkomen is het inkomen dat resteert na de betaling van de huur (na aftrek van huurtoeslag) en de premie voor de ziektekostenverzekering. De genormeerde kosten van bestaan bedragen, aldus het rijk, 90% van de bijstandsuitkering. Het staat de gemeente echter vrij dit percentage te verhogen tot 100%, waarbij ervan uitgegaan wordt, dat van een bijstandsuitkering geen gemeentelijke belastingen betaald kunnen worden. In Waddinxveen is dit, net als in het overgrote deel van de andere gemeenten in Nederland, dan ook gebeurd.

Indien bij de beoordeling van een kwijtscheldingsverzoek blijkt dat belastingplichtige niet beschikt over betalingscapaciteit, wordt kwijtschelding verleend. Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor afvalstoffenheffing. Voor kwijtscheldingen hebben we in deze begroting een structureel bedrag van € 150.000 opgenomen.

1.5. Lokale lastendruk

We streven naar de laagste woonlasten in de regio Midden-Holland. We verhogen de opbrengsten onroerendezaakbelastingen woningen en niet woningen (excl. areaaluitbreiding) voor het jaar 2024 niet. De opbrengsten rioolheffing zijn voor 2024 en volgende jaren reeds gebaseerd op het Gemeentelijk waterplan 2021 - 2025. Dit is ook van toepassing op de opbrengsten begraafrechten die voor 2024 en volgende jaren gebaseerd zijn op het Beheerplan Begraafplaats Thijmhof 2022 - 2026. De opbrengsten afvalstoffenheffing 2024 worden ten opzichte van 2023 verhoogd met het uitgangspunt van 100% kostendekkendheid. Voornaamste oorzaak is de inzet op het hergebruik van restafval door de transitie circulaire economie uit de duurzaamheidskoers, zoals opgenomen onder het nieuw beleid 2023 – 2026.

Onderstaande tabellen geven inzicht in de belastingdruk in 2023 in de gemeente Waddinxveen ten opzichte van omliggende gemeenten in de regio.

Gemeente	Gemiddelde WOZ-waarde	Tarief OZB woningen eigenaren	Tarief afvalstoffenheffing	Tarief rioolheffing
Waddinxveen	319.000	0,0892%	368	209
Bodegraven - Reeuwijk	381.000	0,1260%	354	337
Gouda	276.000	0,0841%	373	477
Zuidplas	347.000	0,1022%	322	197
Krimpenerwaard	331.000	0,0858%	269	269
Gemiddelde	330.800	0,0975%	337	298

Totale belastingdruk bij regiogemeenten in 2023:

Gemeente	Gemeentelijke woonlasten meerpersoons	WOZ-waarde 275.000	WOZ-waarde 300.000	WOZ-waarde 325.000
Waddinxveen	963	834	857	879
Bodegraven - Reeuwijk	1.306	1.101	1.133	1.164
Gouda	1.175	1.094	1.115	1.136
Zuidplas	1.006	811	837	862
Krimpenerwaard	925	795	817	838
Gemiddelde	1.075	927	952	976

Bron: Coelo Atlas van de lokale lasten 2023, Waarderingskamer en Waarstaatjegemeente.nl.

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1. Inleiding

Het beleid voor het risicomanagement is vastgesteld op 5 juli 2017. In het beleidskader zijn de volgende doelen opgenomen:

1. Kaderstelling raad en formuleren van beleidsuitgangspunten: De raad is verantwoordelijk voor een sluitende begroting. De raad heeft een kaderstellende, budgetterende en controlerende taken. Vanuit deze rollen geeft de raad de kaders met betrekking tot het weerstandsvermogen en het risicomanagement aan en stelt de raad hiervoor het beleid vast waarbinnen de gemeente Waddinxveen dient te opereren.
2. Voldoen aan wet- en regelgeving: Beleid over weerstandsvermogen en risicomanagement wordt via wet- en regelgeving (BBV, Gemeentewet en Financiële verordening) verplicht gesteld. Door het vaststellen van deze nota en een actualisatie hiervan voldoet de gemeente Waddinxveen aan wet- en regelgeving
3. Verhogen van het risicobewustzijn: Risico's meer inzetten als tool voor bestuur en management met als doel het verhogen van het risicobewustzijn.
4. Borgen van aandacht voor het managen van risico's door het nemen van beheersmaatregelen: Het signaleren van de risico's is de eerste stap. Maar vervolgens moeten de maatregelen worden benoemd die genomen worden om de risico's zo veel mogelijk te beheersen. Op deze manier wordt er proactief met risico's omgegaan, in plaats van reactief. Meer terugkijken en leren van het effect van de beheersmaatregelen.
5. Zorgen voor beter bestuur en voor vertrouwen in bestuur: Een goed risicomanagement zorgt ervoor dat de burgers vertrouwen hebben in de gemeente en haar bestuurders, want zij hechten belang aan een goedwerkende gemeente.

Wij achten het wenselijk om de risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar temaken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen op de uitvoering van het bestaande beleid. Daarbij beoordeelt de gemeente het weerstandsvermogen van onze organisatie. Het weerstandsvermogen is de mate waarin de gemeente mogelijke risico's op kan vangen zonder dat de continuïteit van beleid of bedrijfsvoering in gevaar komt.

Risicomanagement is het samenspel van activiteiten om de nadelige gevolgen van risico's zoveel mogelijk binnen de grenzen te houden. Het is een dynamisch proces. De raad bepaalt de grenzen en de spelregels. Deze liggen vast in het beleidskader. Gedurende het jaar worden de risico's en beheersmaatregelen geactualiseerd.

Hierover wordt gerapporteerd in de jaarstukken en in de programmabegroting. In het proces van risicobeheersing worden steeds de volgende stappen doorlopen: identificeren, analyseren, beoordelen, maatregelen ontwerpen en implementeren en als laatste evalueren en rapporteren.

Volgens het beleid zijn de risico's van het grondbedrijf niet in deze paragraaf opgenomen wegens de geheel eigen methodiek. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 7 Grondbeleid. Wel is het weerstandsvermogen van het grondbedrijf gecorrigeerd op de beschikbare weerstandscapaciteit van de algemene dienst, zodat het beschikbare weerstandsvermogen, opgenomen in deze paragraaf, een totaalbeeld geeft.

Deze paragraaf is als volgt opgebouwd. Allereerst rapporteren we over de risico-inventarisatie. Op basis hiervan wordt de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Daarnaast hebben we de beschikbare weerstandscapaciteit in kaart gebracht. Op basis van de benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit wordt het weerstandsvermogen berekend. Tenslotte worden de kengetallen over de financiële positie van de gemeente weergegeven.

2.2. Risico-inventarisatie

Het risicoprofiel omvat 47 risico's. Vanuit het risicomanagement systeem zijn alle risico's geactualiseerd. Hieronder staan de financiële risico's met een gewogen risico vanaf € 100.000.

Daarbij hebben we ook – conform de nota – de beheersmaatregel weergegeven. De berekeningswijze is conform de spelregels in het beleidskader. Hieruit komt de volgende top 4 naar voren. Deze golden ook al bij de vorige risico-inventarisatie.

Het 'gewogen risicobedrag' geeft de vermenigvuldiging van kans en financieel gevolg weer. Dit is het bedrag waar in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit rekening mee wordt gehouden.

Positie	Risico	Kans	Financieel gevolg (in €)	Gewogen risicobedrag	Programma risico
1	Tegenvallende lasten voor het sociale domein	20%	3.935.000	786.900	Participatie in samenhang
	Beheersmaatregelen – Een behoudende raming in de begroting dekt een deel van de risico's al af. – Bestuurlijke invloed verbonden partijen – Heldere contractafspraken met uitvoerders – Interne beheer op uitgaven sociale domein – Zo nodig beleidskader en/of regelingen aanpassen				
2	Deelneming van € 4.900.000 via Commandiet Triangel B.V. in C.V. Triangel.	10%	4.900.000	490.000	Algemeen (Treasury)
	Beheersmaatregel: – Invloed via Deelneming Triangel GEM beheer BV. – Resultaten worden vanuit gemeente nauwlettend gevolgd.				
3	Mogelijk beroep op gemeentegarantie bij de ingebrekestelling terugbetaling € 15 miljoen kredietfaciliteit door C.V. Triangel aan BNG.	4%	8.000.000	320.000	Algemeen (Treasury)
	Beheersmaatregel: – 50% contragarantie BPD. – Invloed via Deelneming Triangel GEM beheer BV. Resultaten vanuit gemeente nauwlettend gevolgd.				
4	Stijgende kosten door aanhoudende werkzaamheden betreffende WKB en geen dekkingsmogelijkheden vanwege lagere legesinkomsten.	70%	400.000	280.000	Algemeen (Treasury)
	Beheersmaatregel: – Blijven volgen van de implementatie van de wet en de gevolgen die eruit komen. Deze resultaten worden vanuit de gemeente nauwlettend gevolgd. De implementatie van de nieuwe omgevingswet is verschoven naar 1-1-2024. In de loop van 2024 zal meer duidelijkheid hieromtrent komen. – De gemeente Waddinxveen heeft een buffer in de vorm van een egalisatievoorziening om dit soort tegenslagen op te vangen.				
5	Schending van de AVG; zoals Data-lekken, een onjuiste grondslag, onzorgvuldigheden of het niet naleven van het recht van betrokkene.	30%	500.000	150.000	Algemeen (Treasury)
	Beheersmaatregel: – Privacy beleidskader en verwerkingsregister opgesteld. – Er zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten. – Protocollen opgesteld voor bijvoorbeeld een data-lek. – Cyberverzekering afgesloten.				

De tabel hierboven biedt, in lijn met het vastgestelde beleidskader rondom risicomanagement, inzicht in de top 5 risico's, die gezamenlijk voor driekwart het gewogen risico van alle risico's totaal bepalen.

Er is een aantal onderwerpen waarvoor (nog) geen financieel gevolg bij de risico-inventarisatie is meegenomen, maar die wel van belang zijn om als risico te herkennen. Dit neemt niet weg dat er geen aandacht is voor de overige risico's. De belangrijkste daarvan hebben betrekking op:

1. In de Paragraaf verbonden partijen worden ook de risico's voor de verbonden partijen weergegeven. Het risico is algemeen geformuleerd voor meerdere verbonden partijen omdat geen invloed uitgeoefend kan worden op de handelingen of besluiten van partners. Deze analyse leidt niet tot de opneming van gewogen risico-bedragen van meer dan € 100.000 in de risico-inventarisatie.
2. In het koersdocument Duurzaam Waddinxveen staat dat Waddinxveen uiterlijk in 2050 een circulaire en groene gemeente met schone energie wordt. Daarbij blijven we gelijktijdig doorwerken aan het behoud en versterken van een goede sociale basis. In 2030 zijn we op de helft van deze opgave en transitie. Een risico is dat er een tekort aan draagvlak of financiële middelen is om genoeg opwekking in onze gemeente te realiseren. Uit de voortgangsrapportage van juni 2023 bleek dat de regio momenteel niet op schema ligt. Het gebrek aan draagvlak of het niet rendabel worden van een business case kan ertoe leiden dat er niet genoeg energie opgewekt wordt in 2030 en 2050. Echter, als dit niet snel genoeg gaat om de ambitie van de gemeente te realiseren zal de gemeente zelf capaciteit en/of financiële middelen moeten inzetten om (samen met de initiatiefnemer) deze ambitie te halen. Doordat de duurzaamheidsvisie nog in de kinderschoenen staat is het moeilijk om te bepalen welk omvang deze kosten kunnen bedragen.

3. Gehanteerde index is onvoldoende om de stijging van prijzen op te vangen. Het gevolg hiervan is dat er overschrijdingen binnen de begroting van Waddinxveen kan optreden en/of zal ingeboet worden op een (lager) kwaliteitsniveau door de noodzaak tot bijsturing. Dit kan de imago van diverse projectgebieden schaden en daarmee ook de imago van de gemeente.
4. Schommelingen in accres en ontwikkeling maatstaven zorgen voor lagere Algemene uitkering. Deze lagere inkomsten leiden tot tegenvallers in de begroting. Om structureel tegenvallende inkomsten op te vangen moet de gemeente bezuinigen of inkomsten verhogen.
5. Onvoldoende toekenning Rijksgelden voor uitvoering gemeentebrede aanpak energiebesparing. Wat de financiële gevolgen hiervan zullen zijn, is nog niet met zekerheid te bepalen. Als gemeente kunnen we plannen indienen bij het Rijk voor een lokale, meerjarige aanpak waarin staat hoe we de koopwoningen met slechte energie labels gaan isoleren, aansluitend bij de Transitievisie Warmte en bewonersinitiatieven. Voor deze aanpak is in 2023 € 39 miljoen gereserveerd en in 2024 € 42 miljoen. De Rijksbijdrage van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) zorgt voor een grote dekkingsbijdrage aan het financieel kader van het Uitvoeringsprogramma 2022-2026. Deze Rijksbijdrage is van belang om de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma 2022-2026 te kunnen realiseren. Tegelijkertijd is de Rijksbijdrage bij lange na niet voldoende om de totale opgave te realiseren.
6. De kosten voor vluchtelingenopvang zijn hoger dan de compensatie vanuit de rijksoverheid. Er ontstaat een nadeel door hogere uitgaven aan opvang dan inkomsten uit compensatie. Maatregelen om dit effect in te dammen kan door een beter budgetbeheer op dit onderdeel in te zetten en projectcontrol te versterken.
7. Schade aan riolering en wegen als gevolg van klimaatverandering tot maximaal € 145 miljoen euro in 2050. Doordat de duurzaamheidsvisie nog in de kinderschoenen staat is het moeilijk om te bepalen welke omvang deze jaarlijkse kosten kunnen bedragen.
8. Het ontbreekt in de gemeente Waddinxveen aan structurele middelen (capaciteit, budget) om de (tussentijdse) doelstelling(en) uit de Klimaatwet te behalen om Waddinxveense woningen en gebouwen aardgasvrij te hebben in 2050. De mogelijke Rijksbijdrage is meer inzichtelijk, maar is nog niet definitief volledig beschikbaar gesteld. Het impliceert het risico dat we geen financiële dekking hebben voor meerjarige aardgasvrij projecten of de middelen hebben om nieuwe buurten te starten waar dat wel nodig is om de doelen van 2050 te realiseren. Voorts is wetgeving op dit thema in nog sterke ontwikkeling en dynamisch (denk aan Warmtewet, de wet WIGW). Dit alles brengt tot nu toe globale inzichtelijke kosten met zich mee waarvan de dekking nog niet volledig is.
9. Eind 2029 is niet voldoende restwarmte gecontracteerd met Gasunie in gemeenten van de WSO (inclusief Waddinxveen). Gasunie doet in 2030 aanspraak op (een deel van) de garantstelling van 60.000 euro.
10. Vertraging in Uitvoeringsprogramma Maatschappelijk Vastgoed. Hierbij wordt gedacht aan latere sloop of verkoop, waardoor lasten langer doorlopen. Het gaat om onderhoudslasten, leegstandsbeheer en belastingen. Deze analyse leidt niet tot de opnemings van gewogen risico-bedragen van meer dan € 100.000 in de risico-inventarisatie

2.3. Benodigde weerstandscapaciteit

Financieel gevolg

De ontwikkeling van het aantal risico's en het totaal aan maximaal financieel gevolg is als volgt.

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023 - 2026	Jaarrekening 2022	Begroting 2024 - 2027
Aantal geïnventariseerde risico's	48	48	47
Maximaal financieel gevolg alle risico's	20.635	20.617	21.131

Risicosimulatie

Natuurlijk zullen de risico's zich niet allemaal tegelijk voordoen. Van alle risico's is de kans bepaald dat het risico zich zal voordoen. Volgens een statistische berekening kan vervolgens bepaald worden welk bedrag nodig is om de risico's af te dekken. Met een zekerheid van 90% kunnen de risico's worden afgedekt met een bedrag van € 3.808.000 (benodigde weerstandscapaciteit). Dit was bij inventarisatie van de vorige begroting € 3.830.000.

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023-2026	Jaarrekening 2022	Begroting 2024-2027
Benodigde weerstandscapaciteit	3.830	3.863	3.808

2.4. Beschikbare weerstandscapaciteit

Incidentele en structurele weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit kan worden onderscheiden in incidentele weerstandscapaciteit (vermogen om eenmalige financiële gevolgen van risico's op te vangen) en structurele weerstandscapaciteit (vermogen om structureel de financiële gevolgen van risico's op te vangen). We gebruiken in eerste instantie de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Indien zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan worden deze eerst incidenteel afgedekt vanuit de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens wordt hiervoor bij de samenstelling van de eerstvolgende begroting structurele dekking gezocht binnen de structurele begrotingsruimte. Indien dit niet lukt dan kan de structurele weerstandscapaciteit ingezet worden als dekkingsmiddel.

Incidentele weerstandscapaciteit

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel aan incidentele middelen van de algemene dienst vermeerderd met het saldo in de incidentele weerstandscapaciteit van het grondbedrijf. Dit wordt hieronder weergegeven. Met ingang van de 1e Burap 2020 wordt er bij de bepaling van de hoogte van de algemene bedrijfsreserve rekening gehouden met toekomstige beslagen tot en met het einde van de begrotingsperiode.

De beschikbare incidentele weerstandscapaciteit is als volgt:

Elementen incidentele weerstandscapaciteit	Begroting 2023-2026	Jaarrekening 2022	Begroting 2024-2027
Vrije algemene bedrijfsreserve algemene dienst	19.742	21.810	17.397
Algemene bedrijfsreserve Zwembad	-	-	-
Post onvoorzien (met ingang van 2020 € 1)	-	-	-
Stille reserve	10	10	10
Totale incidentele weerstandscapaciteit algemene dienst	19.752	21.800	17.407
Saldo weerstandscapaciteit Grondbedrijf, zie Par. 7 - Grondbeleid	507	-1.087	-2.367
Beschikbare incidentele weerstandscapaciteit	20.259	20.733	15.040

In de Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen is opgenomen dat ook stille reserves in de beschikbare weerstandscapaciteit wordt meegenomen. De mogelijke stille reserves zijn onderzocht. De stille reserves betreffen het positieve verschil tussen de directe verkoopwaarde (actuele waarde) en de boekwaarde (waardering). Het kan hierbij gaan om materiële bezittingen en/of financiële bezittingen (deelnemingen). Van een stille reserve in materiële bezittingen kan pas worden uitgegaan als de bijbehorende activa niet duurzaam aan de bedrijfsuitoefening zijn verbonden en dat de activa vrij verhandelbaar zijn. Voor de gemeente doet dat zich alleen voor bij onroerende zaken die in eigendom zijn van de gemeente en niet meer benodigd zijn voor de bedrijfsuitoefening. De stille reserves zijn geactualiseerd met de jaarrekening 2022. Er is 1 kleine stille reserve. Een aantal gebouwen is in het kader van het IHP niet meer voor onderwijs in gebruik en toegevoegd aan de voorraad '(strategisch) vastgoed'. Mogelijk zijn hier stille reserves. Maar gezien de hoge mate van onzekerheid van toekomstig gebruik en bijbehorende waarde, zijn deze niet in de weerstandscapaciteit opgenomen.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit van onze gemeente wordt toegelicht in de paragraaf Kengetallen.

2.5. Benodigde versus beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, wordt een relatie gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening maakt het mogelijk om een ratio voor het weerstandsvermogen te bepalen. Om de ratio van het weerstandsvermogen te beoordelen wordt gebruik gemaakt van normen die ontwikkeld zijn in samenwerking met de Universiteit Twente en bij meerdere gemeenten worden toegepast.

Ratio	>2.0	1.4-2.0	1.0-1.4	0.8-1.0	0.6-0.8	<0.6
Betekenis	Uitstekend	Ruim voldoende	Voldoende	Matig	Onvoldoende	Ruim onvoldoende

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2023-2026		Jaarrekening 2022		Begroting 2024-2027	
Beschikbare incidentele weerstandscapaciteit	20.259		20.733		15.040	
Benodigde weerstandscapaciteit	3.830		3.863		3.808	
Ratio weerstandsvermogen	5,3		5,4		3,9	
Ratio betekenis	Uitstekend		Uitstekend		Uitstekend	

2.6. Kengetallen financiële positie

De kengetallen moeten worden opgenomen in deze paragraaf om de raad in onderlinge samenhang eenvoudig inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente en daarmee een bijdrage te leveren aan de (verdere) invulling van de kaderstellende en controlerende rollen van de raad. Ze moeten inzichtelijker maken over hoeveel (financiële) ruimte een gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Door de Provincie Zuid-Holland zijn normen gedefinieerd, die in het vervolg als referentie worden gebruikt. De kleuren van de verschillende ratio's per kengetal zijn groen, oranje (volgens website geel) en rood (volgens website oranje). Bij de toelichting op de kengetallen worden de ratio's per kengetal verklaard.

Het verloop van de kengetallen kan als volgt worden samengevat:

Kengetallen	Begroting 2023		JR 2022		B 2024		B 2025		B 2026		B 2027	
Netto schuldquote	101%		46%		85%		73%		88%		91%	
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	100%		45%		85%		72%		88%		91%	
Solvabiliteitsratio	35%		46%		40%		39%		41%		42%	
Grondexploitatie-ratio	19%		11%		8%		1%		-10%		-15%	
Structurele exploitatie-ruimte	6,0%		0,7%		5,3%		4,7%		0,7%		0,2%	
Belastingcapaciteit	103%		108%		102%		102%		102%		102%	

Toelichting:

Netto schuldquote

Kengetal dat een indicatie geeft van de hoogte van de schuld. Daarmee kan een oordeel worden gevormd over de mate waarin de baten, exclusief reservemutaties, van de gemeente toereikend zijn om de schuldverplichtingen te voldoen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Het percentage komt tot stand door de aangetrokken gelden minus de uitgezette gelden te delen door de jaarinkomsten. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van < 90% groen, bij 90% - 130% oranje (volgens website geel) en bij > 130% rood (volgens website oranje).

De schuldquote is de verhouding tussen schulden en het totaal van de baten. De netto schuldquote was in 2022 sterk verbeterd, maar vanaf 2024 verslechterd de schuldquote aanzienlijk door het aantrekken van leningen in samenhang met Bijlage 3 – Meerjareninvesteringsprogramma 2024 - 2027, gecombineerd met lagere baten door de teruglopende activiteiten van het grondbedrijf. De rentelasten voor de aan te trekken langlopende geldleningen zijn onderdeel van de exploitatie saldi 2024 – 2027 in deze begroting. Zie hiervoor ook Paragraaf 4 - Financiering.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Bij dit kengetal worden de doorgeleende gelden van de financiële activa gecorrigeerd op de netto schuldquote. Verder is de toelichting op de netto schuldquote van toepassing, inclusief referentiewaarden.

Solvabiliteitsratio

Kengetal dat weergeeft in hoeverre het totaal van de activa is gefinancierd vanuit het eigen vermogen. De ratio wordt berekend door het Eigen Vermogen (de reserves) te delen door het balanstotaal. Volgens de website "staatvan.zuid-holland.nl" is de kleur bij een ratio van > 50% groen, bij 20% - 50% oranje (volgens website geel) en bij < 20% rood (volgens website oranje). De oplopende Netto schuldquote heeft door de teruglopende activiteiten van het grondbedrijf nauwelijks invloed op het balanstotaal. Omdat ook het eigen Vermogen redelijk gelijk blijft, is de solvabiliteit de komende jaren vrij stabiel.

Grondexploitatie ratio

Kengetal dat een indicatie geeft van de hoogte van de voorraad bouwgrond en de stand van het onderhanden werk bouwgrondexploitatie. De balanswaarde hiervan minus de voorzieningen voor negatieve grondexploitaties wordt gedeeld door de jaarinkomsten om tot deze ratio te komen. De hoogte van dit kengetal geeft aan wat het terugverdienrisico is op de grondexploitaties ten opzichte van de totale inkomsten van de gemeente. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van < 20% groen, bij 20% - 35% oranje (volgens website geel) en bij > 35% rood (volgens website oranje). Volgens de eerdergenoemde website is de bandbreedte van deze ratio bij de diverse gemeenten groot. Of een gemeente een beheers- of een ontwikkelgemeente is heeft een grote invloed op deze ratio. De ratio daalt omdat de boekwaarde van de grondexploitaties zich ontwikkelt van negatief naar positief door de teruglopende activiteiten van het grondbedrijf. Een positieve boekwaarde geeft aan dat het cumulatief saldo baten hoger is dan het saldo lasten. Dit geeft in 2027 een ratio van +/- 15%.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting/jaarrekening is, afgezet tegen de inkomsten. Dit kengetal brengt de structurele weerstandscapaciteit of robuustheid van de meerjarenbegroting tot uitdrukking. De structurele exploitatieruimte heeft een positieve invloed op de solvabiliteit als hiermee het eigen vermogen wordt versterkt. Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van > 0% groen, 0% oranje (volgens website geel) en bij < 0% rood (volgens website oranje). De score blijft positief, al daalt de structurele exploitatieruimte in 2026 aanzienlijk.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk (jaar t) in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde (jaar t-1). Volgens de website 'staatvan.zuid-holland.nl' is de kleur bij een ratio van < 95% groen, bij 95% - 105% oranje (volgens website geel) en bij > 105% rood (volgens website oranje). De tarieven zijn bij de gemeente Waddinxveen hoger dan gemiddeld in Nederland.

Financiële kengetallen begroting 2023 – 2026 in samenhang

De gemeente Waddinxveen is een ontwikkelgemeente. Wel lopen de activiteiten van het grondbedrijf terug. Dit wordt zichtbaar in de ontwikkeling van de Grondexploitatie ratio. De gemeente Waddinxveen is ook een investerende gemeente. Dit is te zien in Bijlage 3 – Meerjareninvesteringsprogramma 2023– 2026 in deze begroting. Deze investeringen worden gedeeltelijk gefinancierd door het aantrekken van langlopende geldleningen, hetgeen invloed heeft op de negatieve ontwikkeling van de Netto schuldquote. Dit is gelukkig van beperkte invloed op de verhouding tussen het Eigen Vermogen en het Vreemd Vermogen waardoor de Solvabiliteitsratio redelijk stabiel blijft. De rentelasten voor de aan te trekken langlopende geldleningen zijn als lasten opgenomen in de Structurele Exploitatie ruimte, die aflopend positief is. De Structurele Exploitatie ruimte heeft ook een positieve invloed op het Eigen Vermogen als onderdeel van de eerder genoemde Solvabiliteitsratio. Bij de ratio Belastingcapaciteit wordt in de Paragraaf 1 - Lokale heffingen de lokale belastingdruk 2023 ook vergeleken met omliggende gemeenten. Hierbij heeft de gemeente Waddinxveen de op één na laagste belastingdruk.

Paragraaf 3 Onderhoud Kapitaalgoederen

3.1. Inleiding

Kapitaalgoederen maken een groot deel uit van het kapitaal van een gemeente. De kapitaalgoederen in eigendom van de gemeente Waddinxveen bestaan uit wegen, bruggen, openbare verlichting, openbaar groen en bomen, speelplaatsen, het rioolstelsel, watergangen, gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties en de begraafplaats Thijmhof. De gemeente heeft de taak deze kapitaalgoederen in stand te houden. De kwaliteit en het onderhoud van onze kapitaalgoederen is bepalend voor de (jaarlijkse) lasten. Om het beoogde beheerniveau te waarborgen, stellen we voor de verschillende kapitaalgoederen beheerplannen op.

Bij het in stand houden van de kapitaalgoederen maken we een onderscheid tussen jaarlijks onderhoud, groot onderhoud en vervangingsinvesteringen. De budgetten voor jaarlijks onderhoud zijn per jaar op een gelijkblijvend niveau opgenomen binnen de exploitatiebegroting van het betreffende programma. Deze paragraaf richt zich op het groot onderhoud en vervangingsinvesteringen.

Groot onderhoud vindt plaats om de levensduur van een kapitaalgoed te verlengen. Om het groot onderhoud zonder fluctuaties te bekostigen treffen we voorzieningen. Jaarlijks wordt een evenredig bedrag gestort in de voorzieningen vanuit de exploitatie. De uitgaven voor groot onderhoud in een bepaald jaar onttrekken we uit de voorzieningen. Als kapitaalgoederen aan het eind van de levensduur zijn, vindt een vervangingsinvestering plaats. De kosten van de vervangingsinvesteringen worden geactiveerd en afgeschreven met ingang van het jaar na realisatie op basis van de levensduur van het nieuwe kapitaalgoed.

Openbare Ruimte

We beheren en onderhouden onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte volgens gedifferentieerde beheerniveaus

We zetten in op kwalitatief goed beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen voor de disciplines wegen, groen en riolering. De kwaliteit van onze kapitaalgoederen moet zo goed zijn dat we ze kunnen blijven gebruiken. We beheren en onderhouden de openbare ruimte daarom volgens gedifferentieerde beheerniveaus, zoals vastgesteld in de Visie Beheer Openbare Ruimte. Dit zijn de verschillende niveaus waarop de kapitaalgoederen bijgehouden worden. Hierbij spelen we in op de wensen van onze partners en voldoen we aan onze zorgplichten.

De beheerniveaus zijn als volgt onderverdeeld:

	Centra	Hoofdwegen	Woonwijken	Bedrijven	Buitengebied
Jaarlijks onderhoud	A	B	B	B	C
Groot onderhoud	A	B	B	B	C
Vervangingsinvesteringen	A	B	B	B	C

Deze beheerniveaus kunnen als volgt worden toegelicht:

Code	Kwaliteit	Technische staat	Verzorging
A	Hoog	Weinig op aan te merken	Schoon
B	Basis	Lichte schade, een en ander op aan te merken	Matig schoon, niet storend
C	Laag	Duidelijke schade, veel op aan te merken	Vuil, storend

We geven uitvoering aan het Projectenboek Openbare Ruimte 2021-2024

In het projectenboek staat de planning van onze integrale projecten. Integrale projecten zijn projecten waar verharding, groen en riolering zo veel mogelijk op hetzelfde moment worden opgeknapt. We delen deze planning met onze partners. Zo kunnen we werkzaamheden afstemmen en waar mogelijk combineren. De middelen die beschikbaar gesteld zijn vanuit de Impulsregeling Ruimtelijke Adaptatie worden deels ingezet in de integrale projecten conform de Uitvoeringsagenda Klimaatadaptatie, hiermee voeren we adaptatiemaatregelen versneld uit. Ook kiezen we bij onze integrale projecten een passend participatietraject met betrokkenen. Waar mogelijk verwerken we de wensen in de nieuwe inrichting. In 2024 stellen we een nieuw Projectenboek Openbare Ruimte vast voor de periode 2025 -2028.

Gemeentelijke Gebouwen

We beheren en onderhouden gemeentelijke gebouwen op het beheerniveau 'sober en doelmatig'

Voor het beheer en onderhoud van onze gebouwen wordt eens in de vier jaar een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) opgesteld. Hiervoor worden de gebouwen geïnspecteerd en de gegevens ingevoerd in het onderhoudsprogramma, waarbij het beheerniveau 'sober en doelmatig' uit de NEN2767 wordt aangehouden. Duurzaamheid wordt een belangrijk onderdeel bij het opstellen van het MJOP 2024-2027.

Sportaccommodaties

We investeren in buitensportaccommodaties

In 2024 worden 4 kunstgrasvelden gerealiseerd voor korfbalvereniging Korbis. De velden worden voor de start van het buitenseizoen 2024-2025 in gebruik genomen.

Begraafplaats Thijmhof

We beheren en onderhouden de begraafplaats op het beheerniveau 'hoog'

Gemeente Waddinxveen beheert en exploiteert de algemene begraafplaats Thijmhof, gelegen aan de Alberdingk Thijmlaan 8. Door de begraafplaats in kwalitatief goede staat te houden, dragen we bij aan het welzijn van onze samenleving. Voor de begraafplaats geldt daarom het beheerniveau 'hoog' (A).

3.2. Onderhoud kapitaalgoederen

Binnen de kapitaalgoederen zijn onze beheerdisciplines onderverdeeld in wegen, groen, riolering, gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties en begraafplaatsen. Om de kapitaalgoederen te beheren en onderhouden stellen we beheerplannen op. De disciplines wegen, groen en riolering hebben we verwerkt in het Integraal Beheerplan Openbare Ruimte 2021-2024. Voor de discipline gemeentelijke gebouwen, sportaccommodaties en begraafplaatsen hanteren we een meerjaren onderhoudsplan. In 2024 stellen we een nieuw integraal beheerplan openbare ruimte op voor de periode 2025-2028.

Wegen

Beleidskader

Onder de beheerdiscipline wegen vallen de disciplines wegen, civieltechnische kunstwerken, openbare verlichting en verkeersregelinstallaties. We beheren en onderhouden deze disciplines op basis van het beleid uit de Visie Beheer Openbare Ruimte. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) en de richtlijnen die worden opgesteld door het CROW, zoals de richtlijnen van Duurzaam Veilig. Ook het politiekeurmerk Veilig Wonen is een richtlijn die we voor openbare verlichting hanteren. Het beheer van deze disciplines is verder geconcretiseerd en vastgelegd in het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2021-2024.

Wegen (x €1.000)	B2023	2024	2025	2026	2027
(Vervangings)Investeringen	5.668	2.724	2.825	2.807	2.807
Groot onderhoud	2.419	1.407	1.407	1.407	1.407
Totaal	8.087	4.131	4.232	4.214	4.214

Groen

Beleidskader

Onder de beheerdiscipline groen vallen de disciplines openbaar groen en spelen. We beheren en onderhouden deze disciplines op basis van het beleid uit de Visie Beheer Openbare Ruimte. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR) en de richtlijnen uit het Handboek Bomen 2018 van het Norminstituut Bomen. Ook hanteren we voor onze speeltoestellen de eisen van het Warenbesluit Attractie- en speeltoestellen. Voor spelen geldt dat veiligheid leidend is en niet de beeldkwaliteit. Het beheer van deze disciplines is verder geconcretiseerd en vastgelegd in het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2021-2024.

Groen (x € 1.000)	B2023	2024	2025	2026	2027
(Vervangings)Investeringen	1.757	844	844	844	844
Groot onderhoud	234	145	145	145	145
Totaal Groen	1.991	989	989	989	989

Riolering

Beleidskader

Voor het beheer en onderhoud van de riolering sturen we op twee aspecten, namelijk de technische staat en de afvoercapaciteit. Beheer op basis van een verschillende beheerniveaus is dan ook niet aan de orde. We beheren en onderhouden de riolering op basis van het beleid uit het Gemeentelijk Waterplan (GWP). In het GWP wordt voor de periode 2021-2025 ingegaan op manier waarop we invulling geven aan onze zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater. In dit plan is tevens op hoofdlijnen beschreven hoe we ons rioolstelsel in stand houden. Het beheer van ons rioolstelsel is verder geconcretiseerd en vastgelegd in het Integrale Beheerplan Openbare Ruimte 2021-2024. Daarnaast hanteren we de richtlijnen van onze Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR).

Riolering (x € 1.000)	B2023	2024	2025	2026	2027
(Vervangings)Investeringen	5.232	1.908	1.908	1.908	1.908
Groot onderhoud	0	0	0	0	0
Totaal	5.232	1.908	1.908	1.908	1.908

Gemeentelijke Gebouwen

Beleidskader

Voor het beheer en onderhoud van onze gebouwen wordt in 2024 een nieuw duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP) opgesteld voor de periode van 2024-2027. Dat MJOP wordt in het eerste halfjaar 2024 ter goedkeuring aan de raad voorgelegd. Hiervoor worden de gebouwen geïnspecteerd en de gegevens ingevoerd in het onderhoudsprogramma, waarbij het beheerniveau 'sober en doelmatig' uit de NEN2767 is aangehouden. Door de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma Maatschappelijk Vastgoed zijn in 2024 en 2025 renovaties gepland voor de sportzalen Groenswaard en De Duikelaar. Als gevolg van deze geplande renovaties zullen beschikbare middelen spaarzaam en alleen indien noodzakelijk worden ingezet, waardoor enige achterstand in het onderhoud kan ontstaan. Tegelijkertijd met het voorleggen van het duurzaam (MJOP) zullen deze geplande renovaties geactualiseerd worden. Dit heeft geen gevolgen voor het aan te houden beheerniveau. Voor de bouw van de Gouwehal is de aannemingsovereenkomst met de aannemer nu door beide partijen ondertekend. De bouw start in het derde kwartaal van 2023. Het streven is om de Gouwehal in september 2024 in gebruik te nemen.

Sportaccommodaties

Beleidskader

Voor buitensport geldt een minimale cultuurtechnische en sporttechnische kwaliteit voor de buitensportvelden. Het beheer hiervan is verder uitgewerkt en vastgelegd in het Beheerplan Buitensport 2021-2024. Voor de buitensportaccommodaties wordt een nieuw beheerplan opgesteld voor de periode 2025-2028.

Begraafplaats Thijmhof

Beleidskader

Het Beheerplan Begraafplaats Thijmhof 2022-2026 is opgesteld vanuit de behoefte aan een meerjarenperspectief op het beheer en onderhoud van begraafplaats Thijmhof. Met dit beheerplan geven we inzicht in de capaciteit op onze begraafplaats, waarbij we rekening houden met de groei van ons inwonersaantal, het sterftcijfer en landelijke trends. Het beheerplan bevat de kosten die nodig zijn om te voldoen aan de Wet op de Lijkbezorging.

Begraafplaatsen (x €1.000)	B2023	2024	2025	2026	2027
(Vervangings)Investeringen	420	0	0	0	0
Groot onderhoud	106	53	53	53	53
Totaal	526	53	53	53	53

3.3. Verloop voorzieningen

Voorziening onderhoud openbare ruimte

Om de uitgaven voor het groot onderhoud, opgenomen in het Integrale beheerplan openbare ruimte, te egaliseren is de Voorziening onderhoud openbare ruimte ingesteld. Het betreft hier jaar overstijgende projecten die vaak niet binnen één begrotingsjaar gerealiseerd worden, hierdoor is het noodzakelijk de middelen mee te nemen naar het volgende begrotingsjaar. Het verloop van deze voorziening is als volgt:

Voorziening onderhoud openbare ruimte	B2023	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo	1.194	1.201	1.283	1.365	1.447
Storting	1.639	1.639	1.639	1.639	1.639
Onttrekking	-1.632	-1.557	-1.557	-1.557	-1.557
Eindsaldo	1.201	1.283	1.365	1.447	1.529

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Om de uitgaven voor het groot onderhoud opgenomen in het MJOP te egaliseren is de Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen ingesteld. Het verloop van deze voorziening is als volgt:

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	B2023	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo	516	1.041	1.078	1.102	1.065
Storting	730	295	295	295	295
Onttrekking	-205	-258	-271	-332	-174
Eindsaldo	1.041	1.078	1.102	1.065	1.186

Paragraaf 4 Financiering

4.1. Inleiding

In deze paragraaf wordt ingegaan op het rentebeleid op basis van de Notities Grondexploitaties 2019 en Rente 2017 van de commissie BBV. Het hierbij behorende rentebeleid voor de gemeente Waddinxveen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023 die op 31 mei 2023 door de raad is vastgesteld. Met ingang van 2017 komt in de gemeente Waddinxveen alleen nog maar het saldo rentelasten dat samenhangt met het vreemd vermogen tot uitdrukking in de exploitatie aangevuld met de rentevergoeding over de reserve bovenwijkse voorzieningen. Een goed beeld met betrekking tot de ontwikkeling van de financieringsbehoefte is hierbij noodzakelijk. Dit beeld wordt niet verkregen uit de ontwikkeling van de baten en lasten en het verloop van de financieringspositie zoals opgenomen in deze begroting, maar uit de ontwikkeling van de uitgaande en inkomende kasstromen in meerjarenperspectief. Daarom hebben we informatie over de ontwikkeling van de financieringsbehoefte toegevoegd aan deze paragraaf.

4.2. Renteomslag 2024-2027

De renteomslag kan voor de begrotingsjaren 2024 – 2027 als volgt worden samengevat:

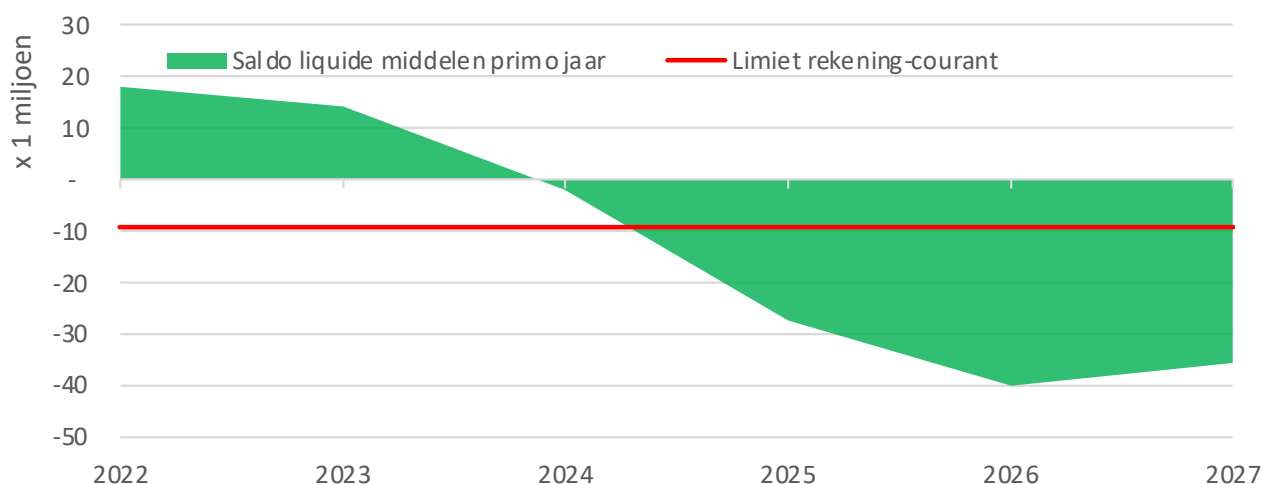
	2024	2025	2026	2027
Rentelasten kort- en langlopende geldleningen	-2.493	-2.562	-2.635	-2.584
Rentebaten kort- en langlopende vorderingen	-	-	-	-
Saldo rentelasten en baten	-2.493	-2.562	-2.635	-2.584
Doorberekende rente aan grondexploitatie	160	140	3	-226
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	-2.333	-2.422	-2.632	-2.810
Rente over eigen vermogen	-17	-19	1	-24
Rente over voorzieningen	-	-	-	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	-2.350	-2.441	-2.631	-2.834
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	2.653	2.844	3.076	3.048
Renteresultaat op het taakveld Treasury	303	403	445	214

Bedragen x € 1.000

Saldo rentelasten en baten

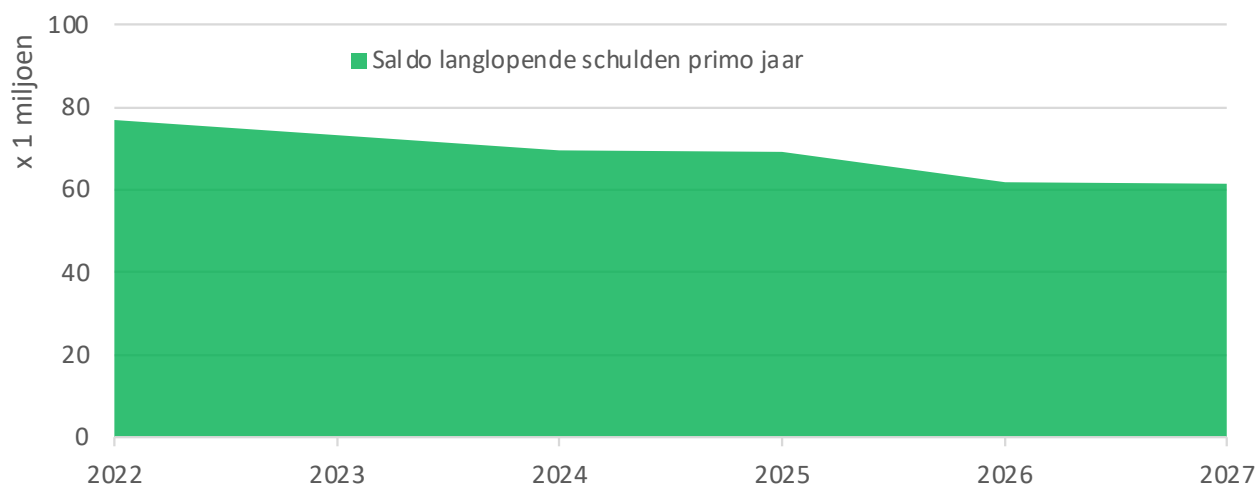
Bij het opstellen van deze begroting 2024-2027 heeft er een actualisatie plaatsgevonden van de liquiditeitsprognose op basis van het investeringsvolume en de ontwikkelingen van de grondexploitatieprojecten. Op basis van deze cijfers, rekening houdend met het achterblijven van het investeringsvolume, luidt de verwachting dat al begin van 2024 nieuwe financieringsmiddelen aangetrokken dienen te worden. Vanwege het grote volume aan investeringen –en in de uitvoering daarvan- is op dit moment lastig in te schatten wanneer daadwerkelijk financiering nodig zal zijn.

Liquiditeitsverloop 2022 - 2027

In samenhang hiermee ziet de ontwikkeling van de langlopende geldleningen er als volgt uit:

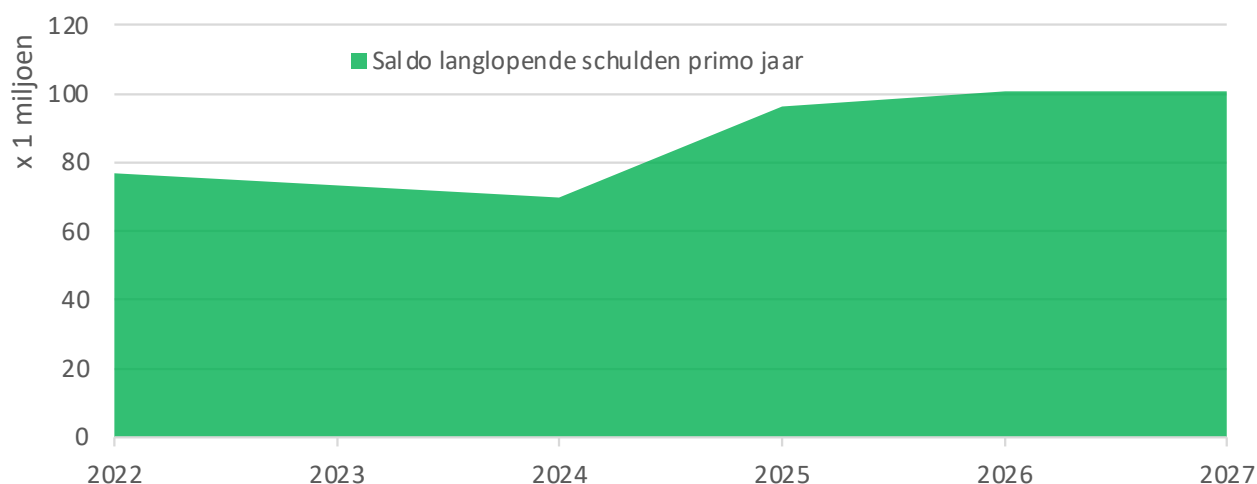
Verloop langlopende geldleningen o/g 2022 - 2027

Bovenstaande ontwikkeling van de langlopende geldleningen is gebaseerd op de huidige bestaande leningenportefeuille. Het schuldrestant van € 61 miljoen eind 2027 bestaat uit 10 langlopende vastrentende fixe-geldleningen en 1 langlopende geldlening met jaarlijkse aflossing bij de BNG bank. Daarvan is € 52 miljoen het restant van de herfinanciering van € 64 miljoen uit 2015. De huidige leningenportefeuille is een zogenaamde 'dakpanconstructie' (looptijd geldleningen afgestemd op liquiditeitsbehoefte in meerjarenperspectief) waardoor het renterisico 'gespreid' is in de tijd.

Bij de grondaankopen Bouwfonds Property Development (BPD) in het kader van het actief grondbeleid gemeentelijke grondexploitatie Triangel is er sprake van 'projectfinanciering' door een langlopende geldlening van BPD voor hetzelfde bedrag. Hiervoor wordt met ingang van 2021 een rentepercentage gehanteerd van 1,80% en de lening wordt afgelost ultimo 2023. Deze rentelast wordt doorberekend aan de gemeentelijke grondexploitatie Triangel. Bij de overige langlopende geldleningen is er sprake van 'integrale financiering'. Bij deze vorm van financiering worden alle activa van de gemeente beschouwd bij het aantrekken van een langlopende geldlening.

Verloop langlopende geldleningen o/g 2022 - 2027

In de eerste grafiek lopen de langlopende schulden af omdat deze is gebaseerd op de bestaande leningenportefeuille. In de tweede grafiek ziet u het verwachte verloop van de bestaande geldleningen inclusief aan te trekken langlopende leningen op basis van het netto financieringstekort. De berekening van het financieringstekort kunt u terugvinden in de uiteenzetting van de financiële positie. Er is rekening gehouden met de rentelasten van de nog aan te trekken langlopende leningen tegen rentepercentage van 3,50%. We hebben uit voorzichtigheid geen rekening gehouden met het saldo baten/lasten cumulatief vanaf 2023.

Doorberekende rente aan grondexploitatie

Het in de grondexploitaties actief grondbeleid te hanteren rentepercentage wordt bij 'integrale financiering' bepaald uit het gewogen gemiddelde rentepercentage van de bestaande leningenportefeuille van de gemeente, naar verhouding vreemd vermogen/totaal vermogen. Hierbij blijven de eerdergenoemde langlopende geldlening BPD en de uitgestelde betalingsregeling Centrum dus buiten beschouwing.

De rente aan een grondexploitatie actief grondbeleid wordt toegerekend over de boekwaarde van de actieve grondexploitaties per 1 januari van het betreffende boekjaar. Er wordt gekozen voor een stabiel rentepercentage in de meerjarenprognose actief grondbeleid. Bij een afwijking van 0,5% van dit rentepercentage moet volgens de Notitie Grondexploitaties 2019 het percentage worden bijgesteld. Het doorberekende rentepercentage aan actief grondbeleid is met ingang van 2021 berekend op 1,50%.

Rente over eigen vermogen

Met ingang van 2017 komt in de gemeente Waddinxveen in principe alleen nog maar het saldo rentelasten dat samenhangt met het vreemd vermogen tot uitdrukking in de exploitatie. Enige uitzondering vormt de Reserve Bovenwijkse voorzieningen, waarbij wél een rentevergoeding plaatsvindt.

Doorberekende rente aan taakvelden

De aan de taakvelden (programma's en overzicht Overhead), als onderdeel van de kapitaallasten (Staat van vaste activa) toe te rekenen rente is de sluitpost van de renteomslag. Er mag in de renteomslag sprake zijn van een renteresultaat maar dit is maximaal een afwijking van 0,5% van de aan de taakvelden toegerekende rente. Dit saldo blijft achter op Onderdeel 6.3 Treasury inclusief aandelen en dividend van deze begroting. Met deze maximale afwijking van 0,5% wordt de mogelijkheid geboden om de toegerekende rente aan de taakvelden op basis van de Staat van activa in de (meerjaren)begroting te stabiliseren. De rente van de vaste activa is net als in 2023 gehandhaafd op een structureel percentage van 1,50% voor de jaren 2024 – 2027. Voor alle genoemde jaren wordt binnen de bandbreedte van 0,5% gebleven.

4.3. Wet financiering decentrale overheden (Wet fido)

In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) zijn de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. De Wet fido heeft een gezonde financiering van openbare lichamen, waaronder gemeenten, als centrale bedrijfseconomische doelstelling.

Naast het beheersen van de financieringsrisico's kent de Wet fido ook een macro-budgettaire doelstelling. Dit betreft de beheersing van de grenswaarde van het zogenoemde EMU-tekort van 3% van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

4.4. Wet Houdbare overheidsfinanciën

De wet Hof regelt in essentie twee zaken die voortvloeien uit Europese verplichtingen. De eerste is dat het nationale systeem van begrotingsvoorbereiding en de toepassing van vaste uitgavenkaders wettelijk worden vastgelegd. Ten tweede worden gemeenten gebonden aan een maximaal begrotingstekort (macronorm) op kasbasis. Gemeenten mogen een tekort hebben van 0,3%.

4.5. Risicobeheer

Voor het risicobeheer worden als risico's onderscheiden het renterisico van de korte termijnfinanciering, het renterisico voor de lange termijnfinanciering en het kredietrisico voor uitgezette gelden. In de Wet fido zijn voor het beperken en beheersen van de genoemde risico's concrete normen opgenomen, te weten de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Deze worden in het vervolg verder uitgewerkt.

- Kasgeldlimiet

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie – dit is de mate waarin op korte termijn (ten hoogste 12 maanden) aan de opeisbare verplichtingen kan worden voldaan – is de kasgeldlimiet van belang. Dit is het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Een belangrijk uitgangspunt van de Wet fido is het vermijden van grote fluctuaties in de rentelasten. Vooral bij kortlopende financiering geldt dat het renterisico aanzienlijk kan zijn, aangezien fluctuaties in de korte rente direct een relatief grote invloed op de rentelasten hebben. De Wet fido stelt daarom grenzen aan de omvang van korte financieringen. Voor 2024 - 2027 zien de verwachtingen voor de kasgeldlimiet er als volgt uit:

Kasgeldlimiet	Bedragen per jaar			
	2024	2025	2026	2027
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	112.741	122.759	114.051	113.018
(1) Toegestane kasgeldlimiet				
- in procenten van de grondslag	8,5 %	8,5 %	8,5 %	8,5 %
- in bedrag	9.583	10.435	9.694	9.607
(2) Omvang vlottende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	10.747	10.747	10.747	10.747
Schuld in rekening-courant	27.170	39.993	35.442	37.726
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0	0	0	0
Overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
(3) Vlottende middelen				
Contante gelden in kas	300	300	300	300
Tegoeden in rekening-courant	0	0	0	0
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	13.510	13.510	13.510	13.510
Toets kasgeldlimiet				
(4) Totaal netto vlottende schuld (2) – (3)	24.407	36.930	32.379	34.663
Toegestane kasgeldlimiet (1)	9.583	10.435	9.694	9.607
Ruimte (+) / Overschrijding (-); (1) – (4)	-14.824	-26.495	-22.685	-25.056

Bedragen x € 1.000

- Renterisiconorm

De rentegevoeligheid – het renterisico – kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente typische looptijd van een jaar of langer. Om de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten van de gemeente te beperken stelt de Wet fido een limiet aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een zeker jaar moet worden aangepast aan de dan geldende markttarieven.

Dergelijke aanpassingen doen zich voor bij herfinanciering en renteherziening. De renterisiconorm volgens de Wet fido heeft als uitgangspunt om voldoende spreiding in de (rente-)looptijden van lange leningen aan te brengen. Zoals eerder beschreven is de huidige leningenportefeuille een zogenaamde 'dakpanconstructie' waardoor het renterisico 'gespreid' is in de tijd.

Voor de begroting 2024 – 2027 is de renterisiconorm voor Waddinxveen als volgt:

Renterisiconorm	2024	2025	2026	2027
1. Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
2. Te betalen aflossingen	375	7.375	375	375
3. Renterisico op vaste schuld (1 + 2)	375	7.375	375	375
4. Renterisiconorm (zie onderstaande berekening)	22.548	22.548	22.548	22.548
5a. Ruimte onder renterisiconorm (4>3)	22.173	15.173	22.173	22.173
5b. Overschrijding renterisiconorm (3>4)				

Bedragen x € 1.000

Berekening renterisiconorm 2024 (bedragen x € 1.000):

- 4a Begrotingstotaal (lasten) jaar 2024 > 112.741
- 4b Percentage regeling > 20%
- 4 Renterisiconorm o.b.v. 22.548 (4a x 4b/100)

De renterisiconorm kan worden gezien als een nuttig instrument bij het beheersen van lange termijn renterisico's. Dit betekent niet dat deze norm alle renterisico's van de organisatie bestrijkt. Bijvoorbeeld de risico's op nieuw af te sluiten leningen voor zover deze niet worden aangegaan om andere leningen af te lossen, maken geen deel uit van de berekening van de renterisiconorm. De renterisiconorm wordt in de begrotingsperiode 2024-2027 niet overschreden.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

5.1. Wat is bedrijfsvoering?

De gemeente Waddinxveen speelt in op vragen en ontwikkelingen binnen de gemeente en levert producten en diensten voor onze inwoners, bedrijven en instellingen. Bedrijfsvoering zorgt dat deze processen en taken zo goed mogelijk kunnen worden uitgevoerd.

5.2. We zorgen dat onze organisatie toekomstbestendig is en blijft

In de afgelopen jaren is de gemeente Waddinxveen sterk gegroeid voor wat betreft het aantal inwoners en uitbreiding van de bebouwde omgeving. Onze organisatie groeit mee in het kielzog van de toename van het aantal inwoners. Deze groei zal in de komende jaren doorzetten. Naast de groei zien we diverse maatschappelijke en technologische ontwikkelingen die inzet vragen van onze organisatie. Informatie-uitwisseling gaat steeds sneller, actuele vraagstukken volgen elkaar in rap tempo op en worden minder voorspelbaar. En de opgaven waarvoor gemeenten staan worden steeds complexer als gevolg van bijvoorbeeld de eerdere decentralisaties in het sociaal domein of de verantwoordelijkheden die gemeenten hebben gekregen rondom de energietransitie, duurzaamheid, maar ook vluchtelingenhuysvesting.

Randvoorwaarden en hulpstructuren binnen de organisatie moeten op orde zijn en blijven, zodat medewerkers hun werk goed kunnen (blijven) doen en we ambities uit het coalitieakkoord nu en in de toekomst kunnen verwezenlijken. Zoals in de Kaderbrief 2024-2027 aangekondigd zijn we daarom begonnen met een heroriëntatie op de inrichting en samenstelling van de ambtelijke organisatie. Het is op dit moment nog te vroeg om de financieel structurele gevolgen te kwantificeren, maar een aanzienlijke impuls lijkt nodig. Daarom is in het overzicht nieuw beleid, bijlage 1, een PM-post 'gevolgen heroriëntatie ambtelijke organisatie' opgenomen. Zodra de heroriëntatie heeft plaatsgevonden en de omvang hiervan valt te ramen in budget en/of formatieplaatsen komen we hierop terug, naar verwachting in de 2e Bestuursrapportage 2023. Dit traject wordt in 2024 voortgezet.

5.3. We zorgen dat we over voldoende talentvolle medewerkers beschikken

Als gevolg van de zeer krappe arbeidsmarkt is het (veel) moeilijker om talentvolle medewerkers aan te trekken. Ook moeten we zorgen dat talentvolle medewerkers niet na korte tijd onze organisatie verlaten. We hebben immers energie in hun ontwikkeling gestopt. En zonder voldoende medewerkers kunnen (nieuwe) taken niet of onvoldoende worden uitgevoerd.

Daarom zorgen we dat onze plaats als werkgever op de (gemeentelijke) arbeidsmarkt sterker wordt. Ook willen we dat medewerkers langere tijd bij ons blijven werken. Daarom zorgen we dat medewerkers hun talenten zo kunnen ontwikkelen en inzetten, dat zowel medewerker als organisatie hiervan profiteren. Werk dat aansluit bij talenten en interesses van medewerkers zorgt voor een duurzame arbeidsrelatie.

Door te investeren in de duurzame inzetbaarheid van huidige medewerkers voorkomen we uitstroom. Duurzame inzetbaarheid zorgt dat medewerkers nu en in de toekomst fysiek, mentaal en sociaal gezond waardevol werk kunnen blijven doen dat past bij hun talenten, ambities en mogelijkheden.

5.4. We zijn open en transparant

De Wet open overheid (Woo) vervangt sinds 1 mei 2022 de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Een transparante overheid maakt de informatie waarover zij beschikt zo veel mogelijk actief openbaar.

Dat vinden wij belangrijk. Daarom maakt dit deel uit van het collegeprogramma 2022-2026. En volgens artikel 3.5 Openbaarheidsparagraaf van de Woo zijn we ook verplicht om:

- in de jaarlijkse begroting de aanpak voor de uitvoering van deze wet te delen;
- in de jaarlijkse verantwoording verslag te doen van deze aanpak.

Actieve openbaarmaking

We werken al grotendeels volgens de Woo. Volgens de fasering van de Woo maken we in 2024 op onderdelen een verdere verbetering, zetten waar nodig de spreekwoordelijke puntjes op de i en maken deze actief openbaar:

- documenten die de raad heeft gekregen;
- documenten en verslagen van vergaderingen van de raad;
- agenda en besluiten van het college;
- adviezen van commissies;
- jaarplannen en jaarverslagen;
- overzicht van gegeven subsidies;
- Woo-vragen.

Actieve openbaarmaking betekent dat we informatie uit eigen beweging publiceren en voor iedereen toegankelijk maken. Ook is het belangrijk dat de openbaar gemaakte informatie goed vindbaar is en toegankelijk voor een breed publiek.

Passieve openbaarmaking

We handelen een Woo-vraag nog steeds binnen vier weken af. Bij een groot of ingewikkeld verzoek kan de periode met maximaal twee weken worden verlengd.

5.5. We werken nog slimmer en meer digitaal

We verbeteren telkens onze processen en gebruiken daarbij goede programma's en betrouwbare gegevens. Medewerkers kunnen altijd en overal werken.

5.6. We vinden de bescherming van persoonsgegevens en de veiligheid van alle informatie belangrijk

We beschermen de persoonsgegevens

Per proces zorgen we voor goede maatregelen. We maken personen die ermee te maken hebben duidelijk waarom privacy belangrijk is. Op onze website laten we zien welke persoonsgegevens we gebruiken en waarom.

We beveiligen alle informatie

We controleren altijd ons netwerk op dreigingen en vreemde gegevens en gebeurtenissen. Informatie die niet bekend mag worden, is alleen bereikbaar met de juiste toestemming. We leggen onze maatregelen en hoe we ons houden aan de regels van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) uit aan de organisaties die ons controleren.

5.7. We verduurzamen onze catering

Omdat we onze bedrijfsvoering willen verduurzamen gaan we in 2024 onze catering verduurzamen. Uiteindelijk kunnen we aantonen op welke wijze en hoeveel verduurzaming er binnen onze bedrijfsvoering is bereikt.

5.8. We verbeteren en verduurzamen onze inkoop

Voor Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) werken we ons actieplan MVOI bij met de doelstellingen en beoogde resultaten voor de periode 2024-2025.

We leggen de processen van contractmanagement vast in een daarvoor aangeschaft programma. Zo kunnen we de prestaties van onze leveranciers beter beoordelen en waar nodig zorgen dat deze verbeteren

We borgen het circulair inkopen¹ in het inkoop- en aanbestedingsproces. In 2024 doorlopen we als proef twee aanbestedingstrajecten op het gebied van circulair inkopen.

¹ Circulair inkopen betekent het inkopen van materialen van hergebruikt materiaal of van producten die gemakkelijk hergebruikt kunnen worden.

5.9. Doelstellingen en inspanningen

Onderwerp	Toelichting	Doelstelling 2024
Personeel		
Verzuim	<i>In het kader van duurzame inzetbaarheid zetten we blijvend in op het verminderen van verzuim. Dit doen we met gerichte acties, met name bij teams of aandachtsgebieden, waar het verzuim hoger is dan de gestelde norm.</i>	<i>5,5%, conform gemeentelijke verzuimnorm. Het verzuim bij gemeenten van dezelfde gemeentegrootteklasse bedroeg over 2022 6,5%.</i>
Informatie		
Beschikbaarheid van computers, programma's en netwerk	<i>Om onze doelen rondom dienstverlening, participatie, bedrijfsvoering en het nieuwe werken te halen, is het noodzakelijk dat we computers, programma's en netwerk steeds kunnen gebruiken.</i>	<i>De computers, programma's en het netwerk zijn voor 99,5% beschikbaar. Met uitzondering van vooraf gepland onderhoud.</i>
Juridisch advies		
Zorgvuldig juridische proces	<i>We handelen zorgvuldig, zoals de samenleving van ons verwacht en zorgen daarmee ook dat extra kosten worden voorkomen.</i>	<i>In elke juridische procedure (bezwaar, beroep, hoger beroep) geldt dat maximaal 20% gegrond wordt verklaard.</i>
Verminderen bezwaarprocedures	<i>Wij willen het aantal bezwaarschriften terugdringen door de kwaliteit van de primaire besluitvorming op inhoud te verbeteren en door het houden van informele gesprekken.</i>	<i>In minimaal 20% van de ingekomen bezwaarschriften voeren we informele gesprekken, waarbij we in minimaal 30% het geschil oplossen en de bezwaarprocedure stopt.</i>

Paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1. Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor de taken die zij door verbonden partijen laat uitvoeren. Het is daarom van belang de bijdrage van verbonden partijen aan de realisatie van de programma's en daarmee gepaard gaande risico's te kunnen beoordelen. In de programma's is beschreven hoe de verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de programma's. Om te kunnen sturen op hoe verbonden partijen bijdragen aan de realisatie van de programma's is ook de financiële positie van belang. In deze paragraaf is per verbonden partij vermeld op welke wijze de gemeente financieel en bestuurlijk is verbonden. Ook is opgenomen of er sprake is van risico's voor de gemeente waarvoor geen maatregelen bij de verbonden partij zijn getroffen, maar die wel van materiële betekenis zijn voor de financiële positie.

De 'Leidraad sturing en grip op verbonden partijen 2017' schetst de wijze waarop raad, college en ambtelijke organisatie – ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid – zorgen voor sturing en grip.

6.2. Gegevens per verbonden partij

Gemeenschappelijke regelingen	Soort regeling/rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Verwachte omvang financiële resultaat	Omvang risico's (i.r.t. weerstandvermogen)
Veiligheidsregio Hollands Midden (Leiden)	College - Openbaar lichaam	€ 1.947.947	1 collegelid 1 van 19 stemmen	01-01-2024: € 5.807.000 31-12-2024: € 5.548.000	01-01-2024: € 68.831.000 31-12-2024: € 72.676.000	€ 0	Het benodigde weerstandvermogen bedraagt in 2024 € 920.000. De beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 920.000. Huidige weerstandvermogen is 1 en daarmee toereikend.
HECHT (voorheen Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg) (Leiden)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 2.487.000	1 collegelid 2 stemmen	01-01-2024: € 4.044.000 31-12-2024: € 3.994.000	01-01-2024: € 46.514.000 31-12-2024: € 46.948.000	€ 0	Het weerstandvermogen van Hecht wordt bepaald door de omvang van de reserves. Het weerstandvermogen bedraagt in 2024 € 3.994.000. De risico's zijn bepaald op € 2.610.000. Huidige weerstandvermogen is 1,53 en daarmee toereikend.
Regio Midden-Holland (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 60.990	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2024: € 301.000 31-12-2024: € 301.000	01-01-2024: € 645.000 31-12-2024: € 645.000	€ 0	De Regio Midden-Holland beschikt over een weerstandscapaciteit van € 100.000, conform de hierover in het Algemeen Bestuur gemaakte afspraak.
Omgevingsdienst Midden-Holland (Gouda)	College - Openbaar lichaam	€ 1.776.854	2 collegeleden stemverhouding 16/183e	01-01-2024: € 2.280.000 31-12-2024: € 2.236.000	01-01-2024: € 10.225.000 31-12-2024: € 10.061.000	€ 0	Het Algemeen Bestuur van ODMH wenst een weerstandvermogen te hebben van 90% (verdeeld over 13% voor BWT en 31% voor milieu en overheadrisico's van in totaal 56%). De risico's bedragen € 1.531.515 en de weerstandscapaciteit is € 1.402.500. Het weerstandvermogen is 91,6% en daarmee toereikend.
Werkvoorzieningschap Promen (Gouda)	College - Openbaar lichaam	€ 2.112.000	1 collegelid	01-01-2024: € 3.442.000 31-12-2024: € 3.491.000	01-01-2024: € 6.458.000 31-12-2024: € 6.209.000	€ 0	De weerstandscapaciteit bedraagt in 2024 € 2.300.000. De bedrijfsrisico's zijn gekwantificeerd op € 2.400.000. Het weerstandvermogen is daarmee 96%.

Gemeenschappelijke regelingen	Soort regeling/ rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Verwachte omvang financiële resultaat	Omvang risico's (i.r.t. weerstandvermogen)
Streekarchief Midden-Holland (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 209.589	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2024: € 258.375 31-12-2024: € 282.364	01-01-2024: € 280.635 31-12-2024: € 289.060	€ 0	De risico's zijn gekwantificeerd op € 180.000 en de weerstandscapaciteit is € 109.675. Geconcludeerd kan worden dat de berekende aanwezige weerstandscapaciteit 60,9% van het gewenste weerstandvermogen bedraagt.
Grondbank RZG Zuidplas (Den Haag)	College - Openbaar lichaam	€ 0	2 collegeleden 10 leden, 2 leden per deelnemende gemeente	01-01-2024: € 0 31-12-2024: € 0	01-01-2024: € 0 31-12-2024: € 0	€ 0	Het weerstandvermogen van de Grondbank is nihil. Op grond van artikel 12, lid 2 van de Verordening Financieel Beleid en Beheer Grondbank RZG Zuidplas werden in het verleden jaarlijks de aangekochte gronden representatief getaxeerd. Op grond van de gemaakte afspraken in de Overeenkomsten is dit niet meer noodzakelijk. Op grond van de afspraken is de vermogenspositie van de Grondbank veiliggesteld. De verliesvoorziening is op grond van deze afspraken in 2021 ingelopen. In artikel 27 van de gemeenschappelijke regeling is de risicoverdeling van de deelnemers aan de Grondbank geregeld, waaronder 5% voor Waddinxveen. Per 31 december 2024 zal de Gemeenschappelijke Regeling beëindigd worden.
Groenalliantie Midden-Holland en omstreken (Gouda)	Gemengd - Openbaar lichaam	€ 248.200	2 collegeleden 2 van de 10 stemmen	01-01-2024: € 9.791.000 31-12-2024: € 9.633.000	01-01-2024: € 2.236.000 31-12-2024: € 2.349.000	€ 0	De gekwantificeerde risico bedragen € 1.200.000. De weerstandscapaciteit van Groenalliantie is € 2.500.000. Hiermee is het weerstandvermogen >2 en daarmee uitstekend te noemen.
Belastingssamenwerking Gouwe Rijnland (Leiden)	College - Openbaar lichaam	€ 609.640	1 collegelid 3,77% van het stemrecht	01-01-2024: € 782.000 31-12-2024: € 782.000	01-01-2023: € 5.675.000 31-12-2023: € 5.513.000	€ 0	Niet alle risico's zijn gekwantificeerd. Het totaal aan risico's in geld bedraagt € 750.000. Het weerstandvermogen is niet voldoende om al deze risico's indien ze tegelijk voordoen, te kunnen afdekken. Op grond van artikel 32 lid 4 van de Gemeenschappelijke regeling Belastingssamenwerking GouweRijnland zijn de deelnemers verplicht er zorg voor te dragen dat de BSGR te allen tijde beschikt over voldoende middelen om aan al zijn verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen. Dit betekent dat de deelnemers zelf maatregelen moeten treffen om eventuele risico's af te dekken.
Vennootschappen	Rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)	Eigen vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Vreemd vermogen aan begin en einde begrotingsjaar	Verwachte omvang financiële resultaat	Risico's (i.r.t. weerstandvermogen)

BNG Bank	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA. 17.823 aandelen	01-01-2022: € 5.062 mln. 31-12-2022: € 4.615 mln. (Bron: JR 2022)	01-01-2022: € 143.995 mln. 31-12-2022: € 107.459 mln. (Bron: JR 2022)	€ 300 mln. (Bron: JR 2022)	De bank heeft een laag risicoprofiel, hetgeen ook blijkt uit de ratings.
Oasen	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA 27 van de 748 aandelen	EV 31-12-2022: € 125.600 (Bron: JR 2022)	VV 31-12-2022: € 221.955 (Bron: JR 2022)		In 2022 is Oasen gaan werken volgens het, in december 2021 vastgestelde, integraal risicomanagementbeleid. Het integraal risicomanagementbeleid is gebaseerd op het RAVC (Risk Appetite Value Chain) vier kwadrantenmodel. Hiermee beschikt Oasen over een raamwerk dat past bij de organisatie. Risicomanagement is onderdeel van de planning- en control cyclus van Oasen. Per kwartaal wordt aan de directie en het managementteam, de auditcommissie en RvC gerapporteerd over risico's en het bestaan en werking van de beheersmaatregelen. Eén keer per jaar wordt aan de auditcommissie en RvC gerapporteerd over de opzet en werking van het risicomanagementsysteem waarbij eveneens wordt aangegeven of er verbeteringen zijn doorgevoerd.
Cyclus	N.V.	N.v.t.	1 collegelid in de AVA 5,5% van de aandelen	01-01-2024: € 10.562.00 31-12-2024: € 11.712.000	01-01-2024: € 22.633.000 31-12-2024: € 23.498.000	€ 1.988.000	Het College geeft Cyclus NV opdracht om het afval op te halen. Het College spreekt af dat Cyclus NV in Waddinxveen afval ophaalt. Voor 2023 spreken we met Cyclus nieuwe prijzen af voor het werk dat Cyclus doet. De kosten zijn gedekt door de afvalstoffenheffing.
Triangel	C.V./B.V.	N.v.t.	1 collegelid en 1 directielid in de AVA 50 % van de aandelen	CV begin: € 11.603.000 CV Einde: € 12.334.000 BV begin: € 18.000 BV einde: € 18.000	CV begin: € 18.691.000 CV Einde: € 19.279.000 BV begin: € 194.600 BV einde: € 193.000	Verwacht resultaat totale deelneming circa € 3 mln.	De GEM CV heeft zelf een uitgebreide risicoparagraaf. Daarnaast zijn in de gemeentelijke grondexploitatie gekwantificeerde risico's opgenomen.
Stichtingen en Verenigingen	Rechtsvorm	Financieel belang (omvang deelnemersbijdrage)	Bestuurlijk belang (vertegenwoordiging en stemverhouding in AB)			Verwachte omvang financiële resultaat	Risico's (i.r.t. weerstandsvermogen)
Stichting Greenport regio Boskoop	Stichting	€ 4.225	1 collegelid 1 stem per lid	01-01-2022: € 19.442 31-12-2022: € 24.079 (Bron: JR 2022)	01-01-2022: € 268.127 31-12-2022: € 237.702 (Bron: JR 2022)		Er zijn geen risico's. De stichting is als het ware een overlegorgaan.

Paragraaf 7 Grondbeleid

7.1. Inleiding

In deze paragraaf geven we een financieel totaalbeeld van de portefeuille van de Grondbedrijfsfunctie (GBf). Dit doen we op basis van de per 1 juli 2023 geactualiseerde grondexploitaties en recente beoordelingen van de lopende facilitaire projecten. De effecten van deze actualisaties hebben een directe invloed op de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfs-functie (ABG), de voorzieningen en de weerstandscapaciteit. In deze paragraaf grondbeleid wordt een verdere toelichting gegeven op de mutaties.

7.2. Visie en uitvoering grondbeleid in relatie tot doelstellingen uit programma's

Het grondbeleid van de gemeente is geen doel op zich, maar een middel om ruimtelijke doelstellingen te bereiken. In de Omgevingsvisie Waddinxveen 2025, beleidsnota's en bestemmingsplannen (vanaf 1-1-2024: het omgevingsplan) is vastgelegd hoe we ruimtelijk ontwikkelen. In het collegeprogramma 2022-2026 hebben we opgenomen dat we meer willen inzetten op actief grondbeleid. We zetten in op actief grondbeleid als dit strategisch gewenst is. Daar waar we geen grondpositie hebben en ontwikkeling wel gewenst is, blijven we gebruik maken van facilitair grondbeleid om onze ruimtelijke doelstellingen te halen. Daarnaast voert de gemeente grondbeleid uit via een deelname in verbonden partijen.

Facilitaire projecten

We geven bij facilitaire projecten de ruimte aan andere partijen om te ontwikkelen binnen de gestelde kaders. De aankoop en uitgifte van gronden wordt bij facilitair grondbeleid uitgevoerd voor rekening en risico door andere partijen. De invloed van de gemeente Waddinxveen loopt dan niet via het grondeigendom, maar via bestemmingsplannen (omgevingsplan), overeenkomsten en/of een exploitatieplan.

In de volgende tabel, tabel 1, zijn facilitaire projecten aangegeven die bij opmaak van deze paragraaf en begroting 2024-2027 in ontwikkeling zijn in de gemeente Waddinxveen. Deze facilitaire projecten lopen veelal door in 2024 en verder.

Tabel 1 Facilitaire projecten in ontwikkeling

R.6810 Locatie Postkantoor (Kerkweg Oost 161)	R.7809 Kerkweg-Oost 214-216	R.1804 Abr. Kroesweg 16	R.2812 Henegouwerweg 105 en 105a	R.3805 Businesspark Vredenburg fase 2
R.6811 Noordpark	R.9803 Noordeinde 74, 122a en 134	R.2801 Bredeweg achter 15,16,17	R.2813 Wilhelminakade 83	R.3806 Abraham Kroesweg 5
R.6812.1 Glasparel+ fase 2	R.9816 Zorgboerderij Noordkade 108	R.2802 Bredeweg 4	R.3801 Bloemendaalseweg 19bis	R.3807 Plasweg Hoevezone
R.6820 Noordeinde 65	R.9817 Kanaaldijk 6	R.2803 Kerkstraat 19-23	R3802 G. van Dort Kroonweg 1,3 en Plasweg 28	R.3808 Hoek Bredeweg - Piet Stuurmansweg
R.6824 Triangel Bovenwijks	R.0801 PostNL locatie	R.2805 Zuidelijke rondweg achter Akkeroord	R.3803 Noordeinde 61	R.3809 Noordkade
R.6825 Esdoornlaan 26	R.0806 Overslagweg-Truckparking	R.2811 Tweede bloksweg 54 b	R.3804 Zesde Tochtweg 2a	

Onderdeel Sleutelkwartier

De facilitaire projecten R.6810 Postkantoor (Kerkweg Oost 161), R.7809 Kerkweg-Oost 214-216 en R.0801 PostNL locatie zijn onderdeel van het overkoepelend project Sleutelkwartier.

Facilitair project R.3809 Noordkade & R.3805 Businesspark Vredenburg fase 2

Deze facilitaire projecten hebben een relatie met elkaar. Daarom wordt kort ingegaan waar deze relatie uit bestaat. Het project de Noordkade. Het is de bedoeling het huidige verouderde bedrijventerrein te (laten) transformeren naar woningbouw. Hiervoor is het noodzakelijk dat de huidige bedrijvigheid wordt verplaatst zodat de gronden vrijkomen voor deze herontwikkeling. Om dit te faciliteren heeft de gemeente een overeenkomst gesloten met de ontwikkelaar van businesspark Vredenburg fase 2. Deze overeenkomst houdt in dat de gemeente gronden koopt van deze ontwikkelaar die door de grondeigenaren van de Noordkade kunnen worden gekocht van de gemeente om zo de bedrijfsactiviteiten te verplaatsen van de Noordkade naar businesspark Vredenburg fase 2. Voor het project R.3809 Noordkade geldt dat er een krediet ter hoogte van € 200.000,- beschikbaar is gesteld. Dit krediet betreft een dekking uit de algemene middelen.

Actieve gemeentelijke projecten

Naast de bovengenoemde facilitaire projecten zijn ook projecten in ontwikkeling genomen die onder 100% regierol van de gemeente Waddinxveen worden ontwikkeld. Hierbij hebben wij een actieve rol waarbij we voor eigen rekening en risico ruimtelijke plannen ontwikkelen. Actief grondbeleid wordt alleen gevoerd indien dit van strategisch belang is voor de gemeente, in een dergelijk geval verwerven en ontwikkelen wij zelf de benodigde gronden.

Per 1 juli 2023 bestaan de volgende gemeentelijke actieve grondexploitaties: het Centrum, het Sleutelkwartier, Coenecoop III, 't Suyt fase II, De Dreef, Peter Zuidlaan en Park Triangel

Verbonden partijen

Naast facilitaire projecten en gemeentelijke grondexploitaties maken we binnen het GBf deel uit van een tweetal Verbonden Partijen. Verbonden Partijen zijn organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft.

De verbonden partijen zijn:

1. GEM CV Park Triangel
2. Grondbank RZG Zuidplas

Nota kostenverhaal

Nieuwe ontwikkelingen brengen kosten met zich mee. Daarom heeft de gemeente de 'Nota Kostenverhaal 2019' opgesteld. In deze nota is uiteengezet hoe om wordt gegaan met:

- Plankosten,
- Bovenplanse kosten
- Bijdragen voor ruimtelijke ontwikkelingen en
- Bijdragen aan bovenwijkse voorzieningen.

De Nota Kostenverhaal wordt in samenhang met de Nota Grondbeleid en de invoering van de Omgevingswet herzien (zie programma 3).

7.3. Prognose resultaten Grondbedrijfsfunctie

Portefeuillerisico

Voor de portefeuillebeheersing van de GBf is het noodzakelijk een inschatting te maken van de risico's die zich in de verschillende portefeuilleonderdelen en totale portefeuille kunnen voordoen. De risico's worden op het niveau van de gehele portefeuille alsmede op het niveau per onderdeel in beeld gebracht.

De belangrijkste risico's vloeien voort uit de woningbouwprogrammering versus de woningbehoefte-raming op langere termijn. De gemeente heeft een forse woningbouwprogrammering ten opzichte van de woningbehoefteraming die door de provincie Zuid-Holland is opgesteld. In de Regionale Agenda Wonen en de bijbehorende woningbouwprogrammering worden hier regionaal afspraken over gemaakt. De huidige projecten zijn allemaal afgestemd met de regio.

Prognoses per portefeuilleonderdeel

Bij het opstellen van de begroting en de jaarstukken worden de grondexploitatiebegrotingen geactualiseerd en de projecten facilitair grondbeleid tegen het licht gehouden, ook worden de resultaten en risico's bij de verbonden partijen beoordeeld. Hier wordt beoordeeld of de resultaten in financieel opzicht en qua voortgang moeten worden bijgesteld. In deze paragraaf worden de mutaties, voorzieningen en risico's per onderdeel beschreven.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan in welke mate we in staat zijn om nadelige gevolgen van niet-afgedekte risico's op te vangen. Ook is van belang te weten welke grootte de ABG moet hebben om de risico's in de portefeuille te kunnen dekken. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in beschikbare weerstandscapaciteit en benodigde weerstandscapaciteit.

De benodigde weerstandscapaciteit is het totaal van de financiële vertaling van alle project-specifieke en generieke (conjuncturele) risico's die in beeld zijn gebracht.

De beschikbare weerstandscapaciteit, de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfsfunctie (ABG), geeft aan in hoeverre de benodigde weerstandscapaciteit (risico's) hieruit gedekt kan worden.

In het volgende schema is de weerstandscapaciteit van de GBf weergegeven. De stand van de ABG minus de risico's geeft het weerstandsvermogen weer.

Tabel 2 Stand weerstandscapaciteit

	Begroting 2023-2026	Jaarrekening 2022	Begroting 2024-2027
ABG	2.504	3.532	2.512
Risico's Actief Grondbeleid	6.167	4.619	4.879
Weerstandscapaciteit	-3.663	-1.087	-2.367

Bedragen x € 1.000

Weerstandsvermogen

Ná vaststelling van de begroting 2024 - 2027 door de gemeenteraad bedraagt de geprognosticeerde beschikbare weerstandscapaciteit (het saldo van de Algemene Bedrijfsreserve Grondbedrijfsfunctie (ABG) ná aftrek van eventuele generieke en project specifieke risico's) per 1 januari 2027 circa € 2,5 miljoen.

De risico's in de grondexploitatie projecten bedraagt € 4,9 miljoen. Het tekort op de weerstandscapaciteit van de grondbedrijfsfunctie wordt gecompenseerd door een overschot bij de algemene dienst. Zie hiervoor paragraaf 2.

7.4. Actief Grondbeleid

Parameters

Jaarlijks worden de grondexploitaties bij jaarrekening en begroting geactualiseerd. Dit betekent dat de grondexploitaties marktconform worden gemaakt zodat we in staat zijn de te verwachten investeringen te kunnen doen.

Ook wordt opnieuw gekeken naar de te verwachten opbrengsten als tegenhanger van de te verwachten investeringen.

Om de investeringen en opbrengsten in de toekomstige jaren vanaf 1-1-2023 op peil te houden worden deze bedragen geïndexeerd (Tabel 3 Parameters per 1-1-2023 Investerings). De toe te passen indexatie betreft een percentage welke "parameters" worden genoemd. De toe te passen parameters zijn indexcijfers voor kosten- en opbrengststijging, rentekosten en -opbrengsten en de verplicht te hanteren discontovoet (voorschrift Commissie Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)).

Ten aanzien van de te verwachten investeringen is met name gekeken naar de nog te investeren budgetten van eventueel te verwerven gronden, plan- en overige kosten vanaf 1-1-2023. Ook is beoordeeld of de beschikbare budgetten voor de te verwachten civieltechnische kosten voldoende aanwezig zijn om de te verwachten werken te kunnen uitvoeren.

Met betrekking tot de opbrengsten zijn in de rekentechnische uitgangspunten 2023 de te hanteren grondprijzen opgenomen die zijn verwerkt in de actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties per 1-1-2023. Dit percentage wordt de komende jaren in de actualisatie structureel op 2% voorzien (Zie tabel 4 Parameters per 1-1-2023 Grondopbrengsten).

Bij actualisatie van de gemeentelijke grondexploitaties wordt rekening gehouden met de volgende parameters:

Jaarlijks worden de grondexploitaties bij jaarrekening en begroting geactualiseerd. Dit betekent dat de grondexploitaties

Tabel 3 Parameters per 1-1-2023 investeringen

	Totaal beeld parameters	2023	2024	2025 en verder
1	Verwerving, civiele kosten en plankosten	4,00%	3,00%	2,00%
2	Rente over de te verwachten kosten en opbrengsten (o.b.v. BBV richtlijnen)	1,75%	1,75%	1,75%
3	Opbrengsten woningbouw en bedrijventerreinen	2,00%	2,00%	2,00%
4	Discontovoet ten behoeve van netto contant maken van de eindwaarde per 1-1-2023 conform BBV- regelgeving	2,00%	2,00%	2,00%

Tabel 4 Parameters per 1-1-2023 Grondopbrengsten

	Opbrengstensoort	2023	2024	2025 en verder
1.1	Woningbouw vrije sector	3%	3%	2%
1.2	Woningbouw sociaal*	0%	0%	0%
2	Bedrijven	3%	2%	2%

De te hanteren parameters zijn begin 2023 door ons college van burgemeester & wethouders vastgesteld via het document "Rekentechnische uitgangspunten ten behoeve van actualisatie Grondexploitaties gemeente Waddinxveen per 1-1-2023" en verwerkt in alle gemeentelijk te actualiseren grondexploitatiebegrotingen per 1-1-2023.

Voor een nadere analyse, onderbouwing en detaillering van bovengenoemde parameters en te hanteren grondprijzen per 1-1-2023 verwijzen wij naar de "NT01.v02 20230307 1815 Advies parameters Waddinxveen 2023 ev".

Mutaties

Algemeen

Het doorberekende rentepercentage voor actief grondbeleid is 1,75% zoals ook in tabel 3 hiervoor is opgenomen. Dit percentage is gerelateerd aan het percentage van de vreemd vermogen portefeuille.

De gehanteerde jaarlijkse kostenindexatie is aangepast naar 4,0% voor 2023 als gevolg van de inflatie op bouwmaterialen van het kostenniveau in de GWW-sector in 2023. De verwachting is dat de stijging zal afvlakken vanaf 2024 (3%) en naar 2% voor 2025 en verder. Vanwege de instabiele marktomstandigheden worden deze indexen scherper in de gaten gehouden.

Centrum

In het centrum worden er de komende jaren nog twee deellocaties uitgegeven: het appartementencomplex fase 1b (Waddix) en fase 2.

Voor fase 1 b loopt de bestemmingsplanprocedure. Voor fase twee is het onzeker of het beoogde uitgifte jaar 2025 haalbaar is. Hier wordt komende periode verder over gesproken met de ontwikkelaar. Voor nu is het beoogde uitgifte jaar verschoven naar 2026 waardoor de einddatum van de GREX ook een jaar opschuift.

Het totaal financieel resultaat van de grondexploitatiebegroting Centrum betreft circa € 5.822.000 (eindwaarde per 31-12-2027) negatief/ nadelig. Bij de administratieve afsluiting (2027) van de grondexploitatie dient de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 742.000, alsnog via een resultaatbestemming plaats te vinden. Gezien het feit dat er sprake is van een negatief resultaat, komt deze bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen ten laste van de ABG

Coenecoop III

Kavel 20 is in de eerste helft van 2023 geleverd. Naar verwachting zullen de laatste 2 kavels (kavel 7 en kavel 8) in de tweede helft van 2023 worden geleverd. De optanten hebben hun plannen al uitgewerkt, deze worden beoordeeld door het ODMH. De civieltechnische werkzaamheden worden uitgevoerd in relatie tot de verkoop van de kavels.

De kostenstijging 2022 in de Grond- Weg- en Waterbouw-sector (GWW) was hoog. De resterende budgetten zijn opnieuw geraamd op basis van de huidige inzichten.

In de huidige situatie is vanuit de gebruikers aangegeven dat er mobiliteitsknelpunten zijn. Na verkoop van alle kavels en ingebruikname van de gerealiseerde bedrijfspanden wordt beoordeeld of er aanvullende maatregelen getroffen moeten worden voor het oplossen van deze knelpunten.

Het totaal financiële resultaat van de grondexploitatie Coenecoop III bedraagt € 488.000 (eindwaarde per 31-12-2024) positief. Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 283.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

't Suyt Fase II

In de eerste helft van 2023 is het bestemmingsplan onherroepelijk van kracht geworden. De uitvoeringskosten zijn op basis van het inrichtingsplan recentelijk geraamd. De te verwachten grondopbrengsten van vrije sector woningtypes zijn naar boven bijgesteld. De opbrengsten zaten er in het verleden behoudend in en zijn naar boven bijgesteld. Daarnaast is de looptijd van de exploitatie met een jaar verlengd als gevolg van de langere beroepsprocedure van het bestemmingsplan. Tot slot is de fasering van uitgifte gebaseerd op het uitgifteplan 2023.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project 't Suyt fase 2 bedraagt circa € 2.626.000,- positief (eindwaarde per 31 december 2027). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 896.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

Op Dreef

In juni 2021 is de grondexploitatie voor Op Dreef vastgesteld. Er wordt een voorstel voorbereid om de gronden later uit te geven en de huidige gebouwen van het Coenecoop College en de sporthal te blijven exploiteren. Omdat dit nu het meest realistische scenario is, is dit verwerkt in de grondexploitatie van de begroting 2024-2027.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project Op Dreef bedraagt circa € 485.000,- positief (eindwaarde per 31 december 2029). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, van circa € 452.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

Gemeentelijk deel Park Triangel

Bij een voorspoedige voortgang zou de afronding van de gehele bouwlocatie kunnen plaatsvinden in het jaar 2028. Het resultaat van Park Triangel is op eindwaarde nu bepaald op een bedrag van € 14.430.000,-. Hierbij is uitgegaan van een financiële en administratieve afronding ultimo 2028. Ten opzichte van de jaarrekening 2022 is het resultaat op eindwaarde toegenomen met name door de aanpassing van de fasering van de afname van de gronden en aangepaste rente.

Sleutelkwartier

Binnen de exploitatie wordt voorzien in de bouw van circa 186 woningen, ten opzichte van 2022 is een verdichting doorgevoerd van 63 woningen in het Sleutelkwartier (in de Passage). De grondexploitatie bestaat uit zeven deelexploitaties, per deelloot wordt een doorkijk gegeven voor 2023:

- Overall (plankosten en hoofdinfrastructuur): In 2022 zijn er fors meer plankosten gemaakt dan vooraf begroot, dit komt mede door de extra inzet om de verdichting in De Passage mogelijk te maken. De nog resterende plankosten zijn geactualiseerd. Daarnaast is sprake geweest van forse kostenstijgingen (GWV) in 2022, de ramingen zijn hierop aangepast.
- Locatie 3 Oude gemeentehuis: Op het moment dat het bestemmingsplan onherroepelijk wordt, wordt gestart met de bouw van de woningen. Het budget voor bouw- en woonrijp maken was niet toereikend genoeg en is opgehoogd. Het definitieve benodigde budget is nog niet helder. In september 2023 worden hier nieuwe civiele ramingen voor gemaakt.
- Locatie 4 Kerkweg oost 222: In 2022 is gestart met de bouw van de woningen. De woningen zijn opgeleverd.
- Locatie 6 Beukenhof: In 2021 is gestart met de bestemmingsplanprocedure, in 2023 wordt deze afgerond. De start bouw van de woningen is naar verwachting in 2024.
- Locatie 7/8/9 Passage: In 2022 is gestart met het opstellen van het bestemmingsplan. Daarnaast is met een raadsbesluit in 2022 besloten om het gebied fors te verdichten (65 woningen extra). Het nu opgenomen programma sluit aan op het stedenbouwkundig plan. De hieruit voortkomende opbrengsten en extra kosten zijn verwerkt in de grondexploitatie.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project Sleutelkwartier bedraagt circa € 7.328.000 negatief (op eindwaarde per 31 december 2026). Bij administratieve afsluiting (2026) van de grondexploitatie dient de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 107.000, alsnog via een resultaatbestemming plaats te vinden. Gezien het feit dat er sprake is van een negatief resultaat, komt deze bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen ten laste van de ABG.

Peter Zuidlaan

In 2022 is de grondexploitatie voor Peter Zuidlaan vastgesteld. Vervolgens is gestart met de voorbereidende werkzaamheden.

Het financieel resultaat van de grondexploitatie van project Peter Zuidlaan bedraagt circa € 46.000 positief (eindwaarde per 31 december 2026). Bij beëindiging en financieel administratief afsluiten van de grondexploitatie vindt de bijdrage aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen, groot circa € 29.000 ten laste van dit financieel resultaat, alsnog via een resultaatbestemming plaats.

Overzicht boekwaarde, exclusief winstneming actieve grondexploitaties

Tabel 5 Boekwaarde per 31-12-2022 (Bedragen x € 1.000)

Project	Boekwaarde excl. Winstneming t/m 31-12-2022	V/N	Winstneming t/m 2021*)	Winstneming 2022*)	Winstneming totaal t/m 2022*)	Boekwaarde ná winstneming t/m 31-12-2022	V/N
Centrum	10.043	N	0	0	0	10.043	N
Sleutelkwartier	5.322	N	0	0	0	5.322	N
Coenecoop III	374	V	399	-35	364	10	V
Triangel gemeente	7.166	V	8.163	2.457	10.620	3.454	N
't Suyt fase II	5.279	N	0	0	0	5.279	N
De Dreef	316	N	0	0	0	316	N
Peter Zuidlaan	44	N	0	0	0	44	N
Totaal	13.464	N	8.562	2.422	10.984	24.448	N

*) afgerond

Hierna treft u de tabellen 6 aan waarbij de grex per 1-1-2023 (begroting 2024-2027) wordt vergeleken met de gegevens van de grex bij opmaak jaarrekening 2022.

Tabel 6 Eindwaarde (Bedragen x € 1.000)

Project	Begroting 2024 – 2027			Jaarrekening 2022			Verschil		Eindwaarde begroting 2024-2027	
	Saldo contante waarde per 01-01-2023	V/N	Eind datum	Saldo contante waarde per 01-01-2023	V/N	Eind datum	Saldo contante waarde	V/N	Resultaat op eindwaarde	V/N
Centrum	5.273	N	2024	5.222	N	2026	51	N	5.822	N
Sleutelkwartier	6.770	N	2026	6.740	N	2026	30	N	7.328	N
Coenecoop III	469	V	2024	469	V	2024	0	V	488	V
Triangel gemeente	13.003	V	2028	13.003	V	2028	0	V	14.430	V
't Suyt fase II	2.378	V	2027	2.401	V	2027	23	N	2.626	V
De Dreef	422	V	2029	507	V	2028	85	N	485	V
Peter Zuidlaan	43	V	2026	34	V	2026	9	V	46	V
Totaal	4.272	V		4.452	V		180	N	4.925	V

Tussentijdse winstneming

In de Notitie Grondexploitatie 2016 van het BBV welke in augustus 2019 geactualiseerd, is aangegeven op welke wijze rekening gehouden moet worden met tussentijds winst nemen bij positieve grondexploitatiecomplexen.

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode (POC-methode): voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd moet tussentijds naar rato van de voortgang van de grondexploitatie winst worden genomen. Hiervoor moet het resultaat op de grondexploitatie wel op betrouwbare wijze kunnen worden ingeschat. Dit is mogelijk wanneer het waarschijnlijk is dat de economische voordelen die aan het project zijn verbonden naar de gemeente zullen toevloeien.

Voor de grondexploitaties binnen de gemeente Waddinxveen zijn de navolgende tussentijdse winsten genomen tot en met jaarrekening 2022 (zie tabel 7):

Tabel 7 Tussentijdse winstneming (Bedragen x € 1.000)

Project	Cumulatieve winstneming tot en met 31/12/2021*)	Vermeerdering winstneming in 2022 (de winstneming in het jaar 2022*)	Cumulatieve winstneming 31/12/2022 (zie ook tabel 5)*)
Centrum	0	0	0
Sleutelkwartier	0	0	0
Coenecoop III	399	-35	364
Triangel gemeente	8.163	2.457	10.620
't Suyt fase II	0	0	0
De Dreef	0	0	0
Totaal	8.562	2.422	10.984

*) afgerond

Voorzieningen en risico's

Vanuit het BBV bestaat de verplichting om voorzieningen te treffen voor grondexploitaties met een geprognostiseerd verlies. Bij de projecten van de gemeente Waddinxveen geldt dit voor de grondexploitatie Centrum (circa € 5,8 mln.) en voor Sleutelkwartier (circa € 7,3 mln.). De verliesvoorziening van € 13,0 mln. op eindwaarde bij de actualisatie jaarrekening 2022 is verhoogd naar € 13,1 mln. op eindwaarde respectievelijk 2026.

Bij de projecten actief grondbeleid maken we onderscheid in generieke (conjuncturele) risico's en project specifieke risico's. De risico's in de grondexploitaties Centrum en Coenecoop zijn gelijk gebleven, Bij de projecten 't Suyt fase 2, Dreef en Peter Zuidlaan is een aanvullend risico opgenomen m.b.t. de grondwaarde van de middeldure huurwoningen. In totaliteit nemen de risico's t.o.v. de jaarrekening 2022 toe met ca. € 260 K.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 zijn gemeenten conform de "Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen" verplicht om vennootschapsbelasting (Vpb) te betalen over winstgevendende activiteiten. Gemeenten zijn onder de nieuwe wet in principe Vpb-plichtig voor alle werkzaamheden, die als ondernemingsactiviteit kunnen worden aangemerkt. De getallen geven een indicatie aan van de te verwachten Vpb-last hetgeen aangemerkt kan worden als een voorlopig te betalen bedrag in het kader van de vigerende wetgeving Vpb.

Bij opmaak van deze paragraaf 7 Grondbeleid voor de jaarrekening 2022 is een definitieve aangifte gedaan voor de boekjaren t/m 2020. De onderstaande tabel is exclusief het aandeel van de Vpb druk van de C.V. Triangel (Vpb transparant).

Tabel 8 Vennootschapsbelasting (Bedragen x € 1.000)

Boekjaar	2023	2024	2025	2026	2027
Vpb	0	0	0	0	0

Vanuit de berekende voorlopige getallen op basis van de laatst gehanteerde uitgangspunten van de fiscus is te zien dat conform de laatste berekeningen over de periode 2017 t/m 2022 geen Vpb verschuldigd zal zijn. Dit is thans gebaseerd op de voorlopige verwachtingen en keuze in uitgangspunten.

7.5. Facilitair Grondbeleid

Mutaties

Conform de richtlijnen van de commissie BBV dienen alle kosten die bij facilitaire projecten worden gemaakt en welke niet kunnen worden verhaald direct te worden afgeboekt. Op het moment dat er aanvullende kosten gemaakt worden, dienen deze in het jaar dat ze worden gemaakt ten laste te worden gebracht van de ABG.

Dit is het saldo van projectverliezen en voordelige projectresultaten.

Cijfermatige samenvatting voorzieningen en risico's

In dit hoofdstuk laten wij de totalen zien voor de voorzieningen en de risico's. Eventuele mutaties zijn eerder in de paragraaf toegelicht.

Voorzieningen

Tabel 9 Voorzieningenoverzicht (Bedragen x € 1.000)

Portefeuilleonderdeel	Begroting 2024 - 2027*)	Jaarrekening 2022*)	Verschil*)
Actief Grondbeleid voorzieningen	13.150	12.949	201
Actief Grondbeleid risico's	4.879	4.619	260
Totaal	18.029	17.568	461

*) afgerond

Paragraaf 8 Duurzaamheid (klimaatactie en biodiversiteit)

8.1. Concrete maatregelen, met aandacht voor haalbaarheid en betaalbaarheid

We lezen het dagelijks in de krant: de groeiende wereldbevolking en het snel toenemende verbruik van grondstoffen stellen ons voor enorme uitdagingen. Deze uitdagingen ontstaan doordat economische groei, verdeling van welvaart en de toenemende druk op onze ecosystemen niet in balans zijn. We leven op 'te grote voet'. De ontwikkeling van de mensheid is de afgelopen eeuw ten koste gegaan van natuur en milieu. Ook Waddinxveen wil bijdragen aan de omslag naar een samenleving die beter in balans is.

We doen dit door over te gaan op andere vormen van energie en warmte (de energietransitie, waaronder de warmtetransitie) en aan een overgang naar hergebruik van grondstoffen (circulaire economie). En door rekening te houden met de verandering van ons klimaat (klimaatadaptatie) en onze natuur te herstellen (biodiversiteitsherstel). Dit noemen we de 4 transities.

Op 26 januari 2022 heeft de raad het document "Koers naar Duurzaam Waddinxveen – (her)verbinden met de natuur" vastgesteld. In dit document bespreken we de opgave waar we in Waddinxveen voor staan. We beginnen hoog-over en vertalen het naar onze eigen gemeente. Het koersdocument is daarmee de basis voor het Collegeprogramma 2022 – 2026 en hoe het uitwerkt in de Programmabegroting.

De missie voor de duurzaamheidskoers is: Waddinxveen wordt **uiterlijk in 2050 een circulaire en groene gemeente met schone energie** waarbij we gelijktijdig blijven doorwerken aan het behoud en versterken van een goede sociale basis. **In 2030 zijn we op de helft van deze opgave en overgang.**

8.2. Hoe gaan we met de duurzaamheidstransitie om?

De 4 transities zijn 1

Een transitie is een blijvende verandering van de maatschappij. De transities op het gebied van warmte en energie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en grondstoffengebruik zijn ingrijpend voor iedereen. De 4 transities zijn 1 grote overgang. De veranderingen zijn niet alleen technisch. Ze gaan vooral over veranderingen in de samenleving. Zo draait het bij energie niet alleen om de vervanging van aardgas voor schone energie. De opwekking van energie door nieuwe bronnen, zoals zon en wind, nemen meer ruimte in beslag dan nu. Deze zitten op daken van huizen, bedrijven, in weilanden of groenstroken. Zo krijgen inwoners direct te maken met de energievoorziening. Maatschappelijke overgangen zijn nauwelijks stuurbaar, maar wel beïnvloedbaar. Vanuit de gemeente kijken we hoe we de gewenste richting op gaan en waar nodig versterken. Dat kan met subsidies, verordeningen, vergunningen, bestemmingsplannen, inkoop- en aanbestedingsbeleid of aanvullend beleid.

Als we voor 1 van de transities aan de slag gaan, kijken we ook naar de mogelijkheden voor de andere transities. We nemen hier de mogelijkheden voor inwoners en bedrijven mee. Zo kunnen we bij een reconstructie van een straat of een buurtaanpak voor schone energie, ook meteen in gesprek met de inwoners over de tegels in hun eigen tuin.

Iedereen moet kunnen meedoen

De gevolgen zijn niet voor iedereen gelijk. Sommige inwoners of buurten zijn meer kwetsbaar of hebben minder voordeel bij kansen. We willen deze overgang op een rechtvaardige wijze, haalbaar en betaalbaar, laten plaatsvinden. Zo kan iedereen meedoen.

Natuurlijke momenten benutten

We gebruiken bij al ons handelen de duurzaamheidsopgaven als basis. En we zorgen voor bewuste besluitvorming door ervoor te zorgen dat college- en raadsvoorstellen inzicht bieden in de effecten van het voorstel op de duurzaamheidskoers. De duurzaamheidsopgaven gaan we verwerken in onze werkprocessen van gebiedsontwikkeling en gebiedsreconstructie.

Voor inwoners, bedrijven en de gemeente, zijn er diverse natuurlijke momenten waarvan we gebruik kunnen maken om een verandering te realiseren. Dat zijn momenten waarop we iets nieuws aanschaffen, verhuizen, onze woning onderhouden, enz. Deze momenten kunnen en moeten we benutten.

Groeiende beweging als sleutel

De 4 transities raken iedereen. De 4 transities zijn niet alleen technische transities, maar bovenal sociale transities. We moeten allemaal ons gedrag aanpassen. We hebben iedereen nodig. Een maatschappelijke verandering begint altijd bij diegenen die het willen en die ervoor openstaan. En start vaak al lang voordat we het een transitie noemen. In het klimaatakkoord (2019) heeft de gemeente de regierol gekregen bij de energietransitie om het proces op gang te brengen en te houden. Maar er wordt ook bewust ingezet op participatie. Inzichten uit de klimaatpsychologie en gedragsbeïnvloeding leren dat we inwoners een stem moeten geven en hun mening moeten meewegen. We moeten inwoners informeren, maar ook inspireren, stimuleren en bovenal: helpen bij en zichtbaar maken van wat inwoners en bedrijven nu al kunnen doen. We willen een beweging in gang zetten waarbij meer inwoners en ondernemers gaan meedoen en zij ook elkaar gaan helpen. Om alle inwoners betrokken te krijgen bij de transities werken we de in de duurzaamheidskoers aangehaalde aanpak 'bouwen aan de beweging' verder uit. Transities gaan niet vanzelf en kennen veel onzekerheden. We ontwikkelen stapsgewijs een instrument om de voortgang te volgen (monitoring). We blijven in gesprek met de gemeenteraad of wij en de samenleving verder komen in de transities. Periodiek beoordelen we of de gekozen rol nog het beste past.

8.3. Prioriteiten tot 2030; focus deze raadsperiode

Alle wettelijke en (inter)nationale doelen hebben 2050 als eindpunt. Het jaar 2030 ligt al dichterbij in de toekomst en dat jaar wordt voor veel (inter)nationale acties als tussendoel gebruikt. De belangrijkste prioriteiten tot 2030 zijn als volgt. Het zijn ook de onderwerpen waarop we ons focussen tot 2026. In de programma's is opgenomen wat we hiervoor gaan doen.

Circulaire economie

- Kennisontwikkeling en kennis delen
- Circulaire gebiedsontwikkeling en circulair bouwen
- Circulaire verdienmodellen op en tussen bedrijventerreinen in Waddinxveen en in de regio
- Circulair leven

Energietransitie

- Verduurzamen van de glastuinbouw
- Opwekken van schone energie
- Stimuleren van schone mobiliteit
- Energiebesparing realiseren
- Aardgas vrij maken van woningen

Klimaatadaptatie

- Bepalen en oplossen van de meest kwetsbare situaties in de openbare ruimte en bij individuele inwoners en ondernemers/bedrijventerreinen
- Onttegenen en vergroenen van woningen en daken
- Beleid maken voor Klimaatadaptief bouwen en deze toepassen

Biodiversiteit

- Onttegenen en vergroenen van woningen en daken
- Verbinden van stukjes natuur (inclusief tuinen) tot grotere natuureenheden
- (Beleid voor en toepassen van) Natuur inclusief bouwen
- Bomen planten; bomen leggen CO2 vast, houden water vast, helpen hittestress te voorkomen en zuiveren de lucht

Overall

- Door participatie en communicatie de transities op gang krijgen
- Ervoor zorgen dat er meer koplopers en ambassadeurs voor duurzaamheid komen.

8.4. Wat doen we voor de 4 transities

We doen overkoepelend een aantal werkzaamheden voor de 4 transities.

We borgen en verbeteren continu een aantal interventies die al zijn ingezet

We gebruiken bij al ons handelen de duurzaamheidsopgaven als basis. En we zorgen voor bewuste besluitvorming door ervoor te zorgen dat college- en raadsvoorstellen inzicht bieden in de effecten van het voorstel op de duurzaamheidskoers. De duurzaamheidsopgaven gaan we verwerken in onze werkprocessen van gebiedsontwikkeling en gebiedsreconstructie.

We bouwen verder aan de beweging

De 4 transities zijn niet alleen technische transities, maar bovenal sociale transities. Om alle inwoners betrokken te krijgen bij de transities werken we de in de duurzaamheidskoers aangehaalde aanpak 'bouwen aan de beweging' verder uit. We verwerken dat in de diverse initiatieven genoemd in Programma 3 en 4. Zo moet het aantal actief betrokken inwoners bij de 4 transities blijven groeien.

We monitoren integraal de voortgang en organiseren een jaarlijks transitiegesprek met de gemeenteraad

Transities gaan niet vanzelf en kennen veel onzekerheden. We ontwikkelen stapsgewijs een instrument om de voortgang te volgen (monitoring). We blijven in gesprek met de gemeenteraad of wij en de samenleving verder komen in de transities. Periodiek beoordelen we of de gekozen rol nog het beste past.

In de verschillende programma's voeren we werkzaamheden uit

- We helpen inwoners die de transities niet kunnen betalen (programma 1)
- We verduurzamen ons vastgoed (programma 2)
- We gaan verder met de energietransitie (programma 3)
- We gaan verder met klimaatadaptatie en biodiversiteit (programma 3 en 4)
- We zetten de circulaire economie in beweging bij inwoners en ondernemers (programma 3)

8.5. Financiële gevolgen

In bijlage 1 Nieuw beleid in deze Programmabegroting kunt u ook de financiële gevolgen van de duurzaamheidskoers volgen en in welk programma ze terug te vinden zijn.

Financiële begroting

Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten

	Lasten						Baten						Saldo					
	Reke- ning 2022	Begro- ting 2023 (na wijz.)	Begro- ting 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Begro- ting 2027	Reke- ning 2022	Begro- ting 2023 (na wijz.)	Begro- ting 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Begro- ting 2027	Reke- ning 2022	Begro- ting 2023 (na wijz.)	Begro- ting 2024	Begro- ting 2025	Begro- ting 2026	Begro- ting 2027
Programma's																		
1 Juiste zorg voor iedereen	-30.142	-30.057	-29.828	-28.811	-28.610	-28.590	6.159	6.340	5.896	5.896	6.114	6.106	-23.983	-23.716	-23.932	-22.915	-22.496	-22.483
2 Ruimte voor iedereen	-10.083	-12.543	-14.265	-14.346	-14.879	-15.281	2.752	3.330	2.935	2.966	2.877	2.493	-7.330	-9.213	-11.330	-11.380	-12.002	-12.788
3 Groeiende gemeente	-26.232	-20.731	-21.292	-29.220	-27.795	-23.637	25.471	14.865	16.762	25.248	23.352	20.462	-761	-5.866	-4.530	-3.972	-4.443	-3.175
4 Aantrekkelijke gemeente	-13.802	-15.517	-17.110	-17.023	-17.228	-17.359	8.942	9.186	10.016	10.091	10.166	10.235	-4.860	-6.331	-7.094	-6.932	-7.062	-7.124
5 Slagvaardige gemeente	-7.533	-6.170	-6.907	-6.892	-7.011	-6.980	4.068	617	754	754	754	754	-3.466	-5.553	-6.153	-6.138	-6.258	-6.226
Totaal van de programma's	-87.792	-85.017	-89.401	-96.291	-95.523	-91.847	47.392	34.338	36.363	44.955	43.263	40.051	-40.400	-50.679	-53.038	-51.336	-52.260	-51.797
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien																		
6.1 Lokale heffingen	-421	-457	-527	-527	-527	-527	9.374	9.038	9.038	9.038	9.038	9.038	8.952	8.581	8.511	8.511	8.511	8.511
6.2 Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0	55.550	56.316	60.948	60.638	55.765	55.025	55.550	56.316	60.948	60.638	55.765	55.025
6.3 Treasury, aandelen en dividend	-1.751	-1.868	-2.764	-2.836	-2.937	-2.930	2.073	2.440	3.126	3.300	3.423	3.220	322	572	362	464	486	290
6.4 Ov alg dekkingsmiddelen en onvoorzien	-144	-442	-2.139	-2.624	-2.618	-2.601	62	0	0	0	0	0	-83	-442	-2.139	-2.624	-2.618	-2.601
6.5 Overhead	-10.590	-12.063	-10.910	-10.919	-10.764	-10.736	223	0	0	0	0	0	-10.367	-12.063	-10.910	-10.919	-10.764	-10.736
6.6 Vennootschapsbelasting	180	-15	-15	-15	-15	-15	0	0	0	0	0	0	180	-15	-15	-15	-15	-15
Totaal Alg. dekkingsmidd/ onvoorzien	-12.727	-14.846	-16.355	-16.922	-16.861	-16.809	67.281	67.795	73.112	72.977	68.227	67.283	54.554	52.949	56.757	56.055	51.366	50.474
Totaal (vóór winstbestemming)	-100.519	-99.863	-105.756	-113.213	-112.384	-108.656	114.673	102.133	109.475	117.932	111.490	107.334	14.154	2.270	3.719	4.719	-894	-1.322
	Stortingen						onttrekkingen						Saldo					
Mutaties in reserves:																		
1 Juiste zorg voor iedereen	-825	0	0	0	0	0	186	184	294	107	0	0	-639	184	294	107	0	0
2 Ruimte voor iedereen	-576	-14.187	-2.898	-3.452	-25	-25	1.721	13.390	2.417	2.551	2.222	2.823	1.145	-797	-481	-901	2.197	2.798
3 Groeiende gemeente	-7.729	-5.605	-4.087	-6.094	-1.642	-4.337	3.885	4.777	2.649	4.289	672	2.624	-3.843	-828	-1.438	-1.805	-970	-1.713
4 Aantrekkelijke gemeente	-2.455	-1.650	0	0	0	0	2.873	1.945	409	255	200	144	418	295	409	255	200	144
5 Slagvaardige gemeente	-19	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-19	0	0	0	0	0
6.2 Algemene uitkering	0	0	0	0	0	0	319	0	0	0	0	0	319	0	0	0	0	0
6.4 Ov alg dekkingsmiddelen en onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.5 Overhead	0	0	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0	13	0	0	0	0	0
6.6 Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties in reserves	-11.604	-21.442	-6.985	-9.545	-1.667	-4.362	8.997	20.297	5.769	7.202	3.094	5.591	-2.607	-1.146	-1.216	-2.343	1.427	1.229
Saldo na winstbestemming	-112.122	-121.305	-112.741	-122.759	-114.051	-113.018	123.670	122.430	115.245	125.135	114.583	112.925	11.547	1.125	2.503	2.376	533	-93

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Inleiding

De Programmabegroting 2024 – 2027 is de tweede begroting in deze raads-/collegeperiode. Bijvoorbeeld over de groei van de maatschappelijke voorzieningen door groei van de gemeente hebben we op dit moment nog geen inzicht in de incidentele en structurele financiële gevolgen. Daarnaast zijn er andere onzekerheden en risico's die we in het Voorwoord van deze begroting beschrijven.

Volgens ons collegeprogramma 2022 – 2026 is een structureel en reëel evenwichtig sluitende (meerjaren)begroting het voornaamste uitgangspunt voor het financieel beleid.

Onze gemeente blijft voor het jaar 2024 op basis van deze begroting ongewijzigd onder 'repressief toezicht' van de financieel toezichthouder, de Provincie Zuid-Holland. Bij deze vorm van toezicht is geen goedkeuring van raadsbesluiten met financiële gevolgen door de provincie nodig.

Begrotingsuitgangspunten 2024 - 2027

Statische begroting 2025 - 2027

De begroting 2024 – 2027 is evenals voorgaande jaren een zogenaamde statische begroting voor de jaren 2025 - 2027. Dit betekent dat we alleen voor het begrotingsjaar 2024 de structurele gevolgen van prijs-, loonontwikkeling en groei van de gemeente verwerken. Dit naar de inzichten tijdens de samenstelling van deze begroting. De jaren 2025 – 2027, inclusief de algemene uitkering, ramen we dus in constante prijzen/lonen en zonder groei.

Algemene uitkering

De ramingen van de baten algemene uitkering hebben we gebaseerd op de Meicirculaire 2023 en de op dat moment bekende areaal gegevens. Dit inclusief onze verwachting van het aantal woningen en inwoners per 1 januari 2024. Over de gevolgen van deze circulaire voor de begrotingsjaren 2023 – 2027 hebben we de raad in een memo bij de 1e Burap 2023 geïnformeerd.

Inflatoire ontwikkelingen 2024

Volgens het collegeprogramma nemen we jaarlijks in de begroting realistisch onderbouwde ramingen op voor prijs-, loonontwikkeling en groei van de gemeente. Voor het opvangen van de verwachte prijs- en loonontwikkeling 2024 is de structurele bijdrage inflatoire ontwikkeling 2024 in de Meicirculaire 2023, in afwijking van voorgaande begrotingen, niet meer toereikend. De bijdrage in de meicirculaire voor 2024 structureel gemiddeld zo'n € 1.150.000 (circa 50%).

• Prijsontwikkeling 2024 volgens Meicirculaire 2023

De verwachte prijsontwikkeling 2023 is gebaseerd op de verwachte ontwikkeling van de Nationale consumentenprijsindex (cpi) in de Meicirculaire 2023. We nemen een structurele stelpost prijsontwikkeling voor 2024 in deze begroting op van € 1.421.000.

• Loonontwikkeling 2024 volgens Meicirculaire 2023

De huidige cao gemeenten loopt tot 1 januari 2024. Daarom is de verwachte loonontwikkeling 2024 gebaseerd op de verwachte ontwikkeling van de Loonvoet sector overheid in de Meicirculaire 2023. We nemen een structurele stelpost loonontwikkeling voor 2024 in deze begroting op van € 867.000.

• Subsidies

Het college heeft besloten om de indexering 2024 die normaliter van subsidies voor de looncomponent als compensatie voor gestegen loonkosten (en loongerelateerde kosten) die een gevolg zijn van cao-afspraken eenmalig aan te passen. Voor 2024 wordt de indexering gecompenseerd voor zowel loon- en prijscomponent. Voor de bepaling van de hoogte van deze indexering sluiten we aan bij de Nationale consumentenprijsindex. De indexering voor 2023 wordt incidenteel verwerkt in de 2e Burap 2023 en niet zoals gebruikelijk in de 1e Burap van dat jaar. Er is deze begroting rekening gehouden met de structurele gevolgen voor 2023 en 2024 van in totaal € 327.000. Deze zijn toegevoegd aan de stelpost prijsontwikkeling 2024.

Verbonden partijen

De ramingen voor de verbonden partijen, waaronder gemeenschappelijke regelingen, hebben we gebaseerd op de begrotingen 2024 – 2027 van deze partijen. Hierbij is voor een aantal gemeenschappelijke regelingen in het samenwerkingsgebied Hollands-Midden een financiële kaderstelling voor de prijs- en loonontwikkeling 2024 als uitgangspunt vastgesteld. Dit betreft de volgende gemeenschappelijke regelingen:

- Veiligheidsregio Hollands-Midden (VRHM);
- Regio Midden-Holland;
- Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH);
- Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (RDOG) en
- Belasting samenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR).

De begrotingen 2024 – 2027 van de verbonden partijen zijn in de raad van 31 mei 2023 voorzien van zienswijzen. Deze begrotingen zijn vervolgens door de besturen van de verbonden partijen vastgesteld. De gevolgen van de loon- en prijsontwikkeling 2024 in deze begrotingen zijn vanaf 2024 € 469.000 per jaar. Deze hebben we in deze begroting gedekt uit de in het voorgaande toegelichte stelpost prijsontwikkeling 2024. Overige ontwikkelingen zijn verwerkt in de saldi van deze begroting.

Groei en formatie

We zien het aantal woningen en inwoners van onze gemeente hard groeien. Dit heeft gevolgen voor de formatie voor de uitvoering van de bestaande taken. Daarom hebben we in deze begroting een bijstelling van de formatie voor deze taken opgenomen van per saldo +/- 2,03 formatieplaats met ingang van 2024. Dit geeft een toename van de lasten vanaf 2024 van € 184.000 per jaar. Dit is exclusief de bijstelling van de raming voor opleidingskosten.

Beheerplannen (onderhoud kapitaalgoederen)

De in deze begroting opgenomen financiële gegevens van de beheerplannen hebben we gebaseerd op de door de raad vastgestelde beheerplannen voor onder andere openbare ruimte en gemeentelijk vastgoed. Zoals eerder toegelicht groeit onze gemeente hard. Dit is zichtbaar in de groei van de gemeentegegevens en de baten algemene uitkering. Maar ook onder andere in de groei van de te onderhouden arealen in het kader van het beheerplan openbare ruimte. In de volgende bijstelling van de beheerplannen openbare ruimte zullen de structurele financiële gevolgen hiervan zichtbaar worden. We hebben net als voorgaand jaar aansluiting gezocht bij de ontwikkeling van het bijbehorende (oude) cluster in de algemene uitkering. In deze begroting hebben we op basis hiervan een structurele stelpost areaaluitbreiding openbare ruimte van € 228.000 voor 2024 opgenomen.

Onvoorzien

In het kader van de ombuigingen in de begroting 2020 – 2023 is deze stelpost m.i.v. 2020 gesteld op € 1 per jaar voor de gehele gemeente.

Precariobelasting

De overgangstermijn voor de afschaffing van de precariobelasting voor nutsnetwerken is in 2017 verkort van 10 naar 5 jaar. Gemeenten mochten tot uiterlijk 1 januari 2022 nog precariobelasting op nutsnetwerken heffen. We hebben deze precariobelasting in volledige omvang tot en met het begrotingsjaar 2021 geheven, waarbij niet meer is geïndexeerd. Met ingang van 2017 is van de opbrengst precariobelasting jaarlijks cumulatief 10% gestort in een Reserve afbouw precariobelasting. Dus 2017 10% oplopend naar 50% in 2021. Deze reservering valt in periode 2022 - 2026 cumulatief dalend met 10% vrij, dus 2022 50% aflopend naar 10% in 2026. Hiermee is toch een overgangstermijn van 10 jaar gerealiseerd in de begroting.

Nieuw beleid

Het in de begroting opgenomen nieuw beleid 2024 – 2027 is nagenoeg volledig gebaseerd op ons collegeprogramma 2022 – 2026, inclusief de hierin opgenomen wettelijke en onvermijdelijke ontwikkelingen. De dekking voor de structurele gevolgen van het nieuw beleid komt uit:

- de groei van de algemene uitkering door groei van de gemeente (voor zover niet ingezet voor hiermee samenhangende lasten bestaand beleid) en
- de reële groei van de accressen van de algemene uitkering

De financiële gevolgen van het incidenteel nieuw beleid 2024 – 2026 hebben we in deze begroting gedekt uit structurele begrotingsoverschotten.

Duurzaamheidskoers

In onze collegeprogramma 2022 – 2026 staat dat we overgedragen en/of uitgebreide taken 'voor zover' mogelijk incidenteel in de (meerjaren)begroting opnemen. Dit zolang de financiële ondersteuning vanuit het rijk niet structureel is.

Door het rijk zijn in de Meicirculaire 2023 voor 2024 en volgende jaren geen structurele middelen opgenomen die bijdragen aan de realisatie van de duurzaamheidskoers. Daarom hebben we bij de verwerking van de financiële gevolgen in deze begroting gekozen voor een terughoudende toekomstbestendige aanpak. Wel hebben we u in de 1e burap 2023 gemeld dat er incidentele middelen zijn toegekend t/m 2025.

Toelichting saldi 2024 - 2027

In onderstaande tabel geven we inzicht in de aanpassingen ten opzichte van de saldi zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024 – 2027 na wijziging:

Toelichting saldi 2024 - 2027	2024		2025		2026		2027	
Vertreksaldi Programmabegroting 2023 - 2026 tot en met raad 8 juli 2023	1.109	V	1.187	V	226	V	-1.397	V
<i>1e Burap 2023</i>								
- Algemene uitkering / Decembecirculaire 2022	164	V	168	V	157	V	150	V
- Algemene uitkering / Meicirculaire 2023	1.801	V	1.755	V	1.043	V	2.391	V
- Overig	-1.141	N	-1.020	N	-974	N	-1.041	N
<i>Inflatoire ontwikkelingen 2024</i>								
- Prijsontwikkeling 2024	-1.748	N	-1.748	N	-1.748	N	-1.748	N
- Loonontwikkeling 2024	-867	N	-867	N	-867	N	-867	N
- Algemene uitkering / Meicirculaire 2023	2.414	V	2.408	V	2.351	V	2.337	V
Areaaluitbreiding 2024 woningen + inwoners								
- <i>Beheerplannen openbare ruimte areaaluitbreiding 2024</i>	-228	N	-231	N	-219	N	-211	N
- Algemene uitkering / Meicirculaire 2023	1.060	V	1.074	V	1.015	V	978	V
Verbonden partijen								
- Begrotingen 2024 - 2027	-338	N	-271	N	-235	N	-235	N
Groei en formatie								
- Bijstelling formatie door areaaluitbreiding (incl. opleidingskosten)	-106	N	-111	N	-108	N	-274	N
<i>Kapitaallasten incl. renteomslag + financieringstekort</i>								
- Kapitaallasten	510	V	6	V	-142	N	-96	N
- <i>Financieringstekort</i>	172	V	109	V	140	V	183	V
<i>Grondbedrijf - Rente</i>								
- <i>Actualisatie MPG</i>	37	V	-13	N	-13	N	0	
- Rente - Actualisatie MPG	1	V	106	V	94	V	-125	N
- Actualisatie Nota kostenverhaal	19	V	9	V	-15	N	-24	N
<i>Kostendekkende tarieven</i>								
- Afval	178	V	178	V	178	V	178	V
- Riolering	21	V	39	V	35	V	110	V
- Begraafplaatsen	10	V	10	V	10	V	3	V
Overigen								
- Actualisatie legesopbrengsten	40	V	40	V	40	V	40	V
- Burgerpeiling	-15	N	15	V	0		15	V
- Stelposten vervallen	11	V	26	V	26	V	26	V
- Overig	23	V	6	V	6	V	-21	N
Saldi Programmabegroting 2024 - 2027 bestaand beleid	3.128	V	2.876	V	999	V	373	V
<i>Nieuw beleid 2024 - 2027</i>								
- Overig - Structureel	-541	N	-466	N	-466	N	-466	N
- Overig - Incidenteel	-84	N	-34	N	0		0	
Nieuw beleid 2024 - 2027	-625	N	-500	N	-466	N	-466	N
Saldi Programmabegroting 2024 - 2027 inclusief nieuw beleid	2.503	V	2.376	V	533	V	-93	N

Bedragen * € 1.000,-

Waarvan:

	2024		2025		2026		2027	
Saldi incidentele lasten en baten	-3.339	N	-3.200	N	-195	N	-274	N

Bedragen * € 1.000,-

De incidentele baten en lasten zijn gespecificeerd in de toelichting op de staat van incidentele baten en lasten van deze begroting.

	2024		2025		2026		2027	
Saldi structurele lasten en baten	5.842	V	5.575	V	728	V	181	V

Bedragen * € 1.000,-

Saldi Programmabegroting 2024 – 2027 bestaand beleid

Vertrekpunt voor de samenstelling van deze begroting is de Programmabegroting 2023 – 2026. Deze is aangevuld met de besluitvorming met financiële gevolgen van de raad tot en met de raadsvergadering van 8 juli 2023.

De 1e Burap 2023 is op 20 september 2023 vastgesteld door de raad. De gevolgen voor de jaren 2024 – 2027 hebben we in deze begroting verwerkt.

In deze begroting hebben we de kapitaallasten (afschrijving en rente) samenhangend met het meerjareninvesteringsprogramma (zie Bijlage 2 van deze begroting) en de rentelasten samenhangend met de financieringsbehoefte bijgesteld naar de laatste inzichten.

Saldi Programmabegroting 2024 – 2027 incl. nieuw beleid

Voor een toelichting op het nieuw beleid 2024 – 2027 verwijzen we naar de programma's en het onderdeel algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien van deze begroting. Verwezen wordt ook naar de voorgaande Begrotingsuitgangspunten 2024 - 2027, onderdeel nieuw beleid.

Een samenvatting van de financiële gevolgen nieuw beleid hebben we opgenomen in de Bijlage 1 van deze begroting.

Dit geeft de volgende saldi:

	2024		2025		2026		2027	
Saldi Programmabegroting 2024 - 2027 inclusief nieuw beleid	2.503	V	2.376	V	533	V	-93	N

Bedragen * € 1.000,-

EMU-saldo

		2023	2024	2025	2026	2027
1	Exploitatiesaldo voor toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserve	2.270	3.719	4.719	-894	-1.322
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	4.826	7.670	8.102	8.819	9.470
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	2.232	1.692	1.624	-5.875	-4.341
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	-50.802	-20.397	-23.573	-6.949	-8.862
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0
6	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw- en woonrijpmaken en dergelijke	-5.650	-8.571	-12.117	-12.400	-10.026
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	10.116	11.900	22.236	19.089	11.146
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	-2.008	-1.986	-1.998	-2.060	-1.902
10	Lasten in verband met transacties met derden die niet via de exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de andere genoemde posten	0	0	0	0	0
11	Boekwinst bij verkoop van effecten	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	-39.017	-5.973	-1.008	-270	-5.839

Staat van incidentele baten en lasten

Staat van incidentele baten en lasten

	Begroting 2023 (na wijz.)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2023 (na wijz.)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2023 (na wijz.)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
<i>Programma's</i>															
1 Juiste zorg voor iedereen	-100	-214	-114	0	0	319	12	12	0	0	219	-202	-102	0	0
2 Ruimte voor iedereen	-1.366	-326	-326	-243	0	934	473	473	384	0	-432	146	146	141	0
3 Groeiende gemeente	-15.250	-14.915	-22.863	-21.416	-11.800	13.954	15.875	24.378	22.482	13.771	-1.296	959	1.516	1.065	1.971
4 Aantrekkelijke gemeente	-641	-243	0	0	0	186	0	0	0	0	-454	-243	0	0	0
5 Slagvaardige gemeente	-43	-10	-10	0	0	0	0	0	0	0	-43	-10	-10	0	0
Totaal van de programma's	-17.399	-15.708	-23.313	-21.659	-11.800	15.393	16.359	24.863	22.866	13.771	-2.006	652	1.550	1.207	1.971
<i>Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien</i>															
6.1 Lokale heffingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.2 Algemene uitkering	0	0	0	0	0	59	59	60	60	0	59	59	60	60	0
6.3 Treasury, aandelen en dividend	0	-267	-270	-298	-341	0	427	410	301	126	0	160	140	3	-216
6.4 Ov alg dekkingsmiddelen en onvoorzien	0	-24	-13	-8	0	0	0	0	0	0	0	-24	-13	-8	0
6.5 Overhead	-681	-652	-211	-178	0	0	0	0	0	0	-681	-652	-211	-178	0
6.6 Vennootschapsbelasting	-10	-10	-10	-10	-10	0	0	0	0	0	-10	-10	-10	-10	-10
Totaal Alg. dekkingsmidd/onvoorzien	-691	-953	-505	-494	-351	59	486	470	361	126	-632	-467	-35	-133	-226
Totaal (vóór winstbestemming)	-18.090	-16.661	-23.818	-22.153	-12.151	15.452	16.845	25.333	23.227	13.897	-2.638	184	1.515	1.074	1.746
	Storingen					Onttrekkingen					Saldo				
Mutaties in reserves:															
1 Juiste zorg voor iedereen	0	0	0	0	0	0	294	107	0	0	0	294	107	0	0
2 Ruimte voor iedereen	-14.212	-2.898	-3.452	-25	-25	12.331	480	634	7	0	-1.881	-2.418	-2.818	-18	-25
3 Groeiende gemeente	-5.605	-4.087	-6.094	-1.642	-4.337	4.730	2.589	4.089	390	2.342	-875	-1.498	-2.004	-1.251	-1.995
4 Aantrekkelijke gemeente	-1.650	0	0	0	0	1.711	99	0	0	0	61	99	0	0	0
5 Slagvaardige gemeente	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6 Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties in reserves	-21.467	-6.985	-9.545	-1.667	-4.362	18.772	3.462	4.830	397	2.342	-2.695	-3.523	-4.715	-1.269	-2.020
Saldo na winstbestemming	-39.557	-23.646	-33.363	-23.820	-16.513	34.224	20.307	30.164	23.624	16.239	-5.333	-3.339	-3.200	-195	-274

Toelichting op het overzicht van incidentele baten en lasten

Programma 1 Juiste zorg voor iedereen

SPUK Breed 2023-2026

Vanuit het Rijk is de Brede SPUK-regeling beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis (Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)) voor de jaren 2023 tot en met 2026. De bijdrage aan dit programma bedraagt € 12.000.

Lokale ontwikkelingen jeugdzorg

Door het tijdelijk inzetten van een extra fte, willen we de samenwerking met GI's intensiveren en als gemeente meer betrokken raken bij deze kinderen/jeugdigen. De kosten bedragen € 100.000 en dit wordt ten laste van de Egalisatiereserve Sociaal Domein gebracht.

Sturen op kosten

Voor het opzetten en implementeren van deze programmatische wijze van werken is in 2024 en 2025 € 102.000 beschikbaar en ten laste gebracht van de Egalisatiereserve Sociaal Domein.

Caseloadverlaging

Ten behoeve van caseloadverlaging wordt in 2024 € 82.000 ten laste van de Egalisatiereserve Sociaal Domein gebracht.

Programma 2 Ruimte voor iedereen

SPUK Breed 2023-2026

Vanuit het Rijk is de Brede SPUK-regeling beschikbaar gesteld voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis (Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)) voor de jaren 2023 tot en met 2026. De bijdrage op dit programma bedraagt € 327.000 (rijksbijdrage € 473.000).

Reserve zwembad

Aan de reserve zwembad wordt in 2024 een bedrag van € 2,4 miljoen toegevoegd (2025: € 2,8 miljoen).

Vorming afschrijvingsreserves

In 2024 wordt er tlv de algemene reserve een afschrijvingsreserve ingesteld t.b.v. investering Wingerd 2 (€ 473.000). In 2025 wordt een afschrijvingsreserve gevormd voor renovatie sporthal De Duikelaar (€ 627.000). Zie voor meer informatie paragraaf 3.

Programma 3 Groeiende gemeente

Grondexploitatie

In dit programma zitten diverse grondexploitatie. Grondexploitatie zijn per definitie incidenteel.

Verkeersknelpunt Brugweg

We gaan verder aan de slag met het gebied tussen Gouwe en Reeuwijk-Dorp. Voor het begeleiden van het traject rondom problematiek in het gebied tussen de Gouwe en Reeuwijk-Dorp gaan wij een projectleider inhuren. Incidenteel is voor de jaren 2024 tot en met 2026 € 60.000 nodig. Deze projectleider stelt het plan van aanpak op voor de haalbaarheid van de geïnventariseerde maatregelen uit het verkeersonderzoek.

Vorbereidingsfase Startbuurt (GVPH)

Voor het project voorbereidingsfase Startbuurt (GVPH) is voor de jaren 2024 t/m 2026 € 293.000 beschikbaar.

Verduurzamen energievoorziening glastuinbouw Zuidplaspolder

In 2024 en 2025 is in ieder jaar € 75.000 begroot voor de energietransitie glastuinbouw Zuidplaspolder. Het opstellen van nieuw beleid beschouwen we als incidentele lasten.

Regionale Energie Strategie

In 2024 en 2025 is in ieder jaar € 50.000 begroot voor het opstellen van een Regionale Energie Strategie. Dit geld is bedoeld voor de opstartfase en staat los van de structureel aangevraagde fte's. Het opstellen van nieuw beleid zien wij als incidentele lasten.

Inzicht ondergronds ruimtebeslag

In 2024 begroten wij € 50.000 voor een onderzoek naar de ondergrondse infrastructuur. Onderzoeken beschouwen wij als incidentele lasten.

Opstellen beleid duurzaamheidsvraagstukken

In 2024 begroten we € 75.000 voor het opstellen van beleid voor duurzaamheidsvraagstukken. Het eenmalig opstellen van beleid beschouwen wij als incidentele lasten.

Ondersteuning subsidiemogelijkheden

In 2024 en 2025 begroten wij ieder jaar € 20.000 voor het organiseren van een goed subsidieproces. Dit zal stoppen na 31-12-2025. Er is dus sprake van concrete onvoorwaardelijke einddatum, waardoor deze post als incidenteel is geoormerkt.

Onderzoek naar droogte, sociale risico's

In de jaren 2024, 2025 en 2026 is voor genoemd onderzoek jaarlijks een bedrag opgenomen van € 30.000.

Actualiseren transitievisie warmte

In 2024 en 2025 is voor het actualiseren van de transitievisie jaarlijks een bedrag opgenomen van € 118.000.

Duurzame vervoerswijze

In 2024 is € 25.000 begroot voor het opstellen van een duurzame vervoerswijze. Het opstellen van nieuw beleid beschouwen wij als incidentele lasten.

A12 Corridor

In 2024 is € 20.000 begroot voor de samenwerkingsovereenkomst logistieke hotspot A12 corridor. De overeenkomst loopt na 2024 af en daarom worden deze lasten als incidenteel geoormerkt.

Implementatie omgevingswet

In 2024 is nog eenmalig € 51.000 begroot voor de lasten van implementatie van de omgevingswet.

Programma 4 Aantrekkelijke gemeente

Parkeerknelpunten centrum

In 2024 is er eenmalig € 105.000 voor het oplossen van parkeerknelpunten rondom het centrum. Dit betreft eenmalige kosten en die beschouwen wij als incidenteel.

Visie natuur- en recreatiegebieden

In 2024 is € 118.000 begroot voor het opstellen van een visie op natuur- en recreatiegebieden. Het opstellen van beleidsvisies beschouwen wij als incidentele lasten.

Integraal recreatieplan

In samenwerking met regiogemeenten stellen we in 2024 een Integraal Recreatieplan op. De focus ligt daarbij op het verbinden van de omliggende natuur- en recreatiegebieden. Als het kan fysiek en anders via bijvoorbeeld routes of bewegwijzering. De bijdrage bedraagt € 20.000.

Integraal beheerplan openbare ruimte

Bij vaststelling van het integraal beheerplan is besloten om in 2024 een bedrag van € 99.000 tlv de reserve fysieke leefomgeving te brengen.

Programma 5 Slagvaardige gemeente

Pilot kinderborgemeester

Voor het opzetten en begeleiden van de kinderpacticatie (kinderborgemeester en kindercomité) is incidenteel tot en met 2025 per jaar budget nodig. Het jaarlijks budget bedraagt € 10.000.

6: Overige dekkingsmiddelen en onvoorzien

Formatie en bijbehorende lasten

Omdat er op dit moment veel taken op ons af komen, zijn er een aantal tijdelijke fte's opgenomen in de streefformatie. Er is hierbij steeds sprake van een concrete onvoorwaardelijke einddatum, waardoor deze posten als incidenteel zijn geoormerkt. Ook hier bijbehorende lasten zoals een tijdelijke stijging van de kantoorkosten zijn geoormerkt als incidenteel.

Circulair inkopen borgen

We verstrekken een opdracht aan een adviesbureau dat medewerkers ondersteunt en begeleidt bij het uitvoeren van aanbestedingen op circulaire wijze. Op deze manier wordt circulair inkopen in het inkoop- en aanbestedingsproces verder geborgd. Voor 2024 en 2025 is een bedrag van € 26.000 opgenomen.

Verduurzaming catering en voedsel

We verstrekken een opdracht aan een adviesbureau dat ons begeleidt en ondersteunt bij het bereiken van een duurzame catering. Resultaat is dat er aangetoond kan worden op welke wijze en hoeveel verduurzaming er is bereikt. Voor 2024 en 2025 is een bedrag van € 8.000 opgenomen.

Uiteenzetting van de financiële positie

Totaaloverzicht

	2022	2023	2024	2025	2026	2027
ACTIVA						
Vaste activa						
- Immateriële vaste activa	162	152	142	132	122	111
- Materiële vaste activa	124.897	170.784	183.520	199.002	197.142	196.545
- Financiële vaste activa	5.939	5.925	5.925	5.925	5.925	5.925
Vlottende activa						
Vorraden						
- Onderhanden werk	24.849	21.170	9.089	1.413	-10.960	-15.868
- Overige grond- en hulpstoffen	1	0	0	0	0	0
Overige/overlopende activa	30.608	13.810	13.810	13.810	13.810	13.810
Totaal activa	186.456	211.841	212.486	220.282	206.039	200.523
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen/Reserves	70.112	82.805	84.020	86.363	84.936	83.708
Saldo baten/lasten (vanaf 2023 cumulatief)	11.547	0	0	0	0	0
Voorzieningen	21.325	21.443	21.149	21.108	13.173	6.929
Vaste schulden langer of gelijk aan 1 jaar	73.337	69.729	69.354	61.979	61.604	61.229
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden korter dan 1 jaar	3.215	3.209	3.209	3.209	3.209	3.209
Overige/overlopende passiva	6.921	7.538	7.538	7.538	7.538	7.538
Totaal passiva	186.456	184.724	185.270	180.197	170.460	162.613
Saldo financieringstekort	0	27.117	27.216	40.085	35.579	37.910

Bedragen * € 1.000,-

De uitgangspunten, die bij het samenstellen van deze begroting zijn gehanteerd, hebben we in het onderdeel Toelichting op overzicht van baten en lasten van deze begroting vermeld.

De verwachte ontwikkelingen in de financiële positie lichten we hierna op hoofdlijnen toe.

Vaste activa

In het verloop van de post vaste activa zijn de investeringen volgens het Meerjareninvesteringsprogramma 2024 – 2027 opgenomen. De veranderingen zijn het saldo van de jaarlijkse vermeerderingen wegens investeringen en de verminderingen wegens afschrijvingen. Deze veranderingen worden hierna op hoofdlijnen toegelicht.

Immateriële vaste activa

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Bijdrage in activa van derden	162	152	142	132	122	111
Kosten van onderzoek en ontwikkeling actief	0	0	0	0	0	0
Totaal	162	152	142	132	122	111

Bedragen * € 1.000,-

De bijdrage aan tennis- en padelvereniging De Gouwe Smash wordt in 30 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

Volgens het BBV worden de materiële vaste activa onderscheiden naar investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Investeringen hebben een economisch nut als ze verhandelbaar zijn en/of kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.

De samenstelling van de materiële vaste activa en het meerjarig verloop wordt hierna op hoofdlijnen toegelicht.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Gronden en terreinen	10.792	15.240	15.207	15.207	15.207	15.207
Woonruimten	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsgebouwen	49.617	62.362	66.656	71.561	68.043	63.697
Grond-, weg- en waterbouwk. werken economisch nut	31.075	37.860	38.614	39.555	40.433	41.247
Grond-, weg- en waterbouwk. werken maatschappelijk nut	24.045	38.235	43.965	49.946	52.025	55.620
Vervoermiddelen	1.229	1.238	1.087	1.143	1.238	1.846
Machines, installaties c.a.	8.138	15.849	17.991	21.590	20.196	18.928
Totaal	124.897	170.784	183.520	199.002	197.142	196.545

Bedragen * € 1.000,-

Nieuwe investeringen

De groei van de materiële vaste activa is voornamelijk een gevolg van:

- de actualisatie bijdrage Bovenwijkse voorzieningen en actualisatie Nota kostenverhaal;
- de actualisatie van Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed;
- het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed 2020 - 2023
- het Gemeentelijk waterplan 2021 – 2025;
- het Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) 2021 – 2024;
- renovatie sporthal De Duikelaar en renovatie sportzaal Wingerd 2.

De investeringen voor de begrotingsjaren 2024 – 2027 hebben we inzichtelijk gemaakt in Bijlage 2 -Meerjareninvesteringsprogramma 2024 – 2027.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn in de periode 2024 – 2027 circa € 7,7 miljoen in 2024 oplopend naar circa € 9,5 miljoen in 2027. Daarna dalen de kapitaallasten.

Financiële vaste activa

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen	5.115	5.115	5.115	5.115	5.115	5.115
Kapitaalverstrekking aan overige verbonden partijen	53	53	53	53	53	53
Overige langlopende geldleningen	771	757	757	757	757	757
Totaal	5.939	5.925	5.925	5.925	5.925	5.925

Bedragen * € 1.000,-

Deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen

In de vergadering van 17 februari 2010 heeft de raad, voor de realisatie van de nieuwbouwwijk Triangel, ingestemd met de oprichting van GEM Beheer B.V., een gemeentelijke participatie B.V. (de Commanditair B.V.) en GEM Triangel C.V. en de inbreng van een bedrag van respectievelijk € 9.000, € 18.000 en € 5 miljoen als eigen vermogen (werkelijke inbreng € 4,9 miljoen). Daarnaast is er sprake van de gemeentelijke deelname in het aandelenkapitaal van Cyclus NV en de NV Bank Nederlandse Gemeenten.

Overige langlopende geldleningen

Hieronder zijn de zogenaamde starters- en blijversleningen opgenomen en een lening aan de Islamitische Stichting Waddinxveen. Deze lening wordt in 10 jaar afgelost.

Viottende activa

Vorraden

Onder de voorraden worden alleen nog de bouwgronden in exploitatie opgenomen.

De ontwikkeling van de bouwgronden in exploitatie tot en met 2027 zijn gebaseerd op de bijgestelde grondexploitaties volgens het Meerjarenprogramma Grondbedrijfsfunctie (MPG) 2023 – 2027. Dit MPG is toegelicht als onderdeel van de Paragraaf 7 – Grondbeleid van deze begroting.

De samenstelling van de voorraden en het verloop van de boekwaarden ziet er als volgt uit:

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Onderhanden werk						
- Bouwgronden in exploitatie	13.472	21.170	9.089	1.413	-10.960	-15.868
Overige grond- en hulpstoffen	1	0	0	0	0	0
Totaal	13.473	21.170	9.089	1.413	-10.960	-15.868

Bedragen x € 1.000

Overlopende activa/nog te ontvangen bedragen

Voor de overige overlopende activa is een gemiddelde genomen over de afgelopen 3 jaren. Bedrag 2022 is inclusief saldo schatkistbankieren.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Overige overlopende activa	30.608	13.810	13.810	13.810	13.810	13.810
Totaal	30.608	13.810	13.810	13.810	13.810	13.810

Bedragen x € 1.000

Vaste passiva

Eigen vermogen/Reserves

Zoals vastgelegd in de Financiële verordening 2023 gemeente Waddinxveen wordt alleen rente aan de Reserve bovenwijkse voorzieningen toegevoegd.

De reserves maken onderdeel uit van het eigen vermogen van de gemeente.

Volgens het BBV worden de reserves onderscheiden in:

- de algemene reserve en
- bestemmingsreserves.

De algemene reserve is een reserve zonder bestemming en daardoor in beginsel vrij aanwendbaar door de raad.

De bestemmingsreserves zijn reserves waaraan door raad in een specifiek besluit een bepaalde bestemming is gegeven. De aanwending van bestemmingsreserves is wel in die zin vrijblijvend, dat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending c.q. bestemming. Bestemmingsreserves met een bijzonder karakter zijn hierbij de afschrijvingsreserves en de egalisereserves.

Het saldo van de reserves, inclusief het rekeningssaldo 2022, bedraagt per ultimo 2022 € 81,7 miljoen. In meerjarenperspectief worden de mutaties in de reserves, exclusief de geraamde begrotingsaldi, als volgt weergegeven:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo	81.659	82.805	84.020	86.363	84.936
+/- Bijdragen t.l.v. programma's c.a.	21.442	6.985	9.545	1.667	4.362
-/- Bijdragen t.g.v. programma's c.a.	-20.297	-5.769	-7.202	-3.094	-5.591
Eindsaldo	82.805	84.020	86.363	84.936	83.708

Bedragen x € 1.000

Het eindsaldo bestaat uit:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene reserves algemene dienst	18.497	18.023	17.397	17.397	17.397
Algemene reserve grondbedrijfsfunctie	3.927	3.669	3.461	3.254	2.512
Totaal algemene reserves	22.424	21.693	20.858	20.650	19.908
Bestemmingsreserves:					
- Egalisatiereserves	5.152	4.781	4.674	4.674	4.674
- Afschrijvingsreserves	41.899	42.253	44.338	41.714	40.086
- Overige bestemmingsreserves	13.329	15.294	16.494	17.899	19.039
Totaal	82.805	84.020	86.363	84.936	83.708

Bedragen x € 1.000

De bijdragen t.l.v. en t.g.v. programma's zijn op hoofdlijnen nader toegelicht in de financiële toelichting in de programma's en algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien. In Bijlage 5 is het verloop van alle reserves van 2024 tot en met 2027 inzichtelijk gemaakt, inclusief een toelichting per reserve op de doelstelling, de voeding, de looptijd en het plafond.

Saldo baten en lasten

De begrotingssaldi 2023 – 2027 zijn voor 2023 toegelicht in de 1e Burap 2023 en voor 2024 – 2027 in het onderdeel Toelichting op overzicht van baten en lasten in deze begroting.

Voorzieningen

Het beleid met betrekking tot de voorzieningen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen.

De voorzieningen maken door hun aard onderdeel uit van het vreemd vermogen van de gemeente. In de nota worden de voorzieningen verdeeld in:

- Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten);
- Onderhoudsvoorzieningen (voorzieningen die strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten bij beheerplannen);
- Egalisatievoorzieningen (voorzieningen die zorgen voor een gelijkmatige tarievenopbouw);
- Verliesvoorzieningen (voorzieningen voor verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten) en
- Arbeidsgerelateerde voorzieningen.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen worden niet gedaan.

Het saldo van de voorzieningen bedraagt per ultimo 2022 € 20,9 miljoen. In meerjarenperspectief worden de mutaties in de voorzieningen als volgt weergegeven.

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo	20.922	21.443	21.149	21.108	13.173
+/- Stortingen	2.851	2.119	2.119	2.119	2.119
-/- Onttrekkingen	-2.330	-2.413	-2.160	-10.054	-8.362
Eindsaldo	21.443	21.149	21.108	13.173	6.929

Bedragen x € 1.000

De stortingen hebben voornamelijk betrekking op:

- het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed 2020 – 2023 en
- het Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) 2021 – 2024.

De onttrekkingen hebben voornamelijk betrekking op:

- het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) gemeentelijk vastgoed 2020 – 2023;
- het Integraal beheerplan openbare ruimte (IBOR) 2021 – 2024;
- de egalisatievoorzieningen tarieven rioolrechten, afvalstoffenheffing en begraaftplaatsen en
- de vrijval van de verliesvoorziening nadelig resultaat GREX Sleutelkwartier in 2026 en GREX Centrum in 2027.

Het eindsaldo bestaat uit:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen	3.127	3.140	3.154	3.168	3.181
Onderhoudsvoorzieningen	2.295	2.414	2.521	2.566	2.769
Verliesvoorzieningen	13.246	13.246	13.246	5.822	0
Egalisatievoorzieningen	2.677	2.250	2.088	1.519	880
Arbeidsgerelateerde kosten	99	99	99	99	99
Totaal	21.443	21.149	21.108	13.173	6.929

Bedragen x € 1.000

In Bijlage 6 is het verloop van alle voorzieningen van 2024 tot en met 2027 zichtbaar gemaakt, inclusief een toelichting per voorziening.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer of gelijk aan 1 jaar

De vaste geldleningen zijn aangetrokken voor het financieren van de gemeentelijke investeringen. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de Paragraaf 4 – Financiering in deze begroting. Het verloop van de bestaande vaste schulden (excl waarborgsommen) is als volgt:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Onderhandse geldleningen	69.594	69.219	61.844	61.469	61.094

Bedragen x € 1.000

Van de mutaties in de lopende geldleningen kan het volgende overzicht worden gegeven:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Beginsaldo	73.139	69.594	69.219	61.844	61.469
Aangetrokken	-	-	-	-	-
Aflossingen	-3.545	-375	-7.375	-375	-375
Eindsaldo	69.594	69.219	61.844	61.469	61.094

Bedragen x € 1.000

De rentelasten van het financieringstekort zijn verwerkt in deze begroting. Voor een nadere toelichting hierop wordt verwezen naar de Paragraaf 4 – Financiering in deze begroting.

Viottende passiva

Viottende schulden/Overlopende passiva

Voor de viottende schulden/overlopende passiva is een gemiddelde genomen over de afgelopen 3 jaren.

Omschrijving	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Netto viottende schulden korter dan 1 jaar	3.215	3.209	3.209	3.209	3.209	3.209
Overige overlopende passiva	6.921	7.538	7.538	7.538	7.538	7.538
Totaal	10.136	10.747	10.747	10.747	10.747	10.747

Bedragen x € 1.000

Verleende garanties en waarborgen

Bij het samenstellen van deze begroting waren voor de volgende instellingen geldleningen gewaarborgd:

Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag	Verwacht saldo eind 2024
Particulieren		339
Woningbouwcorporaties	258.278	139.833
Lokale verenigingen, clubs en stichtingen	754	207
CV Triangel	7.500	7.500
Totaal begroting 2024-2027 - saldo eind 2024	266.532	147.879
Totaal begroting 2023-2026 - saldo eind 2023	158.518	115.440

Bedragen x € 1.000

Van het oorspronkelijke bedrag aan geldleningen van € 266,686 miljoen is € 258,278 miljoen gewaarborgd door de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Hiervan is via de verdeelsleutel op basis waarvan leningen geborgd zijn na 1 augustus 2021 een toename van € 32,4 mln.

De leningen aan particulieren zijn gedeeltelijk gewaarborgd door de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (Nationale Hypotheekgarantie). De gemeente heeft bij deze gewaarborgde geldleningen de tertiaire achtervangfunctie.

Van de leningen aan lokale verenigingen, clubs en stichtingen resteert eind 2023 nog een verwacht saldo van € 0,207 miljoen. De gemeente heeft bij deze geldleningen de secundaire achtervangfunctie.

Bijlagen

Bijlage 1: Samenvatting nieuw beleid 2024 - 2027

Nieuw beleid 2024 - 2027

Bijlage 1

Begrotingsjaar

Nr.	Omschrijving	Programma	Investering	2024	2025	2026	2027	I/S	FTE	Vanaf
1	Regionale Werkorganisatie Sociaal Domein	1. Juiste zorg voor iedereen		148	148	148	148	S		
2	Lokale ontwikkelingen Jeugdzorg	Idem		90				I	1,00	01-01-2024
	Deskundigheidsbevordering lokale ontwikkelingen Jeugdzorg	Idem		10				I		
	Besparing lagere lasten	Idem		PM	PM	PM	PM	S		
	Dekking egalisereserve sociaal domein	Idem		-105				I		
3	Sturen op kosten	Idem		102	102			I	1,00	01-01-2024
	Dekking egalisereserve sociaal domein	Idem		-107	-107			I		
	Totaal	1. Juiste zorg voor iedereen		138	143	148	148		2,00	
4	Uitbreiding formatie zwembad	2. Ruimte voor iedereen		19	19	19	19	S	0,33	01-01-2024
	Totaal	2. Ruimte voor iedereen		19	19	19	19		0,33	
5	Urgentieregeling formatie wonen	3. Groeiende gemeente		8	8	8	8	S	0,10	01-01-2024
6	Regionale visie vertalen naar lokaal beleid en de uitvoering	Idem		25	PM	PM	PM	S		
7	Uitvoering geven aan de nieuwe Wet versterking regie volkshuisvesting	Idem		50	PM	PM	PM	S		
	Totaal	3. Groeiende gemeente		83	8	8	8		0,10	
8	Bijdrage natuur- en recreatiegebied Bentwoud	4. Aantrekkelijke gemeente		40	40	40	40	S		
9	Budget visie natuur en recreatie	Idem		50				I		
	Totaal	4. Aantrekkelijke gemeente		90	40	40	40		0,00	
10	Formatie voor verkiezingen en wijkregie	5. Slagvaardige gemeente		81	81	81	81	S	1,00	01-01-2024
11	Gebiedspromotie	Idem		16	16	16	16	S		
12	Formatie ondernijning veiligheid	Idem		90	90	90	90	S	1,00	01-01-2024
	Totaal	5. Slagvaardige gemeente		187	187	187	187		2,00	
13	Circulair inkopen borgen	6. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		26	26			I		
14	Verduurzamen catering en voedsel	Idem		8	8			I		
15	Telefoniecentrale naar teams formatie	Idem		49	49	49	49	S	0,60	01-01-2024
	Idem - Kantoorkosten FTE	Idem		25	20	15	15	I/S		
	Totaal	6. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		107	102	64	64		0,60	

Bedragen * € 1.000

FTE = Formatieplaats

S = Structureel

I = Incidenteel

Totaal algemeen

Structureel

Incidenteel

625	500	466	466	5,03
551	466	466	466	5,03
74	34	0	0	
625	500	466	466	5,03

Bijlage 2: Meerjareninvesteringsprogramma 2024 - 2027

Bedragen x € 1.000

Progr.nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
	<i>Onderwijsvoorzieningen</i>				
M.2006.1.420	3e Inrichting nieuwe groepen 7e fase	100			
M.2007.1.420	4e Inrichting nieuwe groepen 8e fase		100		
	<i>Vastgoed</i>		0		
V.0004.1.520.5	Verduurzaming Gouwebad De Sniep		0		
V.0004.1.520.7	Vervangingsinvestering Gouwebad De Sniep		325		
V.0004.1.520.8	Vervangingsinvestering Gouwebad De Sniep			30	
V.0004.1.521.2	Vervangingsinvestering Gouwebad De Sniep				321
V.0005.1.520.3	Renovatie gebouw Wingerd 2	1.036			
V.0005.1.520.4	Renovatie installaties Wingerd 2	653			
V.0005.1.520.5	Renovatie inrichting Wingerd 2	353			
V.0005.1.520.6	Renovatie voorbereidingskrediet Wingerd 2	473			
V.0007.1.520.3	Renovatie gebouw sporthal De Duikelaar		1.373		
V.0007.1.520.5	Renovatie installaties sporthal De Duikelaar		865		
V.0007.1.520.6	Renovatie inrichting sporthal De Duikelaar		467		
V.0007.1.520.4	Renovatie voorbereidingskrediet sporthal De Duikelaar		627		
R.1505.1.520	Beheerplan openbare ruimte - buitensport: Spelen		234	234	234
2	Subtotaal	2.615	3.991	264	555
R.8016.1.210	Bijdrage aan N207 (Verlengde Beethovenlaan)	2.000			
R.9014.1.210	Fietspad Coenecoop langs spoor		700		
R.9017.1.210	Rotonde Zuidelijke Rondweg-Beijerinklaan		3.000		
R.4005.1.210	Snelfietsroute (subsidie 50%)	1.270			
	Fietsontsluiting Triangel - Waddinxveen Oost				1.600
R.2613.1.210	Oplossen verkeersknelpunten	100	100	100	100
R.3005.1.830.1	Geïntegreerde stimuleringsregeling	300			
3	Subtotaal	3.670	3.800	100	1.700
R.7013.1.570	Vredenburgzone				
	<i>Beheerplan openbare ruimte</i>				
R.6503.1.210	Civieltechnische kunstwerken		44	44	44
R.1501.1.210	Civieltechnische kunstwerken		88	88	88
R.6502.1.210	Openbare verlichting	495	495	495	495
R.6501.1.210	Verhardingen	1.902	1.902	1.902	1.902
R.1502.1.210	Verkeersregelinstallaties				
R.2503.1.210	Vervangen OV door LED	227	196	177	177
R.6506.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	139	139	139	139
R.1503.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	196	196	196	196
R.1504.1.570	Beheerplan openbare ruimte - groen	304	304	304	304
R.6516.1.570	Beschoeiing	80	80	80	80
R.2505.1.570	Uitvoering motie bomen	125	125	125	125
	<i>Gemeentelijk rioleringsplan</i>				
R.6507.1.720	Vervanging onderhoud riool jaarlijks 250 meter	1.021	1.021	1.021	1.021
R.6508.1.720	Vervanging hemelwaterriool jaarlijks 370 meter	817	817	817	817
R.6510.1.720	Pompunits putten ad hoc	70	70	70	70
4	Subtotaal	5.377	5.478	5.459	5.459

Progr.nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
	<i>Vastgoed</i>				
V.0052.1.110	Vervangingsinvestering Noordkade 48				48
5	Subtotaal	0	0	0	48
B.6003.1.004.9	Informatiebeleidsplan	250	250	250	250
B.6002.1.004.9	Vervanging smartphones	210			
G.3001.1.001	iPads nieuwe gemeenteraad			30	
	<i>Vastgoed</i>				
V.0003.1.004.2	Vervangingsinvestering Coenecoop 53	95	170		
V.0056.1.004.7	Vervangingsinvestering gemeentehuis Beukenhof 1		76		
	Vervanging tractiemiddelen	153	301	371	850
6	Subtotaal	707	796	651	1.100
	Totaal investeringen	12.370	14.065	6.475	8.862

Reeds eerder beschikbaar gestelde investeringskredieten					
Progr.nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
	<i>Onderwijsvoorzieningen</i>				
M.3011.1.420	Gebouw Park Vredenburg		4.669		
M.3012.1.420	Installaties Park Vredenburg		2.375		
M.3014.1.420	Plein+fietsenstalling Park Vredenburg			321	
M.3015.1.420	Projectkosten gebouw Park Vredenburg		1.195		
M.3016.1.420	Projectkosten installaties Park Vredenburg		608		
M.3027.1.420	Verbouwing Parklaan 7 Dick Bruna	781			
M.3028.1.420	Verbouwing bestaande school Parklaan	195			
M.3025.1.420	Project Parklaan/Park Vredenburg	153	153	153	
	<i>Vastgoed</i>				
V.0121.1.520.3	Gebouw Sportzaal Parklaan	2.794			
V.0121.1.520.4	Installaties Sportzaal Parklaan	873			
V.0121.1.520.5	Plein Sportzaal Parklaan		18		
V.0121.1.520.6	Inrichting Sportzaal Parklaan		344		
V.0121.1.520.8	NB Project gebouw Sportzaal Parklaan	506			
V.0121.1.520.9	NB Project installaties Sportzaal Parklaan	158			
V.0122.1.610.3	Gebouw Kinderdagverblijf Parklaan	812			
V.0122.1.610.4	Installaties Kinderdagverblijf Parklaan	254			
V.0122.1.610.5	Plein Kinderdagverblijf Parklaan		48		
V.0122.1.610.7	NB Project gebouw Kinderdagverblijf Parklaan	147			
V.0122.1.610.8	NB Project installaties Kinderdagverblijf Parklaan	46			
V.0123.1.610.3	Gebouw Buurtcentrum Parklaan	846			
V.0123.1.610.4	Installaties Buurtcentrum Parklaan	264			
V.0123.1.610.5	Plein Buurtcentrum Parklaan		18		
V.0123.1.610.6	Inrichting Buurtcentrum Parklaan		79		
V.0123.1.610.8	NB Project gebouw Buurtcentrum Parklaan	149			
V.0123.1.610.9	NB Project installaties Buurtcentrum Parklaan	47			
	Totaal investeringen	8.027	9.509	474	0
	TOTAAL	20.397	23.573	6.949	8.862

Bijlage 3: Overzicht reserves 2024-2027

Nr.	Omschrijving	Saldo einde R 2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B 2024	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B 2025	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B 2026	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B2027
	Reserves algemene dienst													
2.1.	Algemene reserves													
X.001	Algemene bedrijfsreserve algemene dienst	18.496.576	0	-473.105	18.023.471	0	-626.815	17.396.656	0	0	17.396.656	0	0	17.396.656
X.003	Algemene bedrijfsreserve grondbedrijfsfunctie	3.927.231	0	-257.890	3.669.341	0	-207.890	3.461.451	0	-207.890	3.253.561	0	-741.979	2.511.582
	Bestemmingsreserves													
2.2.	(Tariefs)legalisatieserves													
X.004	Egalisatiereserve Sociaal domein	3.090.428	0	-293.776	2.796.652	0	-107.207	2.689.445	0	0	2.689.445	0	0	2.689.445
X.006	Egalisatiereserve bouwvergunningen	2.061.947	0	-77.800	1.984.147	0	0	1.984.147	0	0	1.984.147	0	0	1.984.147
2.3.	Afschrijvingsreserves													
X.007	Afschrijvingsreserve Centraal Voetbalpark a/d Onderweg	2.709.425	0	-104.000	2.605.425	0	-104.000	2.501.425	0	-104.000	2.397.425	0	-104.000	2.293.425
X.021	Afschrijvingsreserve IHP voorbereidingskrediet Willem Alexander + Regenboog Theo Thijssen	156.712	0	-156.712	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.022	Afschrijvingsreserve IHP voorbereidingskrediet 2de school Triangel (fase 1) & Dick Bruna (fase 1)	447.338	0	-222.004	225.334	0	-225.334	0	0	0	0	0	0	0
X.023	Afschrijvingsreserve IHP bouwkosten 2de school Triangel (fase 1)	5.931.692	0	-109.580	5.822.112	0	-111.224	5.710.888	0	-112.893	5.597.995	0	-114.586	5.483.409
X.025	Afschrijvingsreserve IHP installaties 2de school Triangel (fase 1)	1.112.853	0	-78.167	1.034.686	0	-79.340	955.346	0	-80.530	874.816	0	-81.738	793.078
X.026	Afschrijvingsreserve IHP voorbereidingskrediet Renovatie Jacob Catslaan tbv Leilinde	30.091	0	-14.934	15.157	0	-15.157	0	0	0	0	0	0	0
X.027	Afschrijvingsreserve IHP voorbereidingskrediet Renovatie Zuidplashof 1 en 3 voor Kardinaal Alfrink	36.604	0	-18.166	18.438	0	-18.438	0	0	0	0	0	0	0
X.028	Afschrijvingsreserve IHP voorbereidingskrediet Renovatie Lindegaarde 17a voor Bethelschool	105.411	0	-52.313	53.098	0	-53.098	0	0	0	0	0	0	0
X.029	Afschrijvingsreserve IHP voorbereidingskrediet Renovatie Sperwerhoek 6 voor Rehoboth	65.793	0	-32.652	33.141	0	-33.141	0	0	0	0	0	0	0
X.030	Afschrijvingsreserve IHP voorbereidingskrediet Renovatie Sperwerhoek 4 voor Rehoboth	54.552	0	-27.073	27.479	0	-27.479	0	0	0	0	0	0	0
X.031	Afschrijvingsreserve IHP voorbereidingskrediet Renovatie Zuidplashof 1 en 3 voor Kardinaal Alfrink (fase 2)	58.970	0	-29.266	29.704	0	-29.704	0	0	0	0	0	0	0

Nr.	Omschrijving	Saldo einde R 2023	Vermeerderingen	Verminderen	Saldo einde B 2024	Vermeerderingen	Verminderen	Saldo einde B 2025	Vermeerderingen	Verminderen	Saldo einde B 2026	Vermeerderingen	Verminderen	Saldo einde B2027
X.032	Afschrijvingsreserve Herontwikkeling stationsgebied	303.522	0	-7.059	296.463	0	-7.059	289.404	0	-7.059	282.345	0	-7.059	275.286
X.034	Afschrijvingsreserve Voorplein HOV-station Waddinxveen Triangel	455.042	0	-11.376	443.666	0	-11.376	432.290	0	-11.376	420.914	0	-11.376	409.538
X.035	Afschrijvingsreserve Bijdrage HOV 2e tranche	921.967	0	-23.049	898.918	0	-23.049	875.869	0	-23.049	852.820	0	-23.049	829.771
X.037	Afschrijvingsreserve Bijdrage aan N207	4.300.000	2.000.000	0	6.300.000	0	-140.000	6.160.000	0	-140.000	6.020.000	0	-140.000	5.880.000
X.038	Afschrijvingsreserve Vredenburgzone	4.448.360	0	-132.000	4.316.360	0	-132.000	4.184.360	0	-132.000	4.052.360	0	-132.000	3.920.360
X.040	Afschrijvingsreserve Herinrichting Stationsgebied Waddinxveen Noord	237.063	0	-5.513	231.550	0	-5.513	226.037	0	-5.513	220.524	0	-5.513	215.011
X.042	Afschrijvingsreserve Voorbereidingskosten Nieuwbouw gymzaal Triangel	117.399	0	-29.350	88.049	0	-29.350	58.699	0	-29.350	29.349	0	-29.350	-1
X.043	Afschrijvingsreserve Nieuwbouw Coenecoop College	1.566.019	0	-382.805	1.183.214	0	-388.547	794.667	0	-394.375	400.292	0	-400.292	0
X.044	Afschrijvingsreserve Renovatie Mauritslaan 55	339.297	0	-113.099	226.198	0	-113.099	113.099	0	-113.099	0	0	0	0
X.045	Afschrijvingsreserve Fietspad Coenecoop langs spoor	0	0	0	0	700.000	0	700.000	0	-15.556	684.444	0	-15.556	668.888
X.046	Afschrijvingsreserve Fietspad Beethovenlaan	570.000	0	-12.667	557.333	0	-12.667	544.666	0	-12.667	531.999	0	-12.667	519.332
X.047	Afschrijvingsreserve Ronde Zuidelijke Rondweg-Beijerklaan	0	0	0	0	3.000.000	0	3.000.000	0	-66.667	2.933.333	0	-66.667	2.866.666
X.051	Afschrijvingsreserve Voorbereidingskrediet Wingerd 2-Groenswaard	0	473.105	0	473.105	0	-118.276	354.829	0	-118.276	236.553	0	-118.276	118.277
X.052	Afschrijvingsreserve Voorbereidingskrediet Nieuwe Hybridehal	687.934	0	-171.984	515.950	0	-171.984	343.966	0	-171.984	171.982	0	-171.984	-2
X.056	Afschrijvingsreserve Voorbereidingskrediet Tijdelijke school Triangel	178.533	0	-43.641	134.892	0	-44.296	90.596	0	-44.961	45.635	0	-45.635	0
X.057	Afschrijvingsreserve investeringskosten Tijdelijke school Triangel	1.760.797	0	-105.550	1.655.247	0	-107.133	1.548.114	0	-108.740	1.439.374	0	-110.371	1.329.003
X.058	Afschrijvingsreserve Installaties permanente school Triangel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.059	Afschrijvingsreserve Inrichting permanente school Triangel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.060	Afschrijvingsreserve Schoolplein en fietsenstalling permanente school Triangel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.061	Afschrijvingsreserve Voorbereidingskosten permanente school Triangel	332.900	0	-81.376	251.524	0	-82.596	168.928	0	-83.835	85.093	0	-85.093	0

Nr.	Omschrijving	Saldo einde R 2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B 2024	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B 2025	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B 2026	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo einde B2027
X.062	Afschrijvingsreserve Aanpassing installaties huidige permanente school Triangel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.063	Afschrijvingsreserve Aanpassing inrichting huidige permanente school Triangel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.064	Afschrijvingsreserve Voorbereidingskosten aanpassing huidige permanente school Triangel	26.299	0	-6.429	19.870	0	-6.525	13.345	0	-6.623	6.722	0	-6.722	0
X.065	Afschrijvingsreserve Gebouw nieuwe gymzaal Triangel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.066	Afschrijvingsreserve Installaties nieuwe gymzaal Triangel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.067	Afschrijvingsreserve Inrichting nieuwe gymzaal Triangel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.070	Afschrijvingsreserve Voorbereiding renovatie sporthal De Duikelaar	0	0	0	0	626.815	0	626.815	0	-156.704	470.111	0	-156.704	313.407
X.072	Afschrijvingsreserve Motie bomen	977.550	0	-4.900	972.650	0	-7.350	965.300	0	-9.800	955.500	0	-12.250	943.250
X.073	Afschrijvingsreserve Voorbereiding uitbreiding Theo Thijssenschool	140.000	0	-34.222	105.778	0	-34.736	71.042	0	-35.257	35.785	0	-35.785	0
X.075	Afschrijvingsreserve Maatschappelijke voorzieningen	1.500.000	0	0	1.500.000	0	0	1.500.000	0	0	1.500.000	0	0	1.500.000
X.079	Afschrijvingsreserve VBK kunstgrasveld Be Fair	65.000	0	-16.250	48.750	0	-16.250	32.500	0	-16.250	16.250	0	-16.250	0
X.081	Afschrijvingsreserve Locatie Park Vredenburg	4.744.328	0	0	4.744.328	0	0	4.744.328	0	-33.858	4.710.470	0	-550.126	4.160.344
X.082	Afschrijvingsreserve Locatie Parklaan Sportzaal	2.218.800	0	0	2.218.800	0	0	2.218.800	0	-274.997	1.943.803	0	-299.169	1.644.634
X.083	Afschrijvingsreserve Locatie Parklaan Kinderdagverblijf	588.011	0	0	588.011	0	0	588.011	0	-79.942	508.069	0	-83.169	424.900
X.084	Afschrijvingsreserve Locatie Parklaan Buurtcentrum	656.825	0	0	656.825	0	0	656.825	0	-82.957	573.868	0	-89.415	484.453
X.085	Afschrijvingsreserve Verbouwing Parklaan 7 Dick Bruna	781.176	0	0	781.176	0	0	781.176	0	-46.827	734.349	0	-47.530	686.819
X.086	Afschrijvingsreserve Verbouwing bestaande school Parklaan	195.294	0	0	195.294	0	0	195.294	0	-11.707	183.587	0	-11.882	171.705
X.087	Afschrijvingsreserve Project Parklaan/ Park Vredenburg	613.600	0	0	613.600	0	0	613.600	0	0	613.600	0	-149.991	463.609
X.088	Afschrijvingsreserve Tennishal	932.400	0	-93.240	839.160	0	-93.240	745.920	0	-93.240	652.680	0	-93.240	559.440
X.089	Afschrijvingsreserve Nieuwbouw zwembad	1.531.860	0	0	1.531.860	0	0	1.531.860	0	0	1.531.860	0	0	1.531.860
X.090	Afschrijvingsreserve Fietsontsluiting Triangel - Waddinxveen Oost	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.600.000	0	1.600.000

Nr.	Omschrijving	Saldo einde R 2023	Vermeerderingen	Verminderen	Saldo einde B 2024	Vermeerderingen	Verminderen	Saldo einde B 2025	Vermeerderingen	Verminderen	Saldo einde B 2026	Vermeerderingen	Verminderen	Saldo einde B2027
2.4.	Overige bestemmingsreserves													
X.009	Inburgeringsgelden	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.011	Accommodatiebeleid	43.154	0	-7.150	36.004	0	-7.150	28.854	0	-7.150	21.704	0	-7.150	14.554
X.012	Reserve schoolgebouwen Triangel	386.582	0	0	386.582	0	0	386.582	0	0	386.582	0	0	386.582
X.013	Huisvesting basisonderwijs	392.803	0	0	392.803	0	0	392.803	0	0	392.803	0	0	392.803
X.014	Buurtportcoaches	138.753	0	-14.084	124.669	0	-14.084	110.585	0	-14.084	96.501	0	-14.084	82.417
X.016	Fractiefonds	31.777	0	0	31.777	0	0	31.777	0	0	31.777	0	0	31.777
X.017	Bovenwijkse voorzieningen (gemeentelijk aandeel)	1.148.866	2.087.170	-2.000.000	1.236.036	2.393.541	-3.700.000	-70.423	1.641.720	-1.056	1.570.241	2.736.851	-1.600.000	2.707.092
X.018	Organisatieontwikkeling	181.957	0	0	181.957	0	0	181.957	0	0	181.957	0	0	181.957
X.019	Investeren in vernieuwen	60.117	0	0	60.117	0	0	60.117	0	0	60.117	0	0	60.117
X.020	Invoering Omgevingswet	616.330	0	-253.630	362.700	0	-181.350	181.350	0	-181.350	0	0	0	0
X.024	Afbouw precariobelasting ondergrondse kabels en leidingen	347.993	0	-173.996	173.997	0	-115.997	58.000	0	-58.000	0	0	0	0
X.049	Koplopergemeente cliëntondersteuning	6.125	0	0	6.125	0	0	6.125	0	0	6.125	0	0	6.125
X.050	Grootonderhoud Cultuurhuys De Kroon	173.804	25.000	0	198.804	25.000	0	223.804	25.000	0	248.804	25.000	0	273.804
X.053	Uitvoering Klimaatakkoord	304.586	0	0	304.586	0	0	304.586	0	0	304.586	0	0	304.586
X.054	Corona	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
X.055	Uitvoeringslasten TOZO	139.384	0	0	139.384	0	0	139.384	0	0	139.384	0	0	139.384
X.068	Fysieke leefomgeving	585.347	0	-98.596	486.751	0	0	486.751	0	0	486.751	0	0	486.751
X.071	Lokale Maatregelen BBG (Beter Bereikbaar Gouwe)	25.000	0	0	25.000	0	0	25.000	0	0	25.000	0	0	25.000
X.074	Nieuw Zwembad	4.900.000	2.400.000	0	7.300.000	2.800.000	0	10.100.000	0	0	10.100.000	0	0	10.100.000
X.076	POK-gelden	106.909	0	0	106.909	0	0	106.909	0	0	106.909	0	0	106.909
X.077	Energietoeslag	532.000	0	0	532.000	0	0	532.000	0	0	532.000	0	0	532.000
X.078	Wet Inburgering	207.492	0	0	207.492	0	0	207.492	0	0	207.492	0	0	207.492
X.080	Betaalbare woningen	3.000.000	0	0	3.000.000	0	0	3.000.000	0	0	3.000.000	0	0	3.000.000
	Totaal reserves	82.804.579	6.985.275	-5.769.404	84.020.450	9.545.356	-7.202.454	86.363.352	1.666.720	-3.093.622	84.936.450	4.361.851	-5.590.658	83.707.643

Toelichting overzicht reserves

Het BBV (artikel 43) onderscheidt twee type reserves:

- De algemene reserve.
- De bestemmingsreserve.

De algemene reserve is een reserve zonder bestemming en daardoor in beginsel vrij aanwendbaar door de raad. Het bepalen van de minimale omvang en het minimale weerstandsvermogen is een raadsbevoegdheid. De jaarlijkse jaarrekeningresultaten worden in beginsel met deze reserve verrekend.

De bestemmingsreserve is een reserve waaraan door de raad door middel van een specifiek besluit een bepaalde bestemming is gegeven (bijv. specifieke tijdelijke projecten of beleidsintensiveringen). De aanwending van bestemmingsreserves is wel in die zin vrijblijvend, dat de raad een besluit kan nemen over een andere aanwending c.q. bestemming.

Bij een voorstel voor het instellen van een bestemmingsreserve wordt er minimaal aangegeven: het doel van de reserve, de voeding, de maximale hoogte (plafond) en de maximale looptijd. Na het verstrijken van de maximale looptijd valt de bestemmingsreserve vrij in de algemene reserve.

In Waddinxveen worden er in principe drie typen bestemmingsreserves gehanteerd:

- Egalisatiereserves: deze dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in kosten en/of opbrengsten. Voorbeelden sociaal domein en bouwvergunningen.
- Afschrijvingsreserves: deze worden aangehouden voor de (gedeeltelijke) dekking van kapitaallasten van vaste activa en
- Overige bestemmingsreserves.

Het beleid met betrekking tot de reserves is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023.

Algemene reserves

Algemene bedrijfsreserve algemene dienst (incidenteel):

De reserve heeft geen bestemming en is daardoor, rekening houdend met het bodembedrag, in beginsel vrij aanwendbaar door de raad. Deze reserve is onder andere bedoeld als buffer voor de financiële risico's van de algemene dienst excl. grondbedrijfsfunctie. Het bodembedrag is vastgesteld op 5% van de lastenzijde in de Staat van baten en lasten in de Programmabegroting verminderd met de lasten van het actief en faciliterend grondbeleid en de stortingen in de reserves. Deze reserve wordt gevuld vanuit het saldo van de Staat van baten en lasten als sluitpost van de resultaatbestemming. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve.

Algemene bedrijfsreserve grondbedrijfsfunctie (incidenteel):

De reserve is voornamelijk bedoeld als buffer voor de financiële risico's van de grondbedrijfsfunctie. Dit betreft het zogenaamde weerstandsvermogen van het grondbedrijf, dat gegarandeerd beschikbaar moet zijn. Het bedrag boven het weerstandsvermogen is in beginsel vrij beschikbaar en kan onder de voorwaarden gesteld in het winstnemings- en afrotingsbeleid van het grondbedrijf worden uitgenomen. Deze reserve wordt voornamelijk gevuld vanuit positieve resultaten van actief grondbeleid. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve, waarbij de looptijd wel is verbonden aan de tijdelijkheid en omvang van het actief grondbeleid.

Bestemmingsreserves

- Egalisatiereserves

Egalisatiereserve sociaal domein (incidenteel):

Met ingang van 2018 is het doel van deze reserve het opvangen van incidentele afwijkingen tussen begroting en werkelijkheid (excl. apparaatslasten) van de volgende openeinderegelingen:

- BUIG/BBZ (inkomensregelingen),
- Minima,
- Arbeidsparticipatie,
- WSW,
- Maatwerkvoorzieningen Wmo en 18+,
- Maatwerkvoorzieningen en geëscaleerde zorg 18- en
- Leerlingenvervoer.

Deze reserve heeft geen maximale looptijd en structurele voeding. Het plafond van deze reserve is met ingang van 2018 gesteld op € 3 miljoen.

Egalisatiereserve bouwvergunningen (structureel):

De reserve is bedoeld voor de dekking van de nog te maken kosten voor toezicht en handhaving voor verleende bouwvergunningen voor grote projecten. Er is geen maximale hoogte en looptijd bij deze reserve.

- Afschrijvingsreserves

Diverse afschrijvingsreserves (structureel):

De reserves zijn bedoeld voor de gedeeltelijke dekking van de afschrijvingslasten samenhangend met diverse investeringen zoals het Centraal Voetbalpark CVP aan de Onderweg, de Kerkstraat 13, diverse investeringen van het Integraal Huisvestingsplan Primair onderwijs (IHP), diverse investeringen Bovenwijkse voorzieningen, diverse investeringen van het Uitvoeringsprogramma maatschappelijk vastgoed en diverse investeringen aanvullende maatschappelijke voorzieningen Triangel. Er is geen structurele voeding van deze reserves. De maximale hoogte is gelijk aan het beginsaldo van een afschrijvingsreserve. De looptijd van een reserve is gelijk aan de afschrijvingsperiode van het bijbehorende actief.

- Overige bestemmingsreserves

Reserve accommodatiebeleid (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor het dekken van incidentele kosten samenhangend met de nieuwbouw/aanbouw van sport-, sociaal-culturele en culturele accommodaties en het opvangen van de meerjarig tijdelijke tekorten op de tarieven sportverenigingen. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve schoolgebouwen Triangel (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de realisatie van zes onderwijslokalen in de nieuwe wijk Triangel. In het kader van het IHP is deze reserve hiervoor grotendeels omgezet in afschrijvingsreserves. Het resterende saldo dient als financiële buffer voor het IHP. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve huisvesting basisonderwijs (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de incidentele lasten samenhangend met de nieuwbouw scholen Waddinxveen – Noord en voor eventuele bedragen die betaald moesten worden bij de overgang van buitenkant onderhoud naar de schoolbesturen. In het kader van het IHP is deze reserve onder andere omgezet in afschrijvingsreserves. Het resterende saldo dient als financiële buffer voor het IHP. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve buurtsportcoaches (incidenteel):

De reserve is bedoeld om de decentralisatie uitkering Brede Impuls Combinatiefuncties aan te kunnen vullen voor het geval dat de uitkering wordt verlaagd of gestopt. Deze reserve wordt gevoed door toevoeging van het jaarlijks resterende budget. Deze reserve heeft geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve fractiefonds (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor dekking van kosten samenhangend met de uitvoering van wensen van raadsfracties. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve bovenwijkse voorzieningen (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de (gedeeltelijke) dekking van lasten samenhangend met de investeringen in bovenwijkse voorzieningen. Deze reserve wordt gevoed vanuit het actief en faciliterend grondbeleid. Bij het actief grondbeleid gebeurt dit door resultaatbestemming. Deze reserve heeft geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve organisatieontwikkeling (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor het opvangen van de incidentele kosten samenhangend met de organisatieontwikkeling. Deze reserve heeft geen structurele voeding, geen maximale hoogte en geen einddatum.

Reserve investeren in vernieuwen (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor cofinanciering van investeringen in het regionaal investeringsprogramma van de provincie Zuid-Holland. Voorlopig is € 10 per inwoner in deze reserve gestort. De raad besluit over de deelname aan een concreet benoemd project. Dit kunnen projecten zijn die vallen onder investeren in vernieuwen en regionale projecten die zich vanuit andere kansen voordoen. Deze reserve heeft geen structurele voeding en geen einddatum.

Reserve invoering Omgevingswet (incidenteel):

De reserve is bedoeld voor de dekking van de invoeringskosten van de Omgevingswet. Deze reserve heeft geen structurele voeding en geen maximale hoogte. De einddatum van deze reserve is gelegen in 2026.

Reserve afbouw precariobelasting ondergrondse kabels en leidingen (structureel):

De reserve is bedoeld voor het spreiden van de financiële gevolgen van de afschaffing van de precariobelasting op ondergrondse kabels en leidingen van 5 naar 10 jaar. In de begroting is voor deze belasting een structurele opbrengst opgenomen van circa € 563.000 per jaar. De precariobelasting wordt in volledige omvang geheven tot en met het begrotingsjaar 2021. Met ingang van 2017 wordt van de opbrengst jaarlijks cumulatief 10% gestort in deze reserve. Dus 2017 10% oplopend naar 50% in 2021. Deze reservering valt in periode 2022 - 2026 cumulatief dalend met 10% vrij, dus 2022 50% aflopend naar 10% in 2026. Hiermee wordt toch een overgangstermijn van 10 jaar gerealiseerd in de begroting. De reserve heeft structurele voeding in de jaren 2017 tot en met 2021 en de einddatum is gelegen in 2026. Het plafond bedraagt € 870.000.

Reserve Koplopergemeente cliëntondersteuning

Deze reserve is bedoeld voor verheldering van de ondersteuningsaanvraag en het verkrijgen van passende ondersteuning.

Reserve Groot onderhoud Cultuurhuys De Kroon

De reserve is ingesteld voor bekostiging van te plegen groot onderhoud aan het pand. De jaarlijkse dotatie bedraagt € 25.000.

Reserve Uitvoering Klimaatakkoord

De reserve is bedoeld voor de dekking van toekomstige incidentele lasten voor de uitvoering van het Klimaatakkoord.

Reserve Uitvoeringslasten TOZO

Deze reserve is bedoeld voor de dekking van lasten voor de uitvoering van de TOZO-regeling.

Reserve Fysieke leefomgeving

Deze reserve is bedoeld voor de dekking van lasten groot onderhoud Beheerplan Openbare Ruimte.

Reserve Lokale maatregelen Beter Bereikbaar Gouwe (BBG)

Deze reserve is bedoeld voor dekking van lasten voor de lokaal te nemen maatregelen omtrent Beter Bereikbaar Gouwe.

Reserve Nieuw Zwembad.

Deze reserve is ingesteld om bij de bouw van een nieuw zwembad de afschrijvingslasten te kunnen dekken.

Reserve POK-gelden

Deze reserve is bedoeld voor het dekken van kosten met betrekking tot het versterken van de dienstverlening en de ondersteuning van kwetsbare mensen.

Reserve Energietoeslag

Deze reserve is bedoeld voor het beschikbaar stellen van de aanvullende eenmalige energietoeslag.

Reserve Wet inburgering

Deze reserve is bedoeld voor de uitvoering van de Wet inburgering.

Reserve Betaalbare woningen

De reserve is bedoeld voor de bouw van meer sociale huurwoningen.

Bijlage 4: Structurele mutaties reserves 2024-2027

Programma	2024	w.v. structu- reel	2025	w.v. structu- reel	2026	w.v. structu- reel	2027	w.v. structu- reel
STORTINGEN								
Juiste zorg voor iedereen								
Ruimte voor iedereen	2.898	-	3.452	-	25	-	25	-
Groeiende gemeente	4.087	-	6.094	-	1.642	-	4.337	-
Aantrekkelijke gemeente								
Slagvaardige gemeente								
Algemene dekkingsmiddelen								
TOTAAL	6.985	0	9.545	0	1.667	0	4.362	0
ONTTREKKINGEN								
Juiste zorg voor iedereen	294	-	107	-				
Ruimte voor iedereen	2.417	1.937	2.551	1.917	2.222	2.214	2.823	2.823
Groeiende gemeente	2.649	60	4.289	200	672	282	2.624	282
Aantrekkelijke gemeente	409	311	255	255	200	200	144	144
Slagvaardige gemeente								
Algemene dekkingsmiddelen								
TOTAAL	5.769	2.307	7.202	2.372	3.094	2.696	5.591	3.249
SALDO	1.216	-2.307	2.343	-2.372	-1.427	-2.696	-1.229	-3.249

Bijlage 5: Staat van voorzieningen 2024-2027

Nr.	Omschrijving	Saldo einde B2023	Vermeerderingen		Vermin- dering- en	Saldo einde B2024	Vermeerderingen		Vermin- dering- en	Saldo einde B2025	Vermeerderingen		Vermin- dering- en	Saldo einde B2026	Vermeerderingen		Vermin- dering- en	Saldo einde B2027
			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige		
	Voorzieningen algemene dienst																	
3.1.	Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen																	
Z.001	Pensioenen (gewezen) wethouders	3.126.767	0	131.500	-117.846	3.140.421	0	131.500	-117.846	3.154.075	0	131.500	-117.846	3.167.729	0	131.500	-117.846	3.181.383
3.2.	Onderhoudsvoorzieningen																	
Z.002	Onderhoud openbare ruimte	1.200.619	0	1.639.375	-1.557.000	1.282.994	0	1.639.375	-1.557.000	1.365.369	0	1.639.375	-1.557.000	1.447.744	0	1.639.375	-1.557.000	1.530.119
Z.003	Onderhoud gemeentelijke gebouwen	1.041.179	0	294.642	-258.026	1.077.795	0	294.642	-270.135	1.102.302	0	294.642	-331.979	1.064.965	0	294.642	-173.960	1.185.647
Z.012	Groot onderhoud begraafplaatsen	53.200	0	53.200	-53.200	53.200	0	53.200	-53.200	53.200	0	53.200	-53.200	53.200	0	53.200	-53.200	53.200
3.3.	Nakomende kostenvoorzieningen																	
3.4.	Verliesvoorzieningen																	
3.5.	Egalisatievoorzieningen																	
Z.005	Egalisatievoorziening tarieven rioolrechten	1.876.909	0	0	-294.041	1.582.868	0	0	-36.917	1.545.951	0	0	-444.321	1.101.630	0	0	-519.687	581.943
Z.006	Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing	504.287	0	0	-78.848	425.439	0	0	-79.055	346.384	0	0	-79.266	267.118	0	0	-79.480	187.638
Z.007	Egalisatievoorziening begraafplaatsen	295.477	0	0	-53.703	241.774	0	0	-46.185	195.589	0	0	-45.767	149.822	0	0	-39.376	110.446
3.7	Arbeidsgerelateerde kosten																	
Z.013	Verlofsparen	98.920	0	0	0	98.920	0	0	0	98.920	0	0	0	98.920	0	0	0	98.920
	Totaal voorzieningen creditzijde balans	8.197.358	0	2.118.717	-2.412.664	7.903.411	0	2.118.717	-2.160.338	7.861.790	0	2.118.717	-2.629.379	7.351.128	0	2.118.717	-2.540.549	6.929.296

Voorzeningen debet zijde balans

Nr.	Omschrijving	Saldo einde B2023	Vermeerderingen		Vermin- dering- en	Saldo einde B2024	Vermeerderingen		Vermin- dering- en	Saldo einde B2025	Vermeerderingen		Vermin- dering- en	Saldo einde B2026	Vermeerderingen		Vermin- dering- en	Saldo einde B2027
			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige			Rente	Overige		
	Voorzeningen grondbedrijf																	
3.6.	Verliesvoorzeningen																	
Z.008	Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Centrum	5.821.555	0	0	0	5.821.555	0	0	0	5.821.555	0	0	0	5.821.555	0	0	-5.821.555	0
Z.011	Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Sleutelkwartier	7.424.524	0	0	0	7.424.524	0	0	0	7.424.524	0	0	-7.424.524	0	0	0	0	0
	Totaal voorzieningen debetzijde balans	13.246.079	0	0	0	13.246.079	0	0	0	13.246.079	0	0	-7.424.524	5.821.555	0	0	-5.821.555	0
	Totaal voorzieningen	21.443.437	0	2.118.717	-2.412.664	21.149.490	0	2.118.717	-2.160.338	21.107.869	0	2.118.717	-10.053.903	13.172.683	0	2.118.717	-8.362.104	6.929.296

Toelichting overzicht voorzieningen

Het BBV (artikel 44) onderscheidt voorzieningen voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachte verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren en
- De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven (bijv. investeringen in rioleringen).

In Waddinxveen worden er in principe vijf typen voorzieningen gehanteerd:

- Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten);
- Onderhoudsvoorzieningen (voorzieningen die strekken tot gelijkmatige verdeling van lasten);
- Nakomende kostenvoorzieningen (voorzieningen voor verplichtingen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten);
- Verliesvoorzieningen (voorzieningen voor verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten) en
- Egalisatievoorzieningen (voorzieningen waarbij de besteding dusdanig is gebonden dat de gereserveerde middelen uit heffingen of rechten teruggegeven moeten worden als ze niet aan het doel waarvoor ze geheven zijn worden besteed).

Het beleid met betrekking tot de voorzieningen is vastgelegd in de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023.

Wachtgeld- en pensioenvoorzieningen

Voorziening wachtgeld en pensioenen (gewezen) wethouders (structureel):

De voorziening is gevormd voor het dekken van de toekomstige pensioenverplichtingen van (gewezen) wethouders. De omvang van deze voorziening wordt bepaald op basis van actuariële waarde berekeningen. De voorziening voor wachtgeld wordt bepaald aan de hand van toekomstige wachtgeldverplichting van gewezen wethouders.

Onderhoudsvoorzieningen

Voorziening onderhoud openbare ruimte (structureel):

De voorziening is gevormd voor de gelijkmatige verdeling van de lasten van groot onderhoud in de openbare ruimte. Deze voorziening heeft betrekking op de beheerplannen wegen, water en groen.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen (structureel):

De voorziening is gevormd voor de gelijkmatige verdeling van de lasten groot onderhoud van de gemeentelijke gebouwen inclusief binnensportaccommodaties. Deze voorziening heeft betrekking op het Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP; incl. binnensportaccommodaties).

Verliesvoorzieningen

Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Centrum (incidenteel):

De voorziening is gevormd voor de dekking van het verwacht verlies op de bouwgrond in exploitatie Centrum.

Voorziening gecalculeerd nadelig resultaat Sleutelkwartier (incidenteel):

De voorziening is gevormd voor de dekking van het verwacht verlies op de exploitatie van het Sleutelkwartier.

Egalisatievoorzieningen

Egalisatievoorziening tarieven rioolrechten (structureel):

De voorziening dient voor het gedeeltelijk opvangen van tariefstijging als gevolg van toekomstige investeringen en de hiermee samenhangende kapitaallasten op basis van het financieel dekkingsplan van het Gemeentelijk waterplan. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettair neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend.

Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing (structureel):

De voorziening dient voor het opvangen van ongewenste fluctuaties in de hoogte van de afvalstoffenheffing. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettair neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend. De voorziening heeft per 31 december 2021 een saldo van € 598.000.

Egalisatievoorziening begraafplaatsen (structureel):

De voorziening dient voor het opvangen van ongewenste fluctuaties in de hoogte van de lijkbezorgingsrechten. Daarnaast worden verschillen tussen geraamde en werkelijke kosten en opbrengsten op deze budgettair neutrale beleidstaak met deze voorziening verrekend.

Arbeidsgerelateerde kosten

Voorziening Verlofsparen:

De voorziening dient voor het opvangen van lasten van het bovenwettelijke verlof dat geen gelijke omvang kent en/of bestaat uit overmatige verlofsaldi of spaarsaldi.

Bijlage 6: Taakvelden

Programma's					
1		<i>Juiste zorg voor iedereen</i>	Lasten	Baten	Saldo
	430	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-780	15	-765
	610	Samenkracht en burgerparticipatie	-765	185	-580
	620	Wijkteams	-3.379	12	-3.367
	630	Inkomensregelingen	-7.410	5.502	-1.909
	640	Begeleide participatie	-2.112	0	-2.112
	650	Arbeidsparticipatieinstrumenten	-399	0	-399
	660	Maatwerk-voorzieningen (WMO)	-914	3	-911
	671	Maatwerkdienstverlening 18+	-3.487	180	-3.307
	672	Jeugdhulp zonder verblijf	-5.005	0	-5.005
	673	Jeugdhulp met verblijf	-1.489	0	-1.489
	674	Overige jeugdhulp	-2.515	0	-2.515
	681	Geëscaleerde zorg 18+	-52	0	-52
	682	Geëscaleerde zorg 18-	-1.520	0	-1.520
		Totaal	-29.828	5.896	-23.932
2		<i>Ruimte voor iedereen</i>	Lasten	Baten	Saldo
	420	Onderwijshuisvesting	-4.245	105	-4.140
	430	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-565	394	-172
	510	Sportbeleid en activering	-362	205	-158
	520	Sportaccommodaties	-4.508	1.686	-2.822
	530	Cultuurpresentatie, cultuurproductie e.d.	-742	226	-516
	560	Media (bibliotheek)	-458	0	-458
	610	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.240	48	-1.192
	710	Volksgezondheid	-2.145	272	-1.872
		Totaal	-14.265	2.935	-11.330
3		<i>Groeiende gemeente</i>	Lasten	Baten	Saldo
	210	Verkeer en vervoer	-706	0	-706
	310	Economische ontwikkeling	-570	0	-570
	320	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-370	651	281
	330	Bedrijfsloket en -regelingen	-9	7	-2
	550	Cultureel erfgoed	-32	0	-32
	740	Milieubeheer	-2.519	0	-2.519
	810	Ruimtelijke ordening	-861	1.907	1.046
	820	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-13.850	13.316	-534
	830	Wonen en bouwen	-2.372	880	-1.492
		Totaal	-21.292	16.762	-4.530
4		<i>Aantrekkelijke gemeente</i>	Lasten	Baten	Saldo
	064	Belastingen Overig	-1	37	36
	210	Verkeer en vervoer	-5.046	162	-4.884
	220	Parkeren	-166	0	-166
	570	Openbaar groen (en openlucht) recreatie	-4.345	18	-4.328
	630	Inkomensregelingen	-150	0	-150
	720	Riolering	-2.566	3.572	1.006

Programma's					
	730	Afval	-4.414	5.800	1.387
	740	Milieubeheer	-90	0	-90
	750	Begraafplaatsen	-332	427	96
		Totaal	-17.110	10.016	-7.094
5		Slagvaardige gemeente	Lasten	Baten	Saldo
	001	Bestuur	-1.752	0	-1.752
	002	Burgerzaken	-1.616	502	-1.114
	110	Crisisbeheersing en Brandweer	-2.329	243	-2.086
	120	Openbare orde en veiligheid	-841	8	-833
	610	Samenkracht en burgerparticipatie	-329	0	-329
	620	Wijkteams	-39	0	-39
		Totaal	-6.907	754	-6.153
		TOTAAL VAN DE PROGRAMMA'S	-89.401	36.363	-53.038
		ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN EN ONVOORZIEN	Lasten	Baten	Saldo
6.1		Lokale heffingen			0
	061	OZB woningen	-527	4.328	3.801
	062	OZB niet-woningen	0	4.677	4.677
	340	Economische promotie	0	33	33
6.2		Algemene uitkering			0
	007	Algemene uitkering en ov. Uitk. Gem.fonds	0	60.948	60.948
6.3		Aandelen en dividend			0
	005	Treasury, aandelen en dividend	-2.764	3.126	362
6.4		Overige dekkingsmiddelen en onvoorzien			0
	008	Overige baten en lasten	-2.139	0	-2.139
6.5		Overhead			0
	004	Overhead	-10.910	0	-10.910
6.6		Vennootschapsbelasting			0
	090	Vennootschapsbelasting (VpB)	-15	0	-15
		TOTAAL ALG. DEKKINGSM/ONVOORZIEN	-16.355	73.112	56.757
		SALDO VOOR RESULTAATBESTEMMING	-105.756	109.475	3.719
		MUTATIES IN RESERVES	Lasten	Baten	Saldo
1	010	Mutatie reserves - Participatie in samenhang	0	294	294
2	010	Mutatie reserves - Mens in ontwikkeling	-2.898	2.417	-481
3	010	Mutatie reserves - Dorp in ontwikkeling	-4.087	2.649	-1.438
4	010	Mutatie reserves - Leefbaar dorp	0	409	409
5	010	Mutatie reserves - Bestuur in samenhang	0	0	0
6.2	010	Mutatie reserves - Algemene uitkering	0	0	0
6.4	010	Mutatie reserves - Overig	0	0	0
		TOTAAL MUTATIES IN RESERVES	-6.985	5.769	-1.216
		SALDO NA RESULTAATBESTEMMING	-112.741	115.245	2.503

Bedragen x € 1.000

Bijlage 7: Subsidies

Programma	Subsidieregeling	Subsidieplafond 2024	In procenten
Juiste zorg voor iedereen	Preventie	€ 1.946.160	49,28%
Juiste zorg voor iedereen	Maatschappelijke ondersteuning	€ 848.669	21,49%
Ruimte voor iedereen	Cultuur	€ 841.893	21,32%
Ruimte voor iedereen	Jubilea	€ 1.500	0,04%
Overige subsidies die niet onder een subsidieregeling vallen			
Juiste zorg voor iedereen	Vluchtelingenwerk	€ 110.000	2,79%
Juiste zorg voor iedereen	Arbeidsparticipatie	€ 24.000	0,61%
Juiste zorg voor iedereen	Jeugdfonds (onderdeel van Stichting Wijkwallet)	€ 2.500	0,06%
Ruimte voor iedereen	Voorschoolse educatie	€ 56.931	1,44%
Ruimte voor iedereen	Wijk- en speeltuinverenigingen	€ 39.500	1,00%
Ruimte voor iedereen	Innovatiefonds cultuur	€ 12.500	0,32%
Ruimte voor iedereen	Scouting	€ 9.700	0,25%
Ruimte voor iedereen	Incidentele subsidies	€ 7.000	0,18%
Groeiende gemeente	Duurzaamheid	€ 2.100	0,05%
Slagvaardige gemeente	Stichting Wijkwallet	€ 30.000	0,76%
Slagvaardige gemeente	Veiligheid	€ 13.199	0,33%
	Overig	€ 3.900	0,10%
		€ 3.949.552	100,00%

De subsidieplafonds zijn geïndexeerd tm 2024. De overige subsidies die niet onder een subsidieregeling vallen niet. In januari 2024 wordt een subsidieregister geplaatst op www.waddinxveen.nl met daarin een overzicht van de beschikte subsidies.

Bijlage 8: Overzicht prestatie-indicatoren programmabegrotingen

Programma 1

Jeugd

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Werkloze jongeren	% werklozen 16-22 jarigen	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	NB	1,0
Kinderen in een uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	3,0	5,0	3,0	4,0	3,0	5,0	NB	NB
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	8,9	NB	8,5	NB	12,3	13,8	11,6	13,1
Jongeren met delict voor rechter	% 12-21 jarigen	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	NB	NB
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,4	NB	1,7	NB	1,6	1,6	1,2	1,5
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren 12-23 jaar	0,3	NB	0,3	NB	0,2	NB	0,2	NB

WMO

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	470	604	460	619	450	614	450	606

Werk en inkomen

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Banen	Aantal per 1.000 inwoners 15-64 jaar	729,8	795,1	757,0	796,4	737,4	805,7	742,7	825,4
Netto arbeidsparticipatie	% werkzame beroepsbevolking t.o.v. (potentiële) beroepsbevolking	72,6	71,8	72,8	71,4	74,2	72,3	75,4	73,9
Lopende re-integratie voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar	62,0	119,8	65,6	124,4	62,9	149,6	66,6	153,3
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder	183,8	261	221,5	327	202,9	302	NB	NB

Wenselijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH	Streefwaarde
Personen met een bijstandsuitkering dat op zoek is naar werk	Aantal	275	NB	296	NB	307	NB	311	NB	NB
Huishoudens met een bijstandsuitkering t.o.v. totaal aantal huishoudens	%	2,90%	3,70%	2,50%	3,50%	2,70%	3,70%	2,70%	3,70%	NB
Aantal jongeren in de jeugdzorg	Aantal	798	NB	849	NB	917	NB	944	NB	NB
Jongeren met jeugdzorg t.o.v. totaal aantal jongeren tot 22 jaar	%	11%	13%	11%	13%	13,08%	14,59%	12,54%	14,01%	NB
Jongeren in gesloten inrichting	Aantal	3	33	4	32	3	19	1	16	NB
Cliënten WMO t.o.v. totaal aantal inwoners > 18 jaar	%	6%	8%	6%	8%	6%	8%	6%	8%	NB

Programma 2

Sport

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Niet-sporters	%	NB	NB	52,6	49,9	NB	NB	NB	NB

Onderwijs

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Absoluut verzuim	Aantal niet ingeschreven leerplichtigen per 1.000 inwoners 5-18 jr	NB	NB	0	2,5	0	0	NB	NB
Relatief verzuim	Aantal leerplichtigen wel ingeschreven, maar ongeoorloofd afwezig, per 1.000 inwoners 5-18 jaar	47	45	27	28	46	37	53	48
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan VO en MBO	1,5	1,8	1,1	1,3	1,6	1,5	NB	NB

Wenselijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH	2023	2023 - MH	Streefwaarde
Inwoners bewegen voldoende	% inwoners dat per week minstens 30 minuten matig intensief beweegt	NB	NB	48,80%	48,00%	NB	NB	NB	NB	NB	NB	70% in 2023 (bron: lokaal gezondheidsbeleid)
Laaggeletterdheid	% inwoners dat laaggeletterd is.	9%	10%	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
Het aantal kinderen met VVE t.o.v. het totaal aantal VVE plekken	Aantal	NB	NB	NB	NB	NB	NB	Aantal VVE plekken: 77 Aantal VVE plekken bezet: 77 Aantal afgegeven VVE indicaties: 40 Aantal geplaatst van de in dit jaar afgegeven VVE indicaties: 29 Aantal op wachtlijst geplaatst van de in dit jaar afgegeven VVE indicaties: 11	NB	NB	NB	NB
Vloeroppervlak per leerling	m2 per leerling	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	Basisonderwijs: beschikbare m2 per leerling: 6,7719 m2 bvo Voortgezet Onderwijs beschikbare m2 per leerling: 8,4192 bvo	NB	BO: 200 m2 per instituut + 5,03 m2 per leerling. VO: aantal m2 per leerling is afhankelijk van leerjaar en leerweg, opvraagbaar.
Maatschappelijk vastgoed met minimaal energielabel C		NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	79%	NB	100% (2026)

Programma 3

Economie

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Funciemenging	Verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).	51,9	50,8	52,9	50,7	52,4	50,5	52,6	50,8
Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners 15 t/m 64 jaar	139,9	149,7	144,8	158,1	151,6	166	162,4	176,7

Wonen

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Woningvoorraad	Gewenste woningvoorraadtoename volgend de trendraming 2020	362	NB	464	NB	256	NB	356	NB

Grondbeleid

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Nieuw gebouwde woningen	Aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	29,5	10,8	31,9	11	19,8	10,1	31,2	13,9

Duurzaamheid

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Hernieuwbare elektriciteit	% Elektriciteit afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld	15,2	5,6	18,7	10	18,7	NB	NB	NB

Ruimtelijke ordening

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Demografische druk	% personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	76,5	75,4	76,8	75,8	75,8	75,8	76,4	76,2

Wenselijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH	Streefwaarde
Geplande bouw aantal nieuwe woningen	Aantal	355	1.183	453	1.655	336	1.727	617	3.018	NB
% sociale huurwoningen	%	29	27	28	27	27	27	27	26	30% - Woonzorgvisie 2035
% middenklasse huurwoningen	%	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	12% - Woonzorgvisie 2035
Aantal verkeersongevallen	Aantal per 100.000 inwoners	1.557	859	959	664	1.089	685	405	409	NB
Totaal score fietsvoorzieningen	Score op 5 puntsschaal	NB	NB	3	NB	NB	NB	NB	NB	NB
MKB-vriendelijke gemeente, positie op de ranglijst	Plek op ranglijst	NB	NB	NB	NB	> 100	NB	NB	NB	NB
Energieverbruik in TJ	TJ	4.024	geen betekenis want geen relatie met inwonersaantal	4.016	geen betekenis want geen relatie met inwonersaantal	4.132	geen betekenis want geen relatie met inwonersaantal	NB	NB	3414 in 2030
Aandeel hernieuwbare energie	%	6,30%	NB	6,80%	NB	6,90%	NB	NB	NB	NB

Programma 4

Afval

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Fijn huishoudelijk restafval	Kg per inwoner	107	NB	113	NB	108	NB	NB	NB

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Grof huishoudelijk restafval per inwoner	kg	20	27	23	30	24	27	NB	NB

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH	2023	2023 - MH	Streef-waarde
Aantal bomen (in beheer en eigendom gemeente Waddinxveen)	Aantal	NB	NB	9.576	NB	10.026	NB	NB	NB	NB	NB	13.046 (2032) > kaderbrief 2022-2026
Oppervlakte openbaar groen per inwoner (m2) (in beheer en eigendom gemeente Waddinxveen)	Oppervlakte in m2	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB
Totale oppervlakte van natuur- en recreatiegebieden (ha) (Weegje, deel Bentwoud enz.)	Oppervlakte in ha	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	NB	846	NB	846 (2024) > college-programma 2022-2026
Aantal laadpalen per 1000 inwoners	Aantal per 1000 inwoners	4,1	2,9	4,4	3,6	6,9	4,6	9,3	7,1	NB	NB	NB
Aantal fixmeldingen over zwerfafval	Aantal	NB	NB	NB	NB	NB	NB	35	NB	NB	NB	NB
Kg restafval per inwoner	Kg per inwoner	NB	NB	NB	NB	NB	NB	140	NB	NB	NB	NB

Programma 5

Openbare orde en veiligheid

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Verwijzingen Halt	Per 1.000 jongeren	12	9	7	8	7	6	7	7
Winkeldiefstallen	Per 1.000 inwoners	0,7	1,6	0,9	1,6	0,7	1,7	0,5	2,1
Geweldsmisdrijven	Per 1.000 inwoners	3	3,8	3,6	3,8	3,3	3,4	2,7	3,6
Diefstallen uit woningen	Per 1.000 inwoners	2,1	2,6	1,9	2,6	1,3	1,7	0,5	1,6
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Per 1.000 inwoners	3,9	4,5	5,1	4,8	3,8	4,8	3,5	5,8

Wenselijke indicatoren

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH	Streefwaarde
Samenwerking met inwoners: tabel '(helemaal) mee eens': Toezicht naleven regels, doen wat ze zegt, luistert naar inwoners, stelt zich flexibel op, betreft inw. Bij plannen, biedt ruimte voor initiatieven	Score op 10 puntsschaal	5,82	6,11**	NB	NB	5,9	6**	NB	NB	6
Leefbaarheid in de woonbuurt	Score op 10 puntsschaal	7,5	7,4*	NB	NB	7,7	7,7*	NB	NB	7,7
% voldoen aan eigen serviceregels: Betreft de gewogen score per jaar	%	80%	NB	76%	NB	82%	NB	Q1 t/m Q3: 73% en Q4: 72%	NB	75%
Klantgerichtheid servicebalie gemeentehuis	Score op 10 puntsschaal	6,74	6,74**	NB	NB	6,7	6,7**	NB	NB	NB

*In vergelijking met Veiligheidsregio Hollands-Midden. De cijfers zijn afkomstig uit de veiligheidsmonitor en hierin worden de cijfers vergeleken met de verschillende verbanden waar wij onderdeel van zijn. Het gaat dan om het basisteam Waddinxveen-Zuidplas, Veiligheidsregio Hollands Midden en Nederland.

** Niet Midden-Holland, maar andere gemeenten van 25.000 tot 50.000 inwoners die aan de burgerpeiling waarstaatjgemeente meedoen.

Programma 6 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Indicator	Eenheid	2019	2019 - MH	2020	2020 - MH	2021	2021 - MH	2022	2022 - MH
Gemiddelde WOZ waarde	* 1.000 euro	€ 239	€ 250	€ 265	€ 268	€ 282	€ 290	€ 319	€ 322
Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	€ 739	€ 838	€ 789	€ 880	€ 833	€ 892	€ 909	€ 973
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	€ 787	€ 907	€ 820	€ 943	€ 863	€ 957	€ 935	€ 1.044

Bijlage 9: Gemeenteraad en Griffie

Begroting 2023 - 2027					
G00100					
Gemeenteraad en Griffie					
Soort kosten	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Salarissen	€ 549.036	€ 517.711	€ 517.711	€ 517.711	€ 517.711
Ondersteunende kosten	€ 38.723	€ 38.723	€ 38.723	€ 65.723	€ 38.723
Personele kosten	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500	€ 8.500
Vergoedingen IB47	€ 26.550	€ 26.550	€ 26.550	€ 26.550	€ 26.550
Opleidingskosten	€ 12.731	€ 12.731	€ 12.731	€ 12.731	€ 12.731
Bijdragen gemeenschap- pelijke regelingen	€ 40.745	€ 40.745	€ 40.745	€ 40.745	€ 40.745
Afschrijvingen	€ 7.442	€ 7.442	€ 7.442	€ 7.442	€ 7.500
Toegerekende reële rente	€ 447	€ 335	€ 223	€ 112	€ 450
Totaal	€ 684.174	€ 652.737	€ 652.625	€ 679.514	€ 652.910

In de besluitvormende raad van 14 juni 2023 heeft u besloten de formatie van de Griffie structureel uit te breiden met 0,5 fte schaal 8 vanaf 1 december 2023. Deze wijziging wordt structureel meegenomen in de 2e Burap 2023.